

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/17995. számú
törvényjavaslat
az adóigazgatási rendtartástól**

**Előadó: Varga Mihály
nemzetgazdasági miniszter**

Budapest, 2017. október

2017. évi ... törvény az adóigazgatási rendtartásról

I. Fejezet

Alapelvek és a törvény hatálya

1. Alapelvek

1. § [Törvényesség (legalitás) elve]

Az adózó, az eljárás egyéb résztvevője és az adóhatóság e törvénynek és más jogszabályoknak megfelelően gyakorolhatja jogait és teljesíti kötelezettségeit.

2. § [Szakszerű és hatékony eljárás elve]

Az adóhatóság a szakszerűség, a hatékonyság és a költségtakarékosság érdekében úgy szervezi meg a tevékenységét, hogy – a tényállás tisztázására vonatkozó követelmények sérelme nélkül – az eljárás a lehető leggyorsabban lezárható legyen, és az adózónak, az eljárás egyéb résztvevőjének és az adóhatóságnak a legkevesebb költséget okozza.

3. § [A megkülönböztetés és „részhajlás” tilalma]

Az adóhatóság minden ügyben jóhiszeműen, megkülönböztetés nélkül, a jogszabályoknak megfelelően köteles eljárni és intézkedni.

4. § [Egyedi elbírálás elve]

Az adóhatóság az eljárás során az érintett ügyre vonatkozó tényeket veszi figyelembe, minden bizonyítékot súlyának megfelelően értékeli, döntését valósághű tényállásra alapozza.

5. § [Méltányos eljárás elve]

Az adóhatóság köteles méltányosan eljárni, és ha a törvényekben, illetve e törvényben meghatározott feltételek fennállnak, az adóterhetést mérsékli, illetve fizetési könnyítést engedélyez.

6. § [Tájékoztatási kötelezettség, az adózói jogok gyakorlásának előmozdítása]

Az adóhatóság az adózónak a jogszabályok megtartásához szükséges tájékoztatást megadja, az adóbevallás, az adóbefizetés rendjét vele megismerteti, az adózót jogainak érvényesítésére figyelmezteti.

7. § [Közérthetőség elve]

Az adóigazgatási eljárásban az adózókkal való kapcsolattartás nyelvezetének egyszerűnek és közérthetőnek kell lennie.

8. § [A jóhiszemű eljárás követelménye, az együttműködési kötelezettség elve]

(1) Az adózó és az eljárás egyéb résztvevője köteles a jogait jóhiszeműen gyakorolni és elősegíteni az adóhatóság feladatainak végrehajtását.

(2) Az adózó és az eljárás egyéb résztvevője jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell. A rosszhiszeműség bizonyítása az adóhatóságot terheli.

2. A törvény hatálya

9. § [Az adóigazgatási eljárás]

Az adóigazgatási eljárásban az adóhatóság megállapítja az adózó jogait, kötelezettségeit, ellenőrzi az adókötelezettségek teljesítését, a joggyakorlás törvényességét, nyilvántartást vezet az adózást érintő tényekről, adatokról, körülményekről, és adatot igazol, illetve az ezeket érintő döntését érvényesíti.

10. § [Az adópolitikáért felelős miniszter és az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter eljárása]

Az adóügyben eljáró adópolitikáért felelős miniszterre, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszterre e törvénynek az adóhatóságra vonatkozó rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

II. Fejezet

Az adózó és az adóhatóságok, az adózó képvisellete

3. Az adózó

11. § [Az adózó]

- (1) Adózó az a személy, akinek adókötelezettségét adót, költségvetési támogatást megállapító törvény, e törvény vagy önkormányzati rendelet írja elő.
- (2) Adózónak kell tekinteni a bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján kezelt vagyont.
- (3) Nem minősül adózónak a kizárólag az adó megfizetésére kötelezett személy. A kizárólag az adó megfizetésére kötelezett személy is gyakorolhatja a törvény szerint az adózót megillető jogokat.
- (4) A jogszabály erejénél fogva ügyfélnek minősülő személyre a fizetési kötelezettségével kapcsolatban e törvény adózóra vonatkozó rendelkezései is megfelelően alkalmazandóak.

12. § [Jogutódlás az adóigazgatási eljárásban]

- (1) Törvény eltérő rendelkezése hiányában az adózó polgári jog szabályai szerinti jogutódját megilletik mindazon jogok, amelyek a jogelődöt megillették, továbbá terhelik a jogelőd által nem teljesített kötelezettségek a jogutódlással szerzett vagyonnal arányosan. Több jogutód esetén a jogelőd kötelezettségeit a jogutódok vagyonarányosan teljesítik, teljesítés hiányában pedig a jogelőd tartozásáért egyetemlegesen felelnek, a költségvetési támogatásra – eltérő megállapodás hiányában – vagyonarányosan jogosultak.
- (2) Az adóhatóság a jogutódnál a jogutódlást megelőző időszakra vonatkozó törvényi feltételek fennállásának vizsgálatát a jogelőd adózói előéletére is kiterjedően, a jogelőd magatartását is értékelve végzi.

13. § [Eljárási képesség]

A természetes személy adózó akkor rendelkezik eljárási képességgel, ha az ügy tárgyára tekintettel cselekvőképesnek minősül.

4. Képvisellete

14. § [Képvisellete]

- (1) Ha törvény nem írja elő az adózó személyes eljárását, helyette törvényes képviselője, vagy az általa, illetve törvényes képviselője által meghatalmazott személy is eljárhat.
- (2) Jogi személy törvényes képviselőjének eljárása személyes eljárásnak minősül.
- (3) Az ellenérdekű adózók képviselétét nem láthatja el ugyanaz a személy.

(4) Az adóhatóság visszautasítja a képviselő eljárását, ha

a) az nyilvánvalóan nem alkalmas az ügyben a képviselet ellátására, vagy

b) képviseleti jogosultságát az erre irányuló hiánypótlási felhívás ellenére sem igazolja.

(5) A képviselő visszautasítása esetén az adóhatóság felhívja az adózót, hogy járjon el személyesen, vagy gondoskodjon a képviselet ellátására alkalmas képviselőről.

(6) Az adóhatóság nyilatkozattételre hívja fel az adózót, ha az eljárás során az adózó és a képviselő vagy a képviselő nyilatkozata eltér egymástól, vagy egyéb eljárási cselekményeik ellentétesek. Ha az adózó eltérően nem nyilatkozik, az adóhatóság az előbbi cselekményt, nyilatkozatot tekinti érvényesnek.

(7) A természetes személy adózó részére, akinek nincs képviselője, és

a) ismeretlen helyen tartózkodik, vagy

b) nem tud az ügyben eljárni,

az eljáró adóhatóság gondoskodik ügygondnok kirendeléséről.

15. § [Meghatalmazás]

(1) A meghatalmazott a képviseleti jogosultságát – ha azt a rendelkezési nyilvántartás nem tartalmazza – köteles igazolni. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni vagy jegyzőkönyvbe kell mondani.

(2) Ha a meghatalmazásból más nem tűnik ki, az kiterjed az eljárással kapcsolatos valamennyi nyilatkozatra és cselekményre.

(3) A képviseleti jog keletkezése és megszűnése az adóhatósággal szemben az adóhatósághoz történő bejelentés beérkezésétől hatályos azzal, hogy a képviseleti jog megszűnésének bejelentése napján a meghatalmazottat még az adóhatósági iratok átvételére jogosult személynek kell tekinteni.

(4) A felszámolás, illetve a végelszámolás kezdő időpontját megelőzően adott meghatalmazás alapján a képviselő akkor járhat el, ha a meghatalmazás érvényességéről a felszámoló, illetve a végelszámoló az adóhatóságnak nyilatkozott. Végelszámolás esetén nem kell a meghatalmazás érvényességéről nyilatkozatot tenni, ha a meghatalmazást adó korábbi törvényes képviselő és a végelszámoló személye megegyezik.

(5) Nem járhat el meghatalmazottként az adóhatóság előtti eljárásban az eltiltás hatálya alatt az a természetes személy, akit a cégbíróság vagy a bíróság jogerősen eltiltott a vezető tisztségviselői tisztség gyakorlásától.

16. § [Kötelező szakmai képviselet]

(1) Az adózó

a) az adó feltételes megállapítására irányuló eljárásban,

b) a feltételes adómegállapítás alkalmazhatóságának megállapítására irányuló eljárásban,

c) a szokásos piaci ár megállapítására irányuló eljárásban

kizárólag ügyvéd, kamarai jogtanácsos, adótanácsadó, adószakértő, okleveles adószakértő vagy könyvvizsgáló képviseletével járhat el.

(2) Az (1) bekezdés szerinti képviselet a saját ügyben nem kötelező, ha a természetes személy vagy a jogi személy, egyéb szervezet vezető tisztségviselője jogi szakvizsgálóval vagy okleveles könyvvizsgálói szakképesítéssel rendelkezik vagy nyilvántartásba vett adótanácsadónak, adószakértőnek, okleveles adószakértőnek vagy könyvvizsgálónak minősül. A jogi szakvizsga megszerzését, az okleveles könyvvizsgálói szakképesítés meglétét, és azt, hogy a természetes személyt vagy a jogi személy, egyéb szervezet vezető tisztségviselőjét az adótanácsadói, adószakértő vagy az okleveles adószakértői nyilvántartásba bejegyezték, az (1)

bekezdésben meghatározott hatósági eljárások megindítására irányuló kérelemmel egyidejűleg kell igazolni.

17. § [Állandó meghatalmazás alapján eljárni jogosultak]

- (1) Jogi személyt és egyéb szervezetet az adóhatóság előtt állandó meghatalmazás alapján
  - a) a képviseleti jogosultságát igazoló nagykorú tag, foglalkoztatott,
  - b) kamarai jogtanácsos,
  - c) ügyvéd,
  - d) ügyvédi iroda,
  - e) európai közösségi jogász,
  - f) nyilvántartásba vett adószakértő, nyilvántartásba vett okleveles adószakértő, nyilvántartásba vett adótanácsadó, könyvvizsgáló, könyvelő,
  - g) számviteli, könyvviteli szolgáltatásra vagy adótanácsadásra jogosult gazdasági társaság, illetve egyéb szervezet törvényes vagy szervezeti képviselője, foglalkoztatottja, tagja,
  - h) környezetvédelmi termékdíjjal kapcsolatos ügyben termékdíj ügyintéző szakképesítéssel rendelkező személy is,
  - i) a jövedéki adóról szóló törvény szerinti jövedéki ügyel kapcsolatban jövedéki ügyintéző szakképesítéssel rendelkező személy is képviselheti.
- (2) Természetes személyt az adóhatóság előtt állandó meghatalmazás alapján bármely – képviseletre alkalmas – nagykorú személy is képviselheti.
- (3) Nem járhat el meghatalmazottként az adóhatóság előtti eljárásban az eltiltás hatálya alatt az a természetes személy, akit a cégbíróság vagy a bíróság jogerősen eltiltott a vezető tisztségviselői tisztség gyakorlásától.

18. § [A belföldön nem letelepedett adóalany képviselése]

Az általános forgalmi adóról szóló törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) szerinti adó visszatérítési-jog érvényesítésére irányuló eljárásban az Áfa tv. szerint belföldön nem letelepedett adóalanyt külföldi természetes személy, jogi személy vagy egyéb szervezet is képviselheti az adóhatóság előtt.

19. § [Az adózási ügyvivő]

- (1) A külföldi vállalkozás nevében és érdekében belföldi gazdasági tevékenységével összefüggésben adózási ügyvivőként kizárólag belföldi fióktelepe járhat el, ha a külföldi vállalkozás belföldi fióktelep alapítására köteles vagy egyébként ilyennel rendelkezik.
- (2) Az adózási ügyvivő teljesíti a külföldi vállalkozás belföldi adókötelezettségeit, továbbá gyakorolja az adózót megillető jogokat is.
- (3) Ha a külföldi vállalkozás több fióktelepet létesít, az egyes fióktelepeken folytatott gazdasági tevékenységével összefüggő adókötelezettségeket a fióktelepek önállóan teljesítik, azonban olyan jognyilatkozatokat csak együttesen tehetnek meg, amelyek a külföldi vállalkozás más belföldi fióktelepeinek adózására is kihatnak.

20. § [A pénzügyi képviselő]

- (1) Az a külföldi vállalkozás, amely belföldi gazdasági tevékenységével összefüggésben gazdasági célú letelepedésre nem köteles, belföldi adókötelezettségeinek teljesítésére pénzügyi képviselőt bízhat meg.
- (2) Pénzügyi képviselő az a korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság lehet, amelynek jegyzett tőkéje az ötvenmillió forintot eléri, vagy ennek megfelelő összegű bankgaranciával rendelkezik, továbbá az adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása nincs. A pénzügyi képviselő a feltételek meglétét a képviselet elfogadásának bejelentésekor, illetve ezt követően a tevékenység folyamatos végzése alatt évente az adóhatóságnál igazolja.

(3) A pénzügyi képviselő a külföldi vállalkozás képviseletére irányuló megbízás elfogadásától és a képviselet megszűnésétől számított tizenöt napon belül az állami adó- és vámhatósághoz bejelenti a képviselet elfogadását, illetve megszűnését, a külföldi vállalkozás adatait, továbbá a külföldi vállalkozás adóügyeivel összefüggésben nyitott belföldi pénzforgalmi számlaszámát.

(4) Az adóhatóság a bejelentés alapján a külföldi vállalkozást és pénzügyi képviselőjét nyilvántartásba veszi és a külföldi vállalkozás számára adószámot állapít meg.

(5) A pénzügyi képviselő a külföldi vállalkozás nevében teljesíti annak belföldi adókötelezettségeit, továbbá gyakorolja az adózót megillető jogokat. A pénzügyi képviselet fennállása alatt a külföldi vállalkozás az adóhatóság előtt személyesen vagy más képviselője útján nem járhat el.

(6) A külföldi vállalkozás adókötelezettségéért a külföldi vállalkozást és a pénzügyi képviselőt egyetemleges felelősség terheli. A képviselet megszűnése a külföldi vállalkozás adókötelezettségét nem érinti.

(7) A pénzügyi képviselő a képviselt külföldi vállalkozás adóbevallási kötelezettségét elektronikus úton teljesíti.

(8) A pénzügyi képviselő a képviselt külföldi vállalkozások adózással összefüggő iratait elkülönülten tartja nyilván.

(9) Az adóhatóság a belföldön székhellyel, telephellyel nem rendelkező külföldi vállalkozást megillető adó-visszaigénylést, adó-visszatérítést a külföldi vállalkozás adóügyeivel összefüggésben nyitott belföldi pénzforgalmi számla javára történő átutalással teljesíti.

(10) Ha a képviselet azért szűnt meg, mert a külföldi vállalkozásnak megszűnt a Magyarországon végzett gazdasági tevékenysége, a pénzügyi képviselő a külföldi vállalkozás záróbevallását elkészíti. A pénzügyi képviselő az adózással összefüggő iratokat az adómegállapításhoz való jog elévüléséig megőrzi.

21. § [A kezelt vagyon képviselete]

(1) A kezelt vagyon adózása tekintetében a bizalmi vagyonkezelő jár el.

(2) A bizalmi vagyonkezelő a kezelt vagyon adókötelezettségeit saját nevében, a bizalmi vagyonkezelésbe adott vagyontömeg adószámának feltüntetésével teljesíti, továbbá gyakorolja a bizalmi vagyonkezelésbe adott vagyontömeget megillető jogokat.

(3) A bizalmi vagyonkezelő a kezelt vagyon adózással összefüggő iratait elkülönülten tartja nyilván.

(4) Az adóhatóság a kezelt vagyont megillető adó-visszaigénylést, adó-visszatérítést a kezelt vagyon adóügyeivel összefüggésben a bizalmi vagyonkezelő által nyitott, a saját számláitól elkülönített belföldi pénzforgalmi számla javára történő átutalással teljesíti.

5. Az adóhatóságok

22. § [Az adóhatóságok]

Adóhatóságok:

a) az állami adó- és vámhatóság,

b) az önkormányzat jegyzője mint önkormányzati adóhatóság (a továbbiakban: önkormányzati adóhatóság),

c) e törvény, valamint az adózás rendjéről szóló törvény vonatkozásában az önkormányzati adóhatóság döntései elleni fellebbezések elbírálására jogosult hatóság.

23. § [Felettes szerv]

(1) Az állami adó- és vámhatóság tekintetében felettes szerv a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvény szerinti felettes szerv és az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter.

(2) Az önkormányzati adóhatóság felettes szerve az önkormányzati adóhatóság döntései elleni fellebbezések elbírálására jogosult hatóság, e hatóság mint adóhatóság felettes szerve az adópolitikaért felelős miniszter.

24. § [Az önkormányzat hatáskörébe tartozó adóztatás felügyelete]

Az adópolitikáért felelős miniszter

a) az önkormányzati adóhatóság felettes szervén keresztül ellenőrzi az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adóztatás törvényességét, a törvények és más jogszabályok végrehajtását,

b) adóügyekben az önkormányzati adóhatóság döntései elleni fellebbezések elbírálására jogosult hatóság felettes szerveként jár el,

c) az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adóztatás törvényi és más jogszabályi rendelkezéseinek előkészítéséhez az önkormányzati adóhatóságoktól és azok felettes szervétől jelentéseket, beszámolókat és adatszolgáltatást kérhet.

III. Fejezet

Eljárási kötelezettség, hatáskör és illetékesség vizsgálata

6. Eljárási kötelezettség

25. § [Az adóhatóság eljárási kötelezettsége]

(1) Az adóhatóság a hatáskörébe tartozó ügyben az illetékességi területén, valamint kijelölés alapján köteles eljárni. Ha e köteletségének nem tesz eleget, erre a felettes szerve – kérelemre vagy hivatalból – utasítja.

(2) Ha az adóhatóság a felettes szervének utasítására az általa meghatározott határidőn belül nem tesz eleget eljárási kötelezettségének, a felettes szerv az ügyet magához vonhatja. A felettes szerv az ügyben első fokon jár el, vagy az elsőfokú eljárásra a mulasztóval azonos hatáskörű adóhatóságot jelöl ki.

(3) Az adóhatóságtól a (2) bekezdésben foglaltak kivételével a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el.

7. Hatáskör és illetékesség vizsgálata

26. § [A hatáskör és illetékesség vizsgálata]

Az adóhatóság a hatáskörét és illetékességét az eljárás minden szakaszában hivatalból vizsgálja. Ha az adóhatóságnak az eljárásra nincsen hatásköre vagy az eljárásra nem illetékes, és az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság kétséget kizáróan megállapítható, az ügyet átteszi, ennek hiányában a kérelmet visszautasítja, vagy az eljárást megszünteti.

27. § [Megelőzés]

Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az ügyben illetékes adóhatóságok közül az jár el, amelynél az eljárás előbb indult meg.

28. § [A hatásköri és illetékességi vita]

(1) Ha ugyanabban az ügyben

a) több adóhatóság állapította meg hatáskörét és illetékességét,

b) több adóhatóság állapította meg hatáskörének és illetékességének hiányát, és emiatt az eljárás nem indulhat meg vagy nincs folyamatban, vagy

c) több illetékes adóhatóság előtt indult az eljárás, és a megelőzés alapján nem lehet eldönteni, hogy melyik hatóság jogosult az eljárásra,

az érdekelt adóhatóságok kötelesek egymás között azonnal, de legfeljebb három munkanapon belül megkísérelni a vita eldöntését.

(2) Az egyeztetést az az adóhatóság kezdeményezi, amelyiknél az eljárás később indult meg, amelyik hatáskörének és illetékességének hiányát később állapította meg, vagy amelyik adóhatóságnál az adózó az egyeztetés lefolytatása iránti kérelmét benyújtotta.

(3) Ha az (1) bekezdés szerinti eljárás nem vezetett eredményre, az eljáró adóhatóságot

a) illetékességi összeütközés esetén a legközelebbi közös felettes szerv, ennek hiányában a vita eldöntését kérő adóhatóság felettes szerve öt napon belül,

b) hatásköri összeütközés esetén a közigazgatási bíróság

jelöli ki.

IV. Fejezet

Az adóigazgatási eljárás általános szabályai

8. Az adóigazgatási eljárás megindítása

29. § [Az adóigazgatási eljárás megindítása]

Az adóigazgatási eljárás kérelemre vagy hivatalból indul.

9. Nyelvhasználat

30. § [Nyelvhasználat]

(1) Az adóigazgatási eljárás hivatalos nyelve a magyar.

(2) A nemzetiségi civil szervezet nevében eljáró személy, valamint az a természetes személy, aki a nemzetiségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozik, a hatóságnál használhatja nemzetiségi nyelvét. A nemzetiségi nyelven benyújtott kérelem tárgyában hozott magyar nyelvű döntést a hatóság az adózó kérésére a kérelemben használt nyelvre lefordítja.

(3) Ha az adóhatóság döntésének magyar és idegen nyelvű szövege között eltérés van, a magyar nyelvű szöveget kell hitelesnek tekinteni.

(4) A hatósági igazolvány, hatósági bizonyítvány kiállítására és a hatósági nyilvántartásba történő bejegyzés módjára jogszabály eltérő nyelvhasználati szabályokat állapíthat meg.

31. § [Külföldiek nyelvhasználati joga]

(1) Ha az adóhatóság nem magyar állampolgár, a magyar nyelvet nem ismerő természetes személy adózó ügyében magyarországi tartózkodásának időtartama alatt hivatalból indít azonnali eljárási cselekménnyel járó eljárást, az adóhatóság gondoskodik arról, hogy az adózót ne érje joghátrány a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt.

(2) A magyar nyelvet nem ismerő adózó – a fordítási és tolmácsolási költség előlegezése és viselése mellett – az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó esetekben is kérheti, hogy az adóhatóság bírálja el az anyanyelvén vagy valamely közvetítő nyelven megfogalmazott kérelmét.

10. Kizárás

32. § [A kizárás általános szabálya]

Az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akitől nem várható el az ügy tárgyilagos megítélése.

33. § [Kizárási okok]

(1) Az ügy elintézéséből kizárt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, továbbá az, aki az ügyben tanúvallomást tett, az adózó képviselőjeként vagy hatósági tanúként járt el, a szakértő, a szemletárgy birtokosa és a támogató.

(2) Az ügy másodfokú elintézésében nem vehet részt az, aki az ügy elintézésében első fokon részt vett.

(3) Az ügy elintézésében nem vehet részt az az adóhatóság, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti. Az adóhatóság nem válik kizárttá azért, mert a határozatban megállapított fizetési kötelezettség teljesítése az általa megjelölt számlára történik.

(4) Az ügy elintézésében nem vehet részt az az adóhatóság, amelynek vezetőjével szemben kizárási ok merül fel.

34. § [Döntés a kizárásról és az eljáró ügyintéző vagy hatóság kijelölése]

(1) Az ügyintéző a kizárási ok észlelését követően bejelenti az adóhatóság vezetőjének a kizárási ok fennállását. A kizárási okot az adózó is bejelentheti.

(2) A kizárás tárgyában az adóhatóság vezetője dönt, szükség esetén más ügyintézőt jelöl ki, és dönt arról is, hogy meg kell-e ismételni azokat az eljárási cselekményeket, amelyekben a kizárt ügyintéző járt el. A kizárásról az adóhatóság végzésben dönt, és azt az adózóval is közli.

(3) Ha az adózó nyilvánvalóan alaptalanul tesz kizárásra irányuló bejelentést, vagy ugyanabban az eljárásban ugyanazon ügyintéző ellen ismételt alaptalan bejelentést tesz, a kizárást megtagadó végzésben eljárási bírsággal sújtható.

(4) Ha a kizárási ok a hatáskör gyakorlójával vagy az adóhatósággal szemben merül fel, az ügyben – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a felügyeleti szerv vezetője által kijelölt másik azonos hatáskörű adóhatóság jár el.

(5) Ha

a) nincs kijelölhető másik, azonos hatáskörű adóhatóság vagy

b) az adóhatóságnak nincs felügyeleti szerve,

az az adóhatóság jár el, amelyikkel szemben kizárási ok áll fenn.

(6) Az adóhatóság az (5) bekezdésben foglaltakról az adózót és az (5) bekezdés a) pontja szerinti esetben a felügyeleti szervet értesíti.

(7) Az ügyben eljáró testület tagjával és vezetőjével, továbbá az eljáró adóhatóság kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezetőjével szemben a kizárás szabályait megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy ha az adóhatóságnál nincs másik kiadmányozási jogkörrel rendelkező vagy azzal felruházható személy, a hatáskör gyakorlója jár el.

11. Megkeresés

35. § [Megkeresés]

(1) Az adóhatóság – legalább öt napos határidő tűzésével – más szervet vagy személyt kereshet meg, ha

a) az ügyben a megkereső adóhatóság illetékességi területén kívül kell eljárási cselekményt végezni, vagy

b) az eljárás során szükséges adattal vagy irattal más rendelkezik.

(2) A megkeresett szerv a megkeresés teljesítését megtagadja, ha az nem tartozik a hatáskörébe, vagy arra nem illetékes.

12. A kapcsolattartás általános szabályai

36. § [A kapcsolattartás általános szabályai]

(1) Az adóhatóság írásban, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényben (a továbbiakban: Eüsztv.) meghatározott elektronikus úton (a továbbiakban együtt: írásban) vagy személyesen, írásbelinek nem minősülő elektronikus úton (a továbbiakban együtt: szóban) tart kapcsolatot az adózóval és az eljárásban résztvevőkkel.

(2) Ha törvény másként nem rendelkezik, a kapcsolattartás formáját az adóhatóság tájékoztatása alapján az adózó választja meg. Az adózó a választott kapcsolattartási módról más – az adóhatóságnál rendelkezésre álló – módra áttérhet.

(3) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén az adóhatóság választja meg a kapcsolattartás módját.

(4) Az állami adó- és vámhatóság elektronikus úton tart kapcsolatot azzal az adózóval, aki vagy amely

a) havi adó- és járulékbevallás benyújtására köteles,

b) az Áfa tv. szerinti összesítő nyilatkozat benyújtására köteles,

c) az Áfa tv. szerinti összesítő jelentés benyújtására köteles, vagy

d) az Eüsztv. alapján elektronikus ügyintézésre köteles.

13. Adatok zárt kezelése

37. § [Az adatok zárt kezelése]

(1) Indokolt esetben az adóhatóság kérelemre vagy hivatalból elrendeli az adózó és az eljárás egyéb résztvevője természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését, ha az eljárásban való közreműködése miatt súlyosan hátrányos következmény érheti. A végzést a kérelmet előterjesztővel kell közölni.

(2) A szakértő az (1) bekezdésben foglaltak szerint az igazságügyi szakértői névjegyzék nyilvános adatain kívüli természetes személyazonosító adatai és lakcíme zárt kezelését kérheti.

(3) A természetes személyazonosító adatokat és a lakcímet az adóhatóság az ügy iratai között elkülönítve, zártan kezeli és biztosítja, hogy a zártan kezelt adatok az eljárási cselekmények során ne váljanak megismerhetővé.

(4) A zártan kezelt adatok megismerésére csak az adóhatóság, a nyomozó hatóság, a felügyeleti szerv, valamint a fellebbezés elbírálására jogosult felettes szerv, az illetékes ügyész, a bíróság és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság jogosult.

14. A kiskorú, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, valamint a fogyatékossgal élő személy eljárási védelme

38. § [Általános szabályok]

(1) A kiskorút, a cselekvőképtelen vagy a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorút, valamint a fogyatékossgal élő személyt az adóigazgatási eljárásban fokozott védelem illeti meg, ezért

a) tárgyaláson történő meghallgatására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az eljárásban részt vevő más személyek jelenlétében történő meghallgatása az érdekeit nem sérti,

b) lehetőség szerint a lakóhelyén, illetve tartózkodási helyén kell meghallgatni,

c) akkor hívható fel személyes nyilatkozattételre, és akkor hallgatható meg tanúként, ha ezt állapota megengedi, és személyes nyilatkozata vagy tanúvallomása más módon nem pótolható, valamint

d) az egyenlő esélyű hozzáférést számára biztosítani kell.

(2) Az, aki nem cselekvőképes, nyilatkozattételre csak akkor hívható fel, illetve tanúként akkor hallgatható meg, ha nyilatkozatot, illetve tanúvallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője, vagy – érdeellentét esetén – eseti gondnoka vagy eseti gyámja (a továbbiakban együtt: eseti gondnok) ehhez hozzájárul. A szóbeli nyilatkozat, illetve a tanúvallomás megtételére csak a törvényes képviselő vagy az eseti gondnok jelenlétében kerülhet sor, az írásbeli nyilatkozathoz a törvényes képviselő vagy az eseti gondnok aláírása szükséges. A cselekvőképtelen tanú meghallgatása esetén a hatóság mellőzi a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést.

(3) Ha az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni, vagy a meghallgatás helyett a jelen lévő hallássérült írásban is nyilatkozatot tehet. Ha az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni. Ha a jelen lévő adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője beszéd fogyatékos, kérésére a meghallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.

39. § [Az adatok zárt kezelésére és az iratbetekintési jog korlátozására vonatkozó különös szabályok]

Az adóhatóság a kiskorú, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú adózó, tanú, szemletárgy-birtokos vagy megfigyelt személy védelme érdekében erre irányuló kérelem nélkül is dönthet az érintett személy adatainak zárt kezeléséről és az iratbetekintési jog korlátozásáról. Az erről szóló végzést a törvényes képviselővel is közölni kell.

40. § [Az idézésre vonatkozó különös szabályok]

Ha az idézett személy korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképességében részlegesen korlátozott, az adóhatóság a törvényes képviselőjét értesíti. Ha az idézett személy cselekvőképtelen, az adóhatóság törvényes képviselője útján idézi. A törvényes képviselő gondoskodik az idézett személy megjelenéséről.

15. A támogató

41. § [A támogató]

A cselekvőképességet nem érintő, támogatott döntéshozatal elősegítése érdekében a gyámhatóság által kirendelt, a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerinti támogató

a) a támogatott személlyel egyidejűleg az eljárás során valamennyi eljárási cselekménynél – ideértve a nyilvánosság kizárásával megtartott tárgyalást is – jelen lehet, távolléte azonban az eljárási cselekmény teljesítésének, valamint az eljárás folytatásának nem akadálya,

b) a nyilatkozat, adatszolgáltatás megtételének elősegítése érdekében a támogatott személlyel – az eljárási cselekmény rendjét meg nem zavaró módon – egyeztethet.

16. Betekintés az eljárás irataiba

42. § [Az iratbetekintési jog]

(1) Az adózó jogosult az adózásra vonatkozó iratok megismerésére. Minden olyan iratba betekinthez, arról másolatot készíthet vagy kérhet, amely jogainak érvényesítéséhez, kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges.

(2) A tanú a vallomását tartalmazó iratba, a szemletárgy birtokosa a szemléről készített iratba tekinthez be.

(3) Más személy akkor tekinthez be a személyes adatot vagy törvény által védett titkot (a továbbiakban: védett adatot) tartalmazó iratba, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges.

43. § [Az iratbetekintési jog korlátai]

(1) Nem lehet betekinteni

a) az adóhatóság, illetve a felettes szerv döntés-előkészítéssel összefüggő belső levelezésébe,

b) a nemzetközi információcsere keretében más államból érkező megkeresés irataiba,

c) a döntés tervezetébe,

d) az eljárás egyéb résztvevője természetes személyazonosító adatait tartalmazó jegyzőkönyvbe, ha az adóhatóság ezen adatokat zártan kezeli,

e) a minősített adat védelméről szóló törvényben foglalt személyi feltételek teljesülésének hiányában a minősített adatot tartalmazó iratba,

f) a védett adatot tartalmazó iratba, ha azt az érintett adat védelmét szabályozó törvény kizárja,

g) az iratnak azon részébe, amelynek megismerése a más személyre vonatkozó, adótitkot érintő rendelkezésbe ütközik.

(2) Korlátozható az iratbetekintés az adatszolgáltatásra vonatkozó iratok tekintetében az ellenőrzés megkezdéséig, ha valószínűsíthető, hogy azok tartalmának megismerése a későbbi ellenőrzést megghiúsítaná. Az iratbetekintés korlátozásáról az adóhatóság végzéssel dönt.

(3) Az adózó a nemzetközi információcsere keretében kiküldött megkeresésbe és az arra adott válaszba a válasz megérkezését követően tekinthez be. Az iratbetekintési jog nem terjed ki a nemzetközi információcserében közreműködő adóhatósági alkalmazottak személyes adataira.

17. A kérelem

44. § [Kérelem]

(1) A kérelem az adózó olyan nyilatkozata, amellyel hatósági eljárás lefolytatását, illetve a hatóság döntését kéri jogának vagy jogos érdekének érvényesítése érdekében.

(2) Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a kérelmet az adóhatósághoz írásban vagy személyesen lehet előterjeszteni.

(3) Az adózó kérelmével a tárgyában hozott döntés véglegessé válásáig rendelkezhet.

(4) E § rendelkezéseit az eljárás megindítására irányuló kérelmen kívüli egyéb, az eljárás valamennyi résztvevőjének az eljárással összefüggő kérelmeire is megfelelően alkalmazni kell.

45. § [A kérelem tartalma]

(1) Az adózótól – az azonosításához szükséges adatok kivételével – nem kérhető olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell.

(2) Az adózó – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – nem kérheti az adóhatóságtól, hogy az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően más szervet adatszolgáltatás iránt keressen meg.

46. § [A kérelem elbírálása]

(1) A kérelmet tartalma szerint kell elbírálni akkor is, ha az nem egyezik a kérelmező által használt elnevezéssel.

(2) Az eljárási illeték megfizetésének elmulasztása a kérelem elbírálásának nem akadály.

18. Hiánypótlás

47. § [Hiánypótlás]

Ha a kérelem a jogszabályban foglalt követelményeknek

a) nem felel meg, vagy

b) megfelel, de a tényállás tisztázása során felmerült új adatra tekintettel az szükséges, az eljáró adóhatóság határidő megjelölésével, a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – ugyanazon tényállás mellett egy alkalommal hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt.

19. A kérelem visszautasítása

48. § [A kérelem visszautasítása]

Az adóhatóság a kérelmet nyolc napon belül végzéssel visszautasítja, ha

a) a kérelem elbírálására nincs hatásköre vagy arra nem illetékes, és áttételnek nincs helye,

b) a kérelem nyilvánvalóan lehetetlen célra irányul,

c) jogszabály a kérelem benyújtását kizárja,

d) jogszabály a kérelem előterjesztésére határidőt vagy határnapot állapít meg, és a kérelem idő előtti vagy elkésett,

e) az adóhatóság a kérelmet érdemben már elbírált, és változatlan tényállás és jogi szabályozás mellett ugyanazon jog érvényesítésére irányuló újabb kérelmet nyújtottak be, vagy

f) a kérelem nyilvánvalóan nem az előterjesztésére jogosulttól származik.

20. Az eljárás megszüntetése

49. § [Az eljárás megszüntetése]

(1) Az adóhatóság az eljárást megszünteti, ha

a) a kérelem visszautasításának lett volna helye, annak oka azonban az eljárás megindítását követően jutott az adóhatóság tudomására,

b) a kérelmező adózó az adóhatóság felhívására nem nyilatkozik, a hiánypótlási kötelezettségét nem teljesíti, és ennek hiányában a kérelem nem bírálható el, és az eljárást hivatalból nem folytatja,

- c) az eljárás oka fogyottá vált,
  - d) a kérelemre indult eljárásban az adózó nem tesz eleget eljárási költség előlegezési kötelezettségének,
  - e) az eljárás kérelemre indult, és valamennyi kérelmező adózó kérelmét visszavonta, illetve ahhoz az ellenérdekű adózók hozzájárultak, és az eljárás hivatalból nem folytatható,
  - f) az adóhatóság megállapítja, hogy az ügyben más adóhatóság már eljár, vagy más adóhatóság kijelölésére került sor,
  - g) az eljárás kérelemre indult és az ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ (a továbbiakban: előkérdés), amely bíróság vagy más szerv hatáskörébe tartozik, és az adózó az adóhatóságnak az eljárás megindítására vonatkozó felhívásának nem tesz eleget,
  - h) az adózó a kérelmére indult eljárásban a képviselő visszautasítása esetén az adóhatóság felhívása ellenére nem gondoskodik a képviselőt ellátásra alkalmas személy meghatalmazásáról vagy nem jár el személyesen, kivéve, ha az eljárás hivatalból is megindítható, és az adóhatóság az eljárást hivatalból folytatja,
  - i) az eljárásért igazgatási szolgáltatási díjat (a továbbiakban: díj) kell fizetni, és a kérelmező a fizetési kötelezettségének a felhívás ellenére nem tesz eleget és költségmentességben sem részesül, vagy
  - j) a 26. §-ban, valamint a 126. § (7) bekezdésében szabályozott eljárás során az arra okot adó feltétel bekövetkezik.
- (2) Az (1) bekezdés f) pontja szerinti esetben az adóhatóság szükség esetén a döntést visszavonja, és erről szóló döntését a korábban eljár, vagy kijelölt adóhatósággal is közli.

21. Ügyintézési határidő

50. § [Az ügyintézési határidő]

- (1) Az ügyintézési határidő a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező adóhatósághoz történő megérkezését követő napon, a hivatalbéli eljárás esetén az első eljárási cselekmény megkezdésének napján kezdődik.
- (2) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az ügyintézési határidő harminc nap, amelyet az adóhatóság vezetője egy alkalommal – indokolás mellett – harminc nappal meghosszabbíthat. Az eljárási határidő meghosszabbításának van helye különösen, ha az eljárás során
- a) az előkérdés bíróság hatáskörébe tartozik,
  - b) ha az előkérdés más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak az adóhatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el,
  - c) az ügyben külföldi szervet kell megkeresni,
  - d) az adózó mulasztása vagy késedelme azt indokolja, vagy
  - e) szakértő bevonására került sor.
- (3) Ha a közigazgatási bíróság az adóhatóságot új eljárásra kötelezi és ezzel a bírósági döntéssel szemben perújítási vagy felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, az adóhatóság az eljárást a perújítási vagy felülvizsgálati kérelem alapján indult eljárásban hozott döntés jogerőre emelkedéséig nem kezdi meg.
- (4) A (2) bekezdésben meghatározott határidőnél hosszabb határidőt törvény, rövidebb határidőt jogszabály állapíthat meg.
- (5) Az ügyintézési határidőn belül a döntés közlése iránt is intézkedni kell.
- (6) Ha jogszabály valamely eljárási cselekmény teljesítésének határidejéről nem rendelkezik, az adóhatóság, az adózó és az eljárás egyéb résztvevője azonnal, de legkésőbb nyolc napon belül gondoskodik arról, hogy az eljárási cselekményt teljesítse, vagy a végzést meghozza.

51. § [Az ügyintézési határidő túllépése]

(1) Ha az adóhatóság a rá irányadó ügyintézési határidőt az adózónak és az eljárás egyéb résztvevőjének fel nem róható okból túllépi, köteles az adózó által az eljárás lefolytatásáért megfizetett illetéknek vagy díjnak megfelelő összeget, ha pedig az ügyintézés időtartama meghaladja az irányadó ügyintézési határidő kétszeresét, az adózó által az eljárás lefolytatásáért megfizetett illetéknek vagy díjnak megfelelő összeg kétszeresét az adózó részére visszafizetni.

(2) Nem terheli az adóhatóságot az (1) bekezdés szerinti fizetési kötelezettség, ha az adózó az eljárásért fizetendő illetéket vagy díjat nem fizette meg.

(3) Az adóhatóság (1) bekezdés szerinti fizetési kötelezettségét nem érinti, ha az adózó az illeték vagy díj megfizetése alól részben vagy egészen mentesült, ilyen esetben az adóhatóság az összeget az adózó által meg nem fizetett rész arányában a központi költségvetésnek – az államháztartásért felelős miniszter által közzétett számlaszámra – fizeti meg. Ha az eljárás lefolytatásáért az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó adózó jogszabály alapján nem köteles illeték vagy díj fizetésére, úgy az adóhatóság az illetékekről szóló törvény szerinti általános tételű eljárási illetéknek megfelelő összeget, illetve ennek kétszeresét fizeti meg a központi költségvetésnek.

(4) Az (1) és a (3) bekezdés szerinti összeget az adóhatóság saját költségvetése terhére a fizetési kötelezettséget megállapító döntés véglegessé válásától számított nyolc napon belül fizeti vissza az adózó számára, illetve fizeti meg a központi költségvetésnek.

52. § [A határidő számítása]

(1) A napokban megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, a közlésnek, a kézbesítésnek, valamint a hirdetmény kifüggesztésének és levételének napja.

(2) A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.

(3) Az órákban megállapított határidő az okot adó cselekményt követő óra első percében kezdődik.

(4) Ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen az adóhatóságnál a munka szünetel, a határidő a következő munkanapon jár le.

(5) A postán küldött beadvány és megkeresés előterjesztési ideje a postára adás napja. A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be. A határidő elmulasztása vagy a késedelem jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével áll be.

(6) A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.

22. Igazolási kérelem

53. § [Igazolási kérelem]

(1) Aki az eljárás során valamely határnapot, határidőt önhibáján kívül elmulasztott, igazolási kérelmet terjeszthet elő.

(2) Az igazolási kérelemről az az adóhatóság dönt, amelynek eljárása során a mulasztás történt. A fellebbezésre megállapított határidő elmulasztásával kapcsolatos igazolási kérelmet az elsőfokú döntést hozó adóhatóság bírálja el.

(3) Az igazolási kérelmet

a) a mulasztásról való tudomásszerzést vagy az akadály megszűnését követően, de legkésőbb az elmulasztott határnaptól vagy a határidő utolsó napjától számított, az igazolni kívánt eljárási cselekményre előírt határidővel megegyező időtartamon, de legfeljebb negyvenöt napon belül,

b) a bevallási határidő elmulasztása esetén a mulasztásról való tudomásszerzést vagy az akadály megszűnését követő tizenöt napon belül, a bevallás pótlásával egyidejűleg lehet előterjeszteni.

(4) A határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelemmel egyidejűleg pótolni kell az elmulasztott cselekményt is, ha ennek feltételei fennállnak.

(5) Az igazolási kérelem előterjesztése és a kérelem alapján megismételt eljárási cselekmény határidejének elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

(6) Ha az adóhatóság az igazolási kérelemnek helyt ad, az elmulasztott határnapot vagy határidőt megtartottnak tekinti, ezért ha szükséges, a döntését módosítja vagy visszavonja, illetve egyes eljárási cselekményeket megismétel.

23. Idézés

54. § [Idézés általános szabályai]

(1) Azt, akinek személyes meghallgatása az eljárás során szükséges, az adóhatóság kötelezi, hogy a megjelölt helyen és időpontban jelenjen meg. Ha az idézett személy kora, egészségi állapota vagy más méltányolható ok miatt az adóhatóság előtt nem képes megjelenni, az idézett személyt a lakóhelyén vagy tartózkodási helyén kell meghallgatni.

(2) Az idézést – ha az ügy körülményeiből más nem következik – úgy kell közölni, hogy arról az idézett a meghallgatást megelőzően legalább öt nappal értesüljön.

(3) Az idézésben meg kell jelölni, hogy az adóhatóság az idézett személyt milyen ügyben és milyen minőségben kívánja meghallgatni. Az idézett személyt figyelmeztetni kell a megjelenés elmulasztásának következményeire.

55. § [Az idézés helye]

(1) Az adóhatóság az illetékességi területén lakóhellyel nem rendelkező személyt vagy székhellyel nem rendelkező szervezet törvényes képviselőjét akkor idézheti a hivatali helységébe, ha

a) ezt jogszabály írja elő,

b) az idézés célja a tárgyaláson, egyeztetésen való részvétel,

c) a megkeresés útján történő meghallgatás csorbítaná bármely adózó eljárási jogait,

d) az idézni kívánt személy lakóhelyén nem működik olyan hatóság, amely megfelelő szakismeretek birtokában tudná elvégezni a szükséges eljárási cselekményt, vagy

e) azt az idézett személy kéri.

(2) A fővárosban működő adóhatóság a főváros egész területéről idézhet.

56. § [Az idézett személy megjelenési kötelezettsége]

(1) Ha az idézett személy

a) a szabályszerű idézésnek nem tesz eleget, vagy meghallgatása előtt az eljárás helyéről engedély nélkül eltávozik, és távolmaradását előzetesen alapos okkal nem menti ki, vagy utólag megfelelően nem igazolja, vagy

b) az idézésre meghallgatásra alkalmatlan állapotban jelenik meg, és ezt a körülményt nem menti ki,

eljárási bírsággal sújtható.

(2) Ha az idézett személy az idézésre nem jelent meg, és távolmaradását nem mentette ki, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv (a továbbiakban: rendőrség) útján elővezetethető. Az elővezetés foganatosításához az ügyésznek az eljáró adóhatóság vezetője által kért előzetes hozzájárulása szükséges.

(3) Ha az adóhatóságnak tudomása van arról, hogy az elővezetni kívánt személy a Magyar Honvédség tényleges állományú vagy a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú tagja, az elővezetés céljából az állományilletékes parancsnokot keresi meg.

- (4) Ha az idézett személy igazolja a távolmaradásának vagy eltávozásának menthető indokát, az adóhatóság visszavonja az eljárási bírságot megállapító és az elővezetést elrendelő végzést.
- (5) Ha jogi személy vagy egyéb szervezet szervezeti képviselője nem jelent meg az idézésre, és a képviselő nevét a törvényes képviselő az adóhatóság felhívására nem közli, a felhívott törvényes képviselő és a jogi személy vagy egyéb szervezet eljárási bírsággal sújtható. Ebben az esetben az elővezetést a felhívott törvényes képviselővel szemben is alkalmazni lehet.

24. Értesítés eljárási cselekményről

57. § [Értesítés eljárási cselekményről]

- (1) Ha nem szükséges az adózó idézése, az adóhatóság az adózót, a támogatót a tanú és a szakértő meghallgatásáról, a szemléről és a tárgyalásról értesíti azzal a tájékoztatással, hogy az eljárási cselekményen részt vehet, de megjelenése nem kötelező. Az értesítést – ha az ügy körülményeiből más nem következik – úgy kell közölni, hogy azt az adózó legalább öt nappal korábban megkapja.
- (2) Az adózót a 60. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozattételről, illetve a 37. § szerinti zárt adatkezelés esetén nem kell értesíteni.

25. A tényállás tisztázása

58. § [A tényállás tisztázása]

- (1) Ha a döntéshozatalhoz nem elegendő a rendelkezésre álló adat, az adóhatóság bizonyítási eljárást folytat le.
- (2) A hatósági eljárásban minden olyan bizonyíték felhasználható, amely a tényállás tisztázására alkalmas. Nem használható fel bizonyítékként jogszabálysértéssel megszerzett bizonyíték.
- (3) Az adóhatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.
- (4) Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, az adóhatóság szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat bizonyító erejüknek megfelelően értékeli.

26. Nyilatkozattétel

59. § [Nyilatkozattétel saját ügyben]

- (1) Az adózónak joga van ahhoz, hogy az eljárás során nyilatkozatot tegyen, vagy a nyilatkozattételt megtagadja.
- (2) Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, az adóhatóság az adózót nyilatkozattételre hívhatja fel.

60. § [Nyilatkozattétel más ügyében]

- (1) Az adóhatóság az adózót, illetve az adózónak nem minősülő természetes személyt – a vele szerződéses kapcsolatban állt vagy álló adózók adókötelezettségének, adóalapjának, adómentességének, adókedvezményének, adójának vagy költségvetési támogatásának megállapítása, ellenőrzése, illetve az adóhatóság törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján alkotott önkormányzati rendeletben meghatározott eljárásának lefolytatása érdekében – felhívásban nyilatkozattételre kötelezheti az általa ismert, illetve nyilvántartásában szereplő adatról, tényről, körülményről.
- (2) A nyilatkozattétel megtagadható, ha az adózó vagy a természetes személy az eljárásban tanúként nem lenne meghallgatható, vagy a tanúvallomást megtagadhatná.
- (3) Az adóhatóság köteles a nyilatkozattevőt kioktatni a jogairól és kötelezettségeiről, valamint figyelmeztetni a nyilatkozattétel megtagadásának következményeire.

27. Irat

61. § [Irat]

- (1) Az adóhatóság, ha a tényállás tisztázása során szükséges, és az Eüsztv. alapján nem szerezhető be – a 45. § (1) bekezdésében meghatározott kivétellel –, felhívhatja az adózót okirat vagy más irat bemutatására.
- (2) Ha a külföldön kiállított közokirat eredetiségével vagy tartalmával kapcsolatban kétség merül fel, az adóhatóság felhívja az adózót a felülhitelesített, külföldön kiállított közokirat bemutatására.
- (3) Ha az adózó a nem magyar nyelven kiállított irat mellé annak magyar nyelvű hiteles fordítását is csatolja, az adóhatóság azt a fordítás szerinti tartalommal fogadja el.

28. Tanú

62. § [Tanúra vonatkozó általános szabályok]

- (1) A tanúként idézett személy – az e törvényben meghatározott kivétellel – köteles tanúvallomást tenni.
- (2) Tanúként nem hallgatható meg
  - a) az, akitől nem várható bizonyítékként értékelhető vallomás,
  - b) védett adatnak minősülő tényről az, aki nem kapott felmentést a titoktartás alól.
- (3) A tanú a vallomástételt megtagadhatja, ha
  - a) az adózó Ptk. szerinti hozzátartozója (a továbbiakban: hozzátartozó),
  - b) vallomásával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, vagy
  - c) diplomáciai mentességben részesülő személy.

63. § [A tanú meghallgatás]

- (1) A meghallgatás kezdetén az adóhatóság megállapítja a tanú személyazonosságát. Az adóhatóság felhívja a tanút, hogy nyilatkozzon arról, hogy az adózóval milyen viszonyban van, elfogult-e, egyúttal figyelmezteti jogaira, kötelességeire és a hamis tanúzás jogkövetkezményeire.
- (2) A még meg nem hallgatott tanú nem lehet jelen az adózó, más tanú és a szakértő meghallgatásakor.
- (3) A meghallgatásra a tárgyalás szabályait kell alkalmazni akkor is, ha az adóhatóság a tanút tárgyaláson kívül hallgatja meg.
- (4) A tanú meghallgatásán nem lehet jelen az adózó és az eljárás egyéb résztvevője, ha a tanú védett adatról tesz vallomást, vagy ha elrendelték a tanú természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését.
- (5) Az adóhatóság engedélyezheti, hogy a tanú a meghallgatását követően vagy helyette írásban tegyen tanúvallomást.
- (6) Ha a tanú meghallgatás nélkül vagy a meghallgatását követően írásban tesz tanúvallomást, az írásbeli tanúvallomásból ki kell tűnnie, hogy a tanú a vallomást a vallomástétel akadályainak, valamint a hamis tanúzás következményeinek ismeretében tette meg. Erre a tanút az adóhatóság az írásbeli tanúvallomás megtételének engedélyezésével egyidejűleg, a vallomástétel akadályainak és a hamis tanúzás következményeinek ismertetésével figyelmezteti.

29. Szemle

64. § [Szemlére vonatkozó általános szabályok]

- (1) Ha a tényállás tisztázására ingó, ingatlan (a továbbiakban együtt: szemletárgy) vagy személy megtekintése vagy megfigyelése szükséges, az adóhatóság szemlét rendelhet el.
- (2) A szemletárgy birtokosát és az (1) bekezdésben meghatározott személyt – ha az a szemle eredményességét nem veszélyezteti – a szemléről előzetesen értesíteni kell.
- (3) A szemletárgy birtokosának távolléte – ha jelenléte nem szükségszerű – nem akadály a szemle megtartásának.
- (4) Ha a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését nem rendelték el, a szemlén az adózó jelen lehet.

65. § [A szemle lefolytatása]

- (1) A szemle megtartása során – az ismert tulajdonos értesítésével egyidejűleg – a szemletárgy birtokosa kötelezhető a szemletárgy felmutatására, illetve arra, hogy az adózót a szemle helyszínére beengedje.
- (2) A szemle során az adóhatóság eljáró tagja jogosult különösen
  - a) a szemlével érintett területre, építménybe és egyéb létesítménybe belépni,
  - b) bármely iratot, tárgyat vagy munkafolyamatot megvizsgálni,
  - c) felvilágosítást kérni, illetve
  - d) mintát venni.

30. Szakértő

66. § [Szakértő]

- (1) Szakértőt kell meghallgatni vagy – legalább tizenöt napos határidő tűzésével – szakvéleményt kell kérni, ha az ügyben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához különleges szakértelem szükséges, és az eljáró adóhatóság nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel.
- (2) A szakértő kizárására a 33. §-t kell megfelelően alkalmazni.
- (3) Ha jogszabály meghatározott szakértő igénybevételét írja elő, úgy ezt a szervezetet, intézményt, testületet vagy személyt kell szakértőként kirendelni. Az adóhatóság egyéb esetben az igazságügyi szakértőkről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőt rendelhet ki.
- (4) Az adóhatóság felhívására az adózó a szakértői vizsgálatban köteles közreműködni.
- (5) A szakértőt a véleményadás előtt figyelmeztetni kell a hamis véleményadás jogkövetkezményeire.
- (6) A kirendelt szakértő eljárási bírsággal sújtható és díja a határidő lejártát követő naptól kezdődően naponta egy százalékkal csökkenthető, ha anélkül, hogy a határidő meghosszabbítása iránti igényét vagy akadályoztatását előzetesen bejelentette volna, feladatait határidőre nem teljesíti.
- (7) Az itt nem szabályozott kérdésekben a szakértőkre az igazságügyi szakértőkről szóló törvény rendelkezései irányadóak.

31. Tolmács

67. § [Tolmács]

- (1) Ha az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője által használt idegen nyelvet az ügyintéző nem beszéli, tolmácsot kell alkalmazni.
- (2) Az ügyben eljáró adóhatóság el nem járó tagja, valamint – ha az a tényállás tisztázáshoz elengedhetetlen – az ellenőrzés helyszínén tartózkodó, idegen nyelvet beszélő személy tolmácsként igénybe vehető.
- (3) A tolmácsra egyebekben a szakértőre vonatkozó rendelkezések irányadóak.

32. Tárgyalás

68. § [Tárgyalás]

- (1) Az adóhatóság tárgyalást tart, ha a tényállás tisztázásához szükség van az eljárásban részt vevő személyek együttes meghallgatására.
- (2) Az adóhatóság helyszíni szemle keretében is lefolytathatja a tárgyalást, ha annak feltételei biztosítottak.
- (3) Az adózó bizonyítási indítványt tehet és kérdést intézhet a meghallgatott személyhez.
- (4) Azt, aki a tárgyalás rendjét zavarja, a tárgyalás vezetője rendreutasítja, ismételt vagy súlyosabb rendzavarás esetén kiutasíthatja, és eljárási bírsággal sújthatja.

33. Az eljárás akadályozásának következményei

69. § [Az eljárás akadályozásának következményei]

- (1) Ha az adózó vagy az adózónak nem minősülő személy az eljárást akadályozza, eljárási bírsággal sújtható.
- (2) Ha az eljárás egyéb résztvevője a kötelezettségét önhibájából megszegi, az adóhatóság az okozott többletköltségek megtérítésére kötelezi, illetve eljárási bírsággal sújthatja.
- (3) Az eljárás akadályozásának minősül különösen:
  - a) a megjelenési kötelezettség elmulasztása,
  - b) a tanúvallomás jogosulatlan megtagadása,
  - c) a nyilatkozattételi kötelezettség elmulasztása vagy jogosulatlan megtagadása, valótlan tartalmú nyilatkozat megtétele,
  - d) az iratrendezési, iratpótlási kötelezettség elmulasztása.
- (4) Az eljárási bírság legkisebb összege esetenként tízezer forint, legmagasabb összege természetes személy esetén ötszázezer forint, jogi személy vagy egyéb szervezet esetén egymillió forint.
- (5) Az eljárási bírság kiszabásánál az adóhatóság figyelembe veszi
  - a) a jogellenes magatartás súlyát,
  - b) az eljárási bírságnak ugyanabban az eljárásban történő ismételt kiszabása esetén az előző bírságolások számát és mértékét.

34. Az eljárási cselekmények rögzítése

70. § [Az eljárási cselekmények rögzítése]

- (1) A szóbeli kérelemről – ha azt nyomban nem teljesítik –, valamint a tényállás tisztázása érdekében lefolytatott eljárási cselekményről az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője részvétele esetén jegyzőkönyvet, más esetben feljegyzést kell készíteni.
- (2) A feljegyzés tartalmazza készítésének helyét és idejét, az eljárási cselekményen részt vevő személyek azonosításához szükséges adatokat, nyilatkozataik lényegét, illetve a cselekmény lefolytatása során a tényállás tisztázásával összefüggő ténymegállapításokat. A jegyzőkönyv ezen túlmenően tartalmazza a jogokra és kötelezettségekre való figyelmeztetést.

(3) A feljegyzést annak készítője, a jegyzőkönyvet – annak minden oldalán – az eljárási cselekményen részt vevő személyek aláírják.

(4) A hatóság egyes eljárási cselekményekről kép- és hangfelvételt készíthet. A rögzítés ilyen módja esetén a jegyzőkönyvben csak az eljárási cselekményen résztvevő személyek azonosításához szükséges adatokat, az elkészítés helyét, idejét, valamint a kép- és hangfelvétel készítésének tényét kell feltüntetni.

71. § [A hatósági tanú]

(1) Az adóhatóság az e törvényben meghatározott esetekben hatósági tanút vehet igénybe. A hatósági tanú az eljárási cselekmény során történt eseményeket és az általa tapasztalt tényeket igazolja. Hatósági tanúként való közreműködésre senki nem kötelezhető.

(2) Nem lehet hatósági tanú az adózó, az adózó hozzátartozója vagy képviselője, az eljáró adóhatósággal közszolgálati, kormányzati szolgálati vagy hivatásos szolgálati jogviszonyban, munkaviszonyban vagy egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy és az eljárási képességgel nem rendelkező személy.

(3) Az eljárási cselekmény előtt a hatósági tanút a jogairól és kötelességeiről fel kell világosítani. A hatósági tanú a tanú költségeinek megtérítésére vonatkozó szabályok szerint jogosult költségterítésre.

(4) A hatósági tanút az eljárási cselekmény során tudomására jutott tényekre, adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, amely alól az eljáró adóhatóság, a fellebbezés elbírálására jogosult felettes szerv vagy bíróság az ügy tárgyát érintő tényekre, adatokra, körülményekre nézve felmentheti.

35. Az adóhatóság döntései

72. § [A döntés formája]

Az adóhatóság az adóügy érdemében határozattal, az eljárás során eldöntendő egyéb kérdésben végzéssel dönt. Az adóügy érdeméhez tartozik minden, az adókötelezettséget érintő, az adózó, az adó megfizetésére kötelezett személy jogát, kötelezettségét megállapító döntés. A nyilvántartás vezetésével kapcsolatos hatósági eljárásban – ideértve a kiutalási és az átvezetési kérelem elbírálását is –, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az adóhatóság csak abban az esetben hoz határozatot, ha az adózó kérelmét nem teljesíti. Határozatnak minősül a fizetési meghagyás is.

73. § [A döntés tartalma]

(1) A döntés tartalmazza az eljáró adóhatóság, az adózó és az ügy azonosításához szükséges minden adatot, a rendelkező részt – az adóhatóság döntésével, a jogorvoslat igénybevételével kapcsolatos tájékoztatással és a felmerült eljárási költséggel –, továbbá a megállapított tényállásra, a bizonyítékokra, a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.

(2) Jogorvoslatról való tájékoztatást mellőző, az indokolásban pedig csak az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölését tartalmazó egyszerűsített döntés hozható, ha az adóhatóság a kérelemnek teljes egészében helyt ad.

(3) Az adóhatóság a döntést külön okiratban szövegezi meg, jegyzőkönyvbe foglalja, vagy az ügyiratra feljegyzi.

(4) Azonnali eljárási cselekményt igénylő ügyben a döntés előzetes írásba foglalása mellőzhető és az adózóval szóban is közölhető. Ilyenkor az adóhatóság a döntést utólag írásba foglalja és közli.

74. § [A döntés véglegessége]

(1) Az adóhatóság döntése végleges, ha azt az adóhatóság már – az e törvényben meghatározott kivételekkel – nem változtathatja meg. A véglegesség a döntés közlésével áll be.

(2) Ha az adott ügytípusban törvény megengedi a fellebbezést, az adóhatóság döntése véglegessé válik, ha

a) ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt,

b) a fellebbezésről lemondtak vagy a fellebbezést visszavonták, vagy

c) a fellebbezés elbírálására jogosult felettes szerv az elsőfokú adóhatóság döntését helybenhagyta vagy megváltoztatta, a másodfokú döntés közlésével.

(3) A fellebbezésről lemondás vagy a fellebbezés visszavonása esetén véglegessé válik a döntés

a) az elsőfokú döntés közlésekor, ha az adózó a kérelem teljesítése esetére már a döntés közlése előtt lemondott a fellebbezésről, és az ügyben nincs ellenérdekű fél,

b) az utolsóként kézhez kapott lemondás vagy visszavonás adóhatósághoz való megérkezésének napján, ha a fellebbezési határidő tartama alatt valamennyi fellebbezésre jogosult lemond a fellebbezésről vagy visszavonja fellebbezését.

(4) A fellebbezési eljárás megszüntetése esetén az adóhatóság fellebbezéssel támadható elsőfokú döntése a fellebbezési eljárás megszüntetéséről szóló végzés véglegessé válásának napján válik véglegessé.

75. § [A döntés kijavítása és kiegészítése]

(1) Ha a döntésben elírás, illetve számítási hiba van, és az nem hat ki az ügy érdemére, az adóhatóság a döntést kijavítja.

(2) A kijavítást az adóhatóság közli azzal, akivel az eredeti döntést közölte.

(3) A döntés kijavítással érintett része ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti döntés ellen volt.

(4) Ha a döntésből jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik, vagy az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem született döntés, az adóhatóság a döntést kiegészíti.

(5) A kiegészítő döntés kiadmányozására az adózó terhére a döntés véglegessé válásától számított egy éven belül, az adózó javára az adó megállapításához való jog elévüléséig van lehetőség.

(6) A kiegészítést az adóhatóság egységes döntésbe foglalva, lehetőleg a döntés kicserélésével közli.

(7) A kiegészítés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti döntés ellen volt.

(8) A kiegészítést közölni kell azzal, akivel a kiegészített döntést közölték.

36. A döntés közlése

76. § [A döntés közlésének általános szabályai]

(1) A döntést az adóhatóság közli az adózóval, valamint azzal, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, és akinek a jogát vagy jogos érdekét érinti.

(2) Az adóhatóság a döntést írásbeli alapon történő kapcsolattartás esetén hivatalos iratként vagy az Eüsztv.-ben meghatározott elektronikus úton kézbesíti.

(3) Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a döntés közlésének napja

a) az a nap, amelyen azt írásban vagy szóban közölték, vagy

b) a hirdetmény kifüggesztését követő tizenötödik nap.

77. § [Saját kézbesítő útján történő kézbesítés]

(1) Az adóhatósági irat a postai kézbesítés mellőzésével saját – az adóhatósággal közszolgálati jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, hivatásos szolgálati jogviszonyban, munkaviszonyban vagy egyéb szolgálati jogviszonyban álló – kézbesítő útján is kézbesíthető. A saját kézbesítő útján történő kézbesítés esetén az adóhatósági iratot az veheti át, aki a postai úton történő kézbesítés esetén átvételre jogosult.

(2) Az adóhatósági iratot a saját kézbesítő útján történő kézbesítés megkísérlésének napján akkor is kézbesítettnek kell tekinteni, ha az adózó, vagy az irat átvételére jogosult személy az átvételt megtagadta.

78. § [Kézbesítés több adózó, meghatalmazott esetén]

(1) Ha törvény egyidejűleg több adózó fizetési kötelezettségét írja elő, az adóhatóság az adómegállapításról szóló határozatot a közös képviselőnek, ennek hiányában valamennyi adózónak külön-külön kézbesíti.

(2) Ha az adózónak több meghatalmazott képviselője van, az adóhatóság az iratot az adózó által az iratok átvételére írásban kijelölt képviselőnek kézbesíti, ilyen kijelölés hiányában az adóhatóság az iratot az adózó általa választott meghatalmazott képviselőjének kézbesíti.

79. § [A kézbesítésre vonatkozó szabályok]

(1) Az adóhatósági iratot – ideértve a döntést is – a meghatalmazott képviselővel eljáró adózó esetében a képviselőnek kell kézbesíteni hivatalos iratként vagy az Eüsztv.-ben meghatározott elektronikus úton.

(2) Az adózó vagy képviselője adóhatósághoz bejelentett címére, valamint Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező külföldi személy magyarországi kézbesítési meghatalmazottja címére feladott adóhatósági iratot

a) a kézbesítés megkísérlésének napján – a b) pontban meghatározott kivétellel – kézbesítettnek kell tekinteni, ha a küldemény az adóhatósághoz a kézbesítés eredménytelensége miatt érkezik vissza, vagy

b) a postai kézbesítés második megkísérlését követő ötödik munkanapon kell kézbesítettnek tekinteni, ha az adóhatósági iratot a posta a rá vonatkozó szabályoknak megfelelően „nem kereste” jelzéssel küldte vissza az adóhatóságnak.

(3) Elektronikus kapcsolattartás esetén a kézbesítésre az Eüsztv. 14. § (4) bekezdését kell alkalmazni.

(4) Az adóhatósági irat – a meghatalmazott képviselő mellett – a meghatalmazott képviselővel rendelkező adózó részére is kézbesíthető. Ilyen esetben az iratot az adózó, valamint a meghatalmazott részére ugyanazon a napon kell postára adni, illetve az irat kézbesítéséhez biztonságos kézbesítési szolgáltatást is igénybe lehet venni. E bekezdés nem alkalmazható az adóhatóság saját kézbesítője útján történő kézbesítésre.

(5) Ha az irat az adózó és a meghatalmazott részére is kézbesítettnek minősül, úgy a kézbesítés joghatásai

a) az első kézbesítés időpontjában, elektronikus kézbesítés esetén az első visszaigazolás időpontjával, vagy

b) az irat első kézbesítettnek minősülése időpontjában

állnak be.

80. § [Közzététel kézbesítettnek tekintett iratokról]

(1) A 79. § szerinti kézbesítés esetén – kivéve, ha az adózó vagy képviselője a küldemény átvételét megtagadta – az állami adó- és vámhatóság a kézbesítésről történő tudomásszerzését követően az internetes honlapján tizenöt nap időtartamra közzéteszi

- a) a címzett természetes személy adózó adóazonosító jelét, más adózó adószámát,
- b) a kézbesítéssel érintett állami adó- és vámhatósági irat ügyiratszámát,
- c) az internetes honlapján történő közzététel időpontját és
- d) azt a telefonszámot, amelyen az adózó a kézbesítéssel érintett állami adó- és vámhatósági irat átvétele tekintetében tájékozódhat.

(2) Az állami adó- és vámhatóság a honlapon való közzététellel egyidejűleg elektronikus úton értesíti az (1) bekezdés szerint közzétett adatokról az elektronikus kapcsolattartást vállaló vagy arra kötelezett adózót, illetve képviselőjét.

(3) Az (1) bekezdés szerinti, az állami adó- és vámhatóság internetes honlapján való közzétételtől számított tizenöt napon belül az adózó kézbesítési kifogást terjeszthet elő akkor is, ha a kézbesítési kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő már eltelt vagy abból tizenöt napnál kevesebb van hátra.

81. § [Kézbesítési kifogás]

(1) Az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője akkor terjeszthet elő kézbesítési kifogást, ha a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok vagy az Eüsztv. megsértésével történt.

(2) Természetes személy adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője kézbesítési kifogást akkor is előterjeszthet, ha önhibáján kívüli okból nem vehette át a hivatalos iratot. Ez a rendelkezés irányadó abban az esetben is, ha a kézbesítés elektronikus úton történt.

(3) Kézbesítési kifogást az adózó vagy az eljárás résztvevője a kézbesítésről való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, de legkésőbb a közléstől számított negyvenöt napos jogvesztő határidőn belül terjeszthet elő. Ha az adózó az adóhatóság végrehajtási eljárását megelőző fizetési felszólításból vagy a végrehajtási eljárás megindulása alapján szerez tudomást a kézbesítés következtében véglegessé vált kötelezettségéről, a kézbesítési kifogás a fizetési felszólítás kézhezvételétől, illetve a végrehajtási eljárásról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül akkor is előterjeszthető, ha a kézbesítéstől számított negyvenöt nap eltelt. A végrehajtási eljárás során kézbesítési kifogás előterjesztésének – törvény eltérő rendelkezése hiányában – nincs helye.

(4) A kézbesítési kifogásban elő kell adni azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják, vagy az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője részéről az önhiba hiányát valószínűsítik.

(5) A kézbesítési kifogást a kézbesítés tárgyát képező iratot kiadmányozó adóhatóság bírálja el.

(6) A kézbesítési kifogásnak az eljárás folytatására, illetve a végrehajtásra nincs halasztó hatálya. Az adóhatóság a végrehajtási eljárást kérelemre vagy hivatalból a kézbesítési kifogást elbíráló döntés véglegessé válásáig felfüggesztheti, ha a kérelemben előadott tények, körülmények annak elfogadását valószínűsítik.

(7) Ha a kézbesítési kifogásnak az adóhatóság helyt ad, az adózó vagy az eljárás egyéb résztvevője által kifogásolt kézbesítést követően tett intézkedéseket, illetve az eljárást a kézbesítés időpontjától a szükséges mértékben meg kell ismételni.

37. Biztosítási intézkedés, ideiglenes biztosítási intézkedés

82. § [Biztosítási intézkedés]

- (1) Ha valószínűsíthető, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van, az adóhatóság biztosítási intézkedésként végzéssel elrendeli a pénzkövetelés biztosítását.
- (2) Biztosítási intézkedés akkor rendelhető el, ha
  - a) a fizetési kötelezettséget megállapító adóhatósági döntés még nem végrehajtható,
  - b) végrehajtható az adóhatósági döntés, de az abban meghatározott teljesítési határidő még nem telt le.
- (3) A biztosítási intézkedést az az adóhatóság rendeli el, amelyik a fizetési kötelezettséget megállapító döntést hozta.
- (4) A biztosítási intézkedést elrendelő végzés végrehajtására a végrehajtási eljárás során irányadó szabályokat kell alkalmazni.
- (5) A biztosítási intézkedést elrendelő végzés ellen fellebbezés terjeszthető elő, amelynek a végzés végrehajtására nincs halasztó hatálya.
- (6) A végrehajtási eljárás alapjául szolgáló döntés megsemmisítése esetén a biztosítási intézkedést meg kell szüntetni.
- (7) A biztosítási intézkedést elrendelő végzés végrehajtása során elvégzett foglalás hatálya kiterjed a végrehajtási eljárásra is.

83. § [Ideiglenes biztosítási intézkedés]

- (1) Ha megalapozottan feltételezhető, hogy az érdemi döntésben elrendelhető kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, az adóhatóság az ügy érdemében való döntéshozatal előtt a 82. §-ban meghatározott intézkedéseket – ideiglenes biztosítási intézkedésként – az erre okot adó körülmények felmerülésétől számított öt napon belül megteszi.
- (2) Az ideiglenes biztosítási intézkedés végrehajtására a biztosítási intézkedésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

84. § [Kifizetés engedélyezése]

- (1) Ha az állami adó- és vámhatóság az adóellenőrzés során az adózó fizetési számláját ideiglenes biztosítási intézkedés keretében zárolja, akkor a 83. § rendelkezéseit e § szerinti eltérésekkel kell alkalmazni.
- (2) Az állami adó- és vámhatóság az általa meghatározott sorrendben és összegben engedélyezheti a zárolt fizetési számláról történő kifizetések meghatározott személyek részére történő teljesítését, ha az adózó erre irányuló kérelmében jogszabály által előírt nyilvántartások, dokumentumok benyújtásával igazolja, hogy a zárolt vagyonán kívüli forrásból nem képes a kifizetéseit teljesíteni, vagy azzal a tevékenysége aránytalan korlátozást szenvedne.
- (3) Az ügyintézési határidő tizenöt nap. A kifizetés engedélyezését elutasító végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. A kifizetést részben engedélyező végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye, melynek a végzés végrehajtására nincs halasztó hatálya.
- (4) Az állami adó- és vámhatóság a kifizetést részben vagy teljes egészében engedélyező végzést a kifizetés teljesítése érdekében megküldi az adózó zárolt fizetési számláját vezető pénzforgalmi szolgáltatónak.
- (5) Az állami adó- és vámhatóság által engedélyezett kifizetés más követelés fedezetére nem számolható el, továbbá az végrehajtás alól mentes.
- (6) Az állami adó- és vámhatóság megszünteti a foganatosított végrehajtási cselekményeket, ha a biztosítási intézkedés, illetve az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésének alapjául szolgáló összeget az állami adó- és vámhatóságnál letétbe helyezték.

(7) Ha az ideiglenes biztosítási intézkedés biztosítási intézkedésre változik – ettől az időponttól – e § rendelkezéseit a biztosítási intézkedés alapjául szolgáló döntés véglegessé válásáig alkalmazni kell.

V. Fejezet

Ellenőrzés

38. Általános szabályok

85. § [Az adóigazgatási eljárás általános szabályainak alkalmazása]

E törvény adóigazgatási eljárásra vonatkozó általános szabályait az ellenőrzésre az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

86. § [Az ellenőrzés tárgya]

Az adóhatóság az adótörvényekben és más jogszabályokban előírt kötelezettségek teljesítésének vagy megsértésének megállapítása, a kötelezettségek teljesítésének előmozdítása érdekében ellenőrzést folytat.

87. § [Kötelező adóellenőrzés]

(1) Kötelező az adóellenőrzést lefolytatni

- a) a kockázatos adózónál, ha végelszámolását rendelték el,
- b) az Állami Számvevőszék elnökének megkeresése alapján,
- c) az adópolitikáért felelős miniszter utasítására,
- d) az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adók esetében az önkormányzat képviselő-testületének határozata alapján.

(2) Az Állami Számvevőszék elnöke, illetve az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adók esetében az önkormányzat képviselő-testülete akkor kezdeményezhet ellenőrzést, ha a rendelkezésére álló adatok, körülmények arra utalnak, hogy az adóhatóság a megkülönböztetés nélküli eljárás elvének megsértésével mellőzi valamely adózó vagy adózói csoport vizsgálatát, illetve a lefolytatott ellenőrzések eredménytelensége mögött a megkülönböztetés nélküli eljárás elvének megsértése áll.

88. § [Ellenőrzésre kiválasztás]

Az állami adó- és vámhatóság az adózókat – a kötelezően lefolytatandó ellenőrzéseken túl – célzott kiválasztási rendszerek alkalmazásával, valamint egyedi kockázatelemzési eljárás eredményeként választja ki ellenőrzésre.

39. Az ellenőrzés fajtái

89. § [Az ellenőrzés fajtái]

(1) Az adóhatóság az ellenőrzés célját

- a) ellenőrzéssel lezárt időszakot eredményező, az adó, költségvetési támogatás alapjának és összegének vizsgálatára irányuló adóellenőrzéssel,
  - b) egyéb adókötelezettségek teljesítésére irányuló, ellenőrzéssel lezárt időszakot nem keletkeztető jogkövetési vizsgálattal
- valósítja meg.

(2) Törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén ellenőrzésre ellenőrzéssel lezárt időszak tekintetében is sor kerülhet (ismételt ellenőrzés).

90. § [Adóellenőrzés]

(1) Adóellenőrzés keretében az adóhatóság az adózó adómegállapítási, bevallási kötelezettsége teljesítését adónként, támogatásonként és időszakonként vagy meghatározott időszakra több adó és támogatás tekintetében is vizsgálja.

(2) Az adózó által igényelt költségvetési támogatást, adó-visszatérítést, adó-visszaigénylést a bevallási időszak ellenőrzéssel történt lezárásának hatályával a kiutalást megelőzően is vizsgálhatja az adóhatóság.

91. § [Jogkövetési vizsgálat]

(1) Az adóhatóság jogkövetési vizsgálat keretében a bevallási időszak lezárását megelőzően is

a) ellenőrizheti, hogy az adózó eleget tett-e a törvényekben előírt egyes adókötelezettségeinek, azokat határidőben, illetve az adó megállapítására, bevallására és megfizetésére alkalmas módon teljesíti-e;

b) adatokat gyűjthet a nyilvántartásában és az adózó nyilvántartásában, bevallásában szereplő adatok, tények, körülmények valóságtartalmának, illetve ezek hitelességének megállapítása érdekében;

c) vizsgálhatja a gazdasági események valóságát;

d) adatokat gyűjthet az ellenőrzési tevékenysége támogatása érdekében, így különösen becslési adatbázis létrehozásához, karbantartásához.

(2) Az adóhatóság az állami adó- és vámhatóság nyomozóhatósági hatáskörrel felruházott szerve által feltárt adatok és bizonyítékok alapján bűncselekmény elkövetési értékének megállapítása céljából is vizsgálhatja gazdasági események valóságát jogkövetési vizsgálat keretében.

92. § [Ismételt ellenőrzés]

Adóellenőrzéssel lezárt bevallási időszak tekintetében az adó, költségvetési támogatás ismételt vizsgálatára kerülhet sor

a) ha az elsőfokú adóhatóság a korábbi ellenőrzés megállapításának végrehajtását vizsgálja (utóellenőrzés),

b) az adózó kérelmére, ha az adózó által feltárt új tény, körülmény tisztázása a korábbi ellenőrzés megállapításainak megváltoztatását eredményezné, feltéve, hogy az új tény, körülmény korábban nem állt és jóhiszemű eljárás esetén nem állhatott az adózó rendelkezésére, illetve arról az adózó nem tudott és jóhiszemű eljárás esetén nem is tudhatott,

c) ha az adóhatóság rendelkezésére álló adatok alapján az ismételt ellenőrzés eredménye ellátási jogosultságot teremt, vagy

d) felüellenőrzés keretében.

93. § [Felüellenőrzés]

(1) Felüellenőrzést folytat le a felettes szerv, ha

a) az adópolitikáért felelős miniszter ellenőrzéssel már lezárt időszak ellenőrzését rendelte el, vagy az Állami Számvevőszék elnöke, az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adó esetén az önkormányzati képviselő testülete ellenőrzéssel már lezárt időszak ellenőrzését kezdeményezte,

b) az állami adó- és vámhatóság vezetője erre utasítást ad, amely alapján a felettes szerv ellenőrzi a korábban lefolytatott ellenőrzés szakszerűségét és törvényességét,

c) ha az adóhatóság olyan, az adó megállapítását befolyásoló új tényről, adatról, bizonyítékról szerez tudomást, amely a korábbi adóellenőrzéskor nem volt ismert, és az ellenőrzés lefolytatására az állami adó- és vámhatóság vezetője, az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adó esetén az önkormányzati adóhatóság döntései elleni fellebbezések elbírálására jogosult hatóság vezetője utasítást ad.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja tekintetében új tény, körülmény különösen a külföldi adóhatóság megérkezett válaszában foglalt, az adó megállapítását befolyásoló új tény, adat, feltéve, hogy az adóhatóság az adóellenőrzést a külföldi adóhatóság válaszában hiányában fejezte be.

(3) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott felüellenőrzés nem rendelhető el, ha elrendelése feltételeinek meglététől számított hat hónap eltelt.

(4) A felüellenőrzés megállapításairól hozott határozat ellen az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszterhez, illetve az adópolitikáért felelős miniszterhez intézett, a felüellenőrzést lefolytató szervnél benyújtott fellebbezésnek van helye.

40. Határidők az ellenőrzési eljárásban

94. § [Határidők az ellenőrzési eljárásban]

(1) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az ellenőrzés lefolytatásának határideje:

a) adóellenőrzés és ismételt ellenőrzés esetében kilencven nap, a legnagyobb adóteljesítménnyel rendelkező adózók esetében és központosított ellenőrzés esetében százhusz nap,

b) jogkövetési vizsgálat esetében harminc nap.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidőnél hosszabb határidőt törvény, rövidebb határidőt jogszabály állapíthat meg.

(3) Az adóellenőrzés időtartama a csoportos adóalany, valamint az áfa-regisztrált adóalany kivételével a cégbejegyzésre nem kötelezett adózó és a megbízható adózó esetén – feltéve, hogy az adózó az ellenőrzést nem akadályozza – nem haladhatja meg a száznyolcvan napot.

(4) Az adóellenőrzés időtartama nem haladhatja meg a háromszázhatvanöt napot.

(5) Az ellenőrzés határidejét a megbízólevél kézbesítésétől, átadásától, illetve az általános megbízólevél bemutatásától, új eljárás lefolytatása esetén az az új eljárás megkezdéséről szóló értesítés postára adásától, tárhelyen történő elhelyezésétől, illetve átadásától kell számítani.

95. § [Az ellenőrzési határidő meghosszabbítása]

(1) Az ellenőrzési határidőt indokolt esetben az ellenőrzést végző adóhatóság vezetője egyszer, adóellenőrzés esetében legfeljebb kilencven napig, jogkövetési vizsgálat esetében legfeljebb harminc napig terjedő időtartammal meghosszabbíthatja. A meghosszabbított ellenőrzési határidőt rendkívüli körülmények által indokolt esetben, az ellenőrzést végző adóhatóság indokolt kérelmére a felettes szerv egyszer, legfeljebb kilencven napig terjedő időtartammal meghosszabbíthatja.

(2) Az állami adó- és vámhatóság hatáskörébe tartozó ügyben a felettes szerv által meghosszabbított ellenőrzési határidőt rendkívüli körülmények által indokolt esetben az ellenőrzést végző adóhatóság felettes szerv által jóváhagyott, indokolt kérelmére az állami adó- és vámhatóság vezetője egyszer, legfeljebb kilencven napig terjedő időtartammal meghosszabbíthatja.

(3) Az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adóügyben a felettes szerv által meghosszabbított ellenőrzési határidőt rendkívüli körülmények által indokolt esetben az ellenőrzést végző adóhatóság felettes szerv által jóváhagyott indokolt kérelmére az adópolitikáért felelős miniszter egyszer, legfeljebb kilencven napig terjedő időtartammal meghosszabbíthatja.

(4) Felüellenőrzés esetén az (1)-(3) bekezdés szerinti határidő hosszabbítást a felüellenőrzést végző felettes adóhatóság vezetője rendeli el.

(5) Az ellenőrzési határidő meghosszabbításáról végzésben kell dönten. Az ellenőrzési határidő meghosszabbításának akkor van helye, ha

a) az adózó az ellenőrzést a megjelenési kötelezettség elmulasztásával, az együttműködési kötelezettség megsértésével vagy más módon akadályozza,

- b) a jogainak gyakorlásában akadályozott természetes személy adózó az ellenőrzés megkezdésének vagy az ellenőrzési cselekményeknek az elhalasztását kéri,
  - c) az adózó iratai hiányosak vagy rendezetlenek, illetve nyilvántartásai pontatlanok vagy hiányosak és így az adókötelezettség megállapítására alkalmatlanok, vagy az adózó által előterjesztett irat hiteles fordítására kerül sor,
  - d) az ellenőrzés lefolytatására rendelkezésre álló határidő a tényállás teljes körű feltárásához és a bizonyítási eljárás befejezéséhez nem elegendő.
- (6) Az adóhatóság az ellenőrzési határidő lejártát követően ellenőrzési cselekményeket nem végezhet. Az ellenőrzési határidő meghosszabbításának hiányában az ellenőrzést a törvényben előírt módon és határidőben kell lezárni.

41. Az ellenőrzés megindítása

96. § [Az ellenőrzés megindítása]

- (1) Az ellenőrzés az erről szóló előzetes értesítés kézbesítésével, ennek mellőzése esetén a megbízólevél kézbesítésével, egy példányának átadásával vagy az általános megbízólevél bemutatásával kezdődik.
- (2) Ha az adózó vagy képviselője, meghatalmazottja, foglalkoztatottja a megbízólevél átvételét megtagadja, az ellenőrzés két hatósági tanú jelenlétében az erről szóló jegyzőkönyv felvételével és aláírásával kezdődik.

42. Az adózó jogai és kötelezettségei az ellenőrzési eljárásban

97. § [Az adózó jogai az ellenőrzési eljárásban]

- (1) Az adózó jogosult
- a) az ellenőrzést végző személyazonosságáról és megbízásáról meggyőződni,
  - b) az ellenőrzési cselekményeknél jelen lenni,
  - c) megfelelő képviselőről gondoskodni.
- (2) Az adózónak joga van az ellenőrzés során keletkezett iratokba az eljáró adóhatósággal történő előzetes egyeztetést követően betekinteni, a megállapításokkal kapcsolatban felvilágosítást kérni, azokra észrevételt tenni, bizonyítási indítványokat előterjeszteni, a jegyzőkönyvet megismerni, és a jegyzőkönyv átadását, kézbesítését követő tizenöt napon belül, adóellenőrzés esetén harminc napon belül észrevételt tenni. Az észrevétel megtételére nyitva álló határidők jogvesztők.
- (3) Ha az adóhatóság a vizsgálat megállapításait más adózónál végzett kapcsolódó vizsgálat eredményével vagy ennek során beszerzett adatokkal, bizonyítékokkal támasztja alá, az erről szóló jegyzőkönyvnek, határozatnak, illetve a kapcsolódó vizsgálat során feltárt adatoknak, bizonyítékoknak az adózót érintő részét az adózóval részletesen ismertetni kell.
- (4) Az adózó, ha megítélése szerint az ellenőrzés határidejének túllépése az adóhatóságnak felróható okból történik, a határidő lejártát követően kifogással fordulhat a felettes szervhez. A felettes szerv az adózó észrevételeinek figyelembevételével végzésben dönt a kifogás elutasításáról, az eljárási határidő meghosszabbításáról, vagy az eljáró adóhatóságot az ellenőrzés lezárására utasítja.
- (5) Ha a természetes személy adózó jogainak gyakorlásában akadályozott – a jogkövetési vizsgálat kivételével – egy alkalommal kérheti az akadály megszűnéséig, de legfeljebb hatvan napig az ellenőrzés megkezdésének vagy az ellenőrzési cselekményeknek az elhalasztását.

98. § [Az adózó kötelezettségei az ellenőrzési eljárásban]

- (1) Az adózó köteles az adóhatósággal az ellenőrzés során együttműködni, az ellenőrzés feltételeit a helyszíni ellenőrzés alkalmával biztosítani, az adóhatóság felhívására az adóhatóság által meghatározott módon nyilatkozatot tenni.

(2) Az adózó az iratokat és az adózással összefüggő, elektronikus adathordozón tárolt adatokat felhívásra az adóhatóság által közzétett formátumban rendelkezésre bocsátja, illetve az ellenőrzéshez szükséges tények, körülmények, egyéb feltételek megismerését biztosítja. Az ellenőrzés során az adózó és foglalkoztatottja az adóhatóság részére az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást megadja. Nem kötelezhető az adózó olyan nyilvántartás, összesítés, számítás elkészítésére, amelyet jogszabály nem ír elő.

(3) Ha az adózót adómentesség, adókedvezmény illeti meg, ezt okirattal vagy más megfelelő módon köteles bizonyítani.

43. Az ellenőrzés különös szabályai

99. § [Tényállás tisztázási, bizonyítási kötelezettség az ellenőrzés során]

(1) Az ellenőrzés során a tényállást az adóhatóság köteles tisztázni és bizonyítani, kivéve, ha törvény a bizonyítást az adózó kötelezettségévé teszi.

(2) Az adóhatóság a tényállás tisztázása során az adózó javára szolgáló tényeket is köteles feltárni. A nem bizonyított tény, körülmény – a becslési eljárás kivételével – az adózó terhére nem értékelhető.

100. § [A jogviszony eltérő minősítésének tilalma]

Az adókötelezettséget érintő jogviszony alanyainak ellenőrzése során ugyanazt a vizsgálattal érintett és már minősített jogviszonyt az adóhatóság nem minősítheti adózónként eltérően, a jogviszony egyik alanyánál tett megállapításait hivatalból köteles figyelembe venni a jogviszony másik alanyának ellenőrzése során.

101. § [Szakértő igénybevétele az ellenőrzés során]

(1) Az állami adó- és vámhatóság az ellenőrzés során

a) az adózó tevékenységének kutatás-fejlesztési szempontból való minősítésével, illetve

b) a kutatás-fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó költségek kutatás-fejlesztési tevékenységhez való hozzárendelhetőségével (*az a)* és *b)* pont a továbbiakban együtt: kutatás-fejlesztési tevékenység minősítésével összefüggő eljárás)

összefüggésben megkeresheti a kutatás-fejlesztési tevékenység minősítésével összefüggő eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szervet mint szakértőt.

(2) Ha az önkormányzati adóhatóságnak nincs a kettős könyvvezetésre kötelezett adózó ellenőrzéséhez szükséges szakértelemmel rendelkező adóellenőre, az adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzéséhez megbízás alapján bejegyzett könyvvizsgáló, adótanácsadó, adószakértő, vagy okleveles adószakértő közreműködését veheti igénybe, aki az adózó ellenőrzéséhez szükséges iratokba betekinthez.

102. § [Ellenőrzés ingatlanban]

(1) A vállalkozási tevékenységet nem folytató természetes személy lakásában az adóhatóság akkor jogosult az ellenőrzést lefolytatni, ha az adókötelezettség a lakással mint vagyontárggyal kapcsolatos, vagy az adózó jövedelme a lakás hasznosításából származik, vagy valószínűsíthető, hogy a lakásban egyéni vállalkozói tevékenységet bejelentés nélkül végeznek.

(2) Ha az adózó a vállalkozási tevékenységéhez más személy ingatlanát veszi igénybe, az ingatlan tulajdonosa köteles túrni az adóhatóság helyszíni ellenőrzését.

103. § [Iratok bevonása]

(1) Ha alaposan feltehető, hogy az ellenőrzés alá vont bizonylatokat, könyveket, nyilvántartásokat, adózással összefüggő elektronikus adatokat, információkat, egyéb iratokat megsemmisítik, azokat az azonosításukra alkalmas módon felvett átvételi elismervény

ellenében, szükség szerint másolat hátrahagyásával be kell vonni, az üzleti tevékenység körülményei megváltoztatásának veszélye esetén, a helyszínen talált körülményeket jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

(2) Az iratok a hivatali helyiségben történő tanulmányozás végett más esetben is bevonhatók, ilyen esetekben azok az ellenőrzés befejezéséig tarthatók az adóhatóságnál.

104. § [Kötelezés iratrendezésre]

Ha az adózó iratai hiányosak vagy rendezetlenek, illetve nyilvántartásai pontatlanok vagy hiányosak és így az adókötelezettség megállapítására alkalmatlanok, az adóhatóság megfelelő határidő tűzésével kötelezheti az adózót, hogy iratait, nyilvántartásait a jogszabályokban foglalt előírásoknak megfelelően rendezze, pótolja, illetve javítsa.

105. § [Felhívás iratok fordításának átadására]

Az adózó a tényállás tisztázásához szükséges idegen nyelvű – ide nem értve az angol, német és francia nyelvű – iratai szakfordítását, számla (egyszerűsített számla), illetve bizonylat esetében annak hiteles magyar nyelvű fordítását köteles felhívásra az adóhatóság részére átadni. Az iratok fordítására történő felhívás postára adásától, a postai kézbesítés mellőzése esetén a felhívás átadásának napjától a kötelezettség teljesítéséig, a kötelezettség elmulasztása esetén a felhívásban kitűzött határidő utolsó napjáig eltelt időtartamot az ellenőrzés határidejének számításánál figyelmen kívül kell hagyni.

106. § [Teljességi nyilatkozat]

(1) A természetes személy adózó személyi jövedelemadó bevallásának vizsgálatára irányuló adóellenőrzés esetén, ha becslés alkalmazására kerül sor, az állami adó- és vámhatóság a becslés alkalmazásáról tájékoztatja az adózót, mellyel egyidejűleg felhívja, hogy az adóalap megállapítása szempontjából lényeges vagyoni, jövedelmi és egyéb körülményeire vonatkozó teljességi nyilatkozatot tizenöt napon belül küldje meg az állami adó- és vámhatóság részére. A határidő kérelemre egy alkalommal, legfeljebb tizenöt nappal meghosszabbítható.

(2) Az adózó a nyilatkozattételt – akár egészben, akár részben – megtagadhatja. Ha az adózó nem vagy csupán részben tesz nyilatkozatot, az állami adó- és vámhatóság az eljárást a rendelkezésre álló adatok alapján folytatja tovább.

107. § [Próbavásárlás]

Számla- és nyugtakibocsátási kötelezettség ellenőrzése érdekében az adóhatóság próbavásárlást végezhet.

108. § [Mintavétel]

(1) Az adóhatóság az ellenőrzés során jogosult mintavételre.

(2) A mintavételhez szükséges feltételek biztosítása az adózó kötelezettsége. Az adózó a mintavétel során jogosult, az adóhatóság felhívására pedig köteles jelen lenni vagy képviselőt biztosítani. A mintavételt – a vonatkozó előírások betartásával és az adóhatóság felügyelete mellett – saját kérelmére vagy az adóhatóság felhívására az adózó maga is elvégezheti.

(3) A mintavétellel kapcsolatban az adózónál felmerült költség az adózót terheli. A mintavétel egyéb költsége, a laboratóriumi vagy egyéb vizsgálatok költsége – ha a mintavétel eredményeként az adóhatóság jogsértést állapít meg – az adózót, egyéb esetben az adóhatóságot terheli.

(4) Ha az adózó a mintavételről felvett jegyzőkönyvben nem kéri, hogy a laboratóriumi vagy egyéb vizsgálatok során meg nem semmisült mintát részére visszaadják, akkor azt az adóhatóság megsemmisítheti, vagy kötelezheti az adózót, hogy saját költségére a megmaradt mintát szállítsa el.

109. § [Becslés]

(1) A becslés olyan bizonyítási módszer, amely a törvényeknek megfelelő, a valós adó, illetve költségvetési támogatás alapját valószínűsíti. A becslésnél az adóalap megállapítása szempontjából lényeges, rendelkezésre álló tényeket, körülményeket, bizonyítékokat, nyilatkozatokat kell figyelembe venni és együttesen értékelni. A becslés alapján számított adóalaptól, költségvetési támogatás alapjától való eltérést az adózó hitelt érdemlő adatokkal bizonyíthatja.

(2) Az állami adó- és vámhatóság becslési adatbázist tart fenn kiválasztási és ellenőrzési tevékenysége támogatása céljából. A becslési adatbázis tartalmazza a korábban lefolytatott ellenőrzési tapasztalatok, megállapítások alapján az egyes tevékenységi körök vonatkozásában, területi bontásban a forgalmi, létszám és egyéb, az adókötelezettséget megalapozó adatokat. A becslési adatbázis évenkénti aktualizálása során az állami adó- és vámhatóság figyelembe veszi a bevallásokban közölt, valamint a Központi Statisztikai Hivatal által tájékoztatás keretében rendelkezésére bocsátott, illetve hivatalosan közzétett adatokat is.

110. § [Felhívás személyazonosság igazolására]

(1) Az adóhatóság az e törvényben előírt feladatainak teljesítése érdekében jogosult a természetes személyt személyazonosságának igazolására felhívni, ha a körülmények arra utalnak, hogy adóköteles tevékenységet folytat, vagy abban közreműködik.

(2) Az igazoltatott köteles a természetes személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosság igazolására a személyazonosító igazolvány, az érvényes útlevél vagy a kártyaformátumú vezetői engedély szolgál. Az adóhatóság más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(3) Az igazoltatás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat. Az igazoltattal az igazoltatás során közölni kell annak okát.

(4) Az igazoltatás megtagadása esetén a személyazonosság megállapítására az adóhatóság a rendőrség közreműködését veheti igénybe.

111. § [Az ellenőrzési eljárás zavartalanságának biztosítása]

Ha az ellenőrzési eljárás zavartalan lefolytatása másképpen nem biztosítható, az adóhatóság a rendőrségről szóló törvény szerinti rendőri intézkedés megtételét kezdeményezheti, vagy az állami adó- és vámhatóság hivatásos állományú, jelen lévő tagja útján az eljárás zavartalan lefolytatását biztosíthatja a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvény szerinti kényszerítő eszközök alkalmazásával.

112. § [Helyszín, helyiség, jármű átvizsgálása, rakomány ellenőrzése]

(1) Az állami adó- és vámhatóság jogosult a vállalkozási tevékenységgel összefüggésbe hozható helyszín, helyiség és jármű átvizsgálására, valamint a helyszínen talált jármű rakományának ellenőrzésére, ha az adózó, képviselője, megbízottja, foglalkoztatottja nyilatkozatai, nyilvántartásai vagy más azonosított és ellenőrzött forrásból származó adatok alapján megalapozottan feltehető, hogy az adózó a bevallási, bizonylat kiállítási vagy – megőrzési, nyilvántartás-vezetési (könyvvezetési) kötelezettségei teljesítése szempontjából jelentős tárgyi bizonyítási eszközt elrejt, megsemmisít, illetve a vállalkozás valós körülményeit leplezi. E rendelkezés lakás átvizsgálására csak abban az esetben alkalmazható, ha a lakás valamely helyisége a vállalkozási tevékenység helyszíne.

(2) Az átvizsgálást az ellenőrzést végző adóhatóság rendeli el. Az átvizsgálás lefolytatásához az ügyész előzetes jóváhagyása szükséges, kivéve, ha alapos okkal feltehető, hogy az átvizsgálás késedelmes lefolytatása az ellenőrzés céljának megghiúsulását eredményezné. Előzetes ügyészi jóváhagyás nélkül lefolytatott átvizsgálás esetén az adóhatóság az átvizsgálást elrendelő végzés, valamint az arról készített jegyzőkönyv másolati példányának

megküldésével utólag értesíti az ügyészséget a foganatosított intézkedésről. Közjegyzői, ügyvédi, adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói, illetve könyvviteli szolgáltatást végző iroda átvizsgálása kizárólag előzetes ügyészi jóváhagyás alapján történhet. Az átvizsgálást elrendelő végzésben – ha ez lehetséges – meg kell jelölni azokat a tárgyi bizonyítási eszköznek minősülő dolgokat, amelyek megtalálása érdekében az átvizsgálás szükséges.

(3) Az adóhatóság az átvizsgálás megkezdése előtt közli a jelen lévő adózóval, képviselőjével, megbízottjával, foglalkoztatottjával az átvizsgálást elrendelő végzést, és – ha az átvizsgálás meghatározott, illetve ismert tárgyi bizonyítási eszköz megtalálására irányul – felszólítja a keresett tárgyi bizonyítási eszköz átadására. Ha az adózó, képviselője, megbízottja, foglalkoztatottja a felszólításra a keresett tárgyi bizonyítási eszközt átadja, az átvizsgálás nem folytatható, kivéve, ha megalapozottan feltételezhető, hogy az átvizsgálás során más tárgyi bizonyítási eszköznek minősülő dolog is fellelhető.

(4) Az átvizsgálás során talált, tárgyi bizonyítási eszköznek minősülő dolgot – a romlandó élelmiszerek és az élő állatok kivételével – az ellenőrzést végző adóhatóság végzésével lefoglalhatja, ha annak újabb elrejtésétől, megsemmisítésétől vagy értékesítésétől lehet tartani. Nem foglalhatóak le a kölcsönzött kulturális javak különleges védelméről szóló törvényben meghatározott tanúsítványban felsorolt kulturális javak a különleges védelem időtartama alatt.

(5) A jármű, a jármű rakománya, a helyszín, a helyiség átvizsgálásánál, a lefoglalásnál és a fuvarellenőrzésnél az adózó jelenlétét biztosítani kell. Ha az adózó nem kíván jelen lenni vagy ebben akadályozott, és megfelelő képviselőről nem gondoskodik, az adóhatóság az átvizsgálást, a lefoglalást, illetve a fuvarellenőrzést két hatósági tanú jelenlétében foganatosítja.

(6) Az eszköz, anyag-, árukészlet tárgyi bizonyítási eszközként akkor foglalható le, ha az az adózó jogszabályban előírt nyilvántartásában nem szerepel.

(7) Az adóhatóság a lefoglalt dolgot elszállítja és megőrzi, vagy ha ez aránytalanul magas költségekkel járna, a dolgot az adózó őrzetében hagyja a használat és az elidegenítés jogának megtiltásával.

(8) Az adózó vagy képviselője a nála lefoglalt iratokba betekinthez, kérésére azokról az adóhatóság másolatot készít.

(9) Ha a lefoglalás szükségessége megszűnt, a lefoglalást meg kell szüntetni, és a lefoglalt dolgot – ha törvény másként nem rendelkezik – annak kell visszaadni, akitől (amelytől) azt lefoglalták. Ha a dolgot nem lehet visszaadni, mert arra az adózó nem tart igényt, azt az adóhatóság az adóvégrehajtás szabályai szerint értékesíti, ennek megghiúsulása esetén megsemmisíti.

(10) Az (1)-(4) bekezdésben meghatározott végzések, intézkedések ellen jogszabálysértésre hivatkozással az adózó az intézkedéstől, illetve a végzés közlésétől számított nyolc napon belül – az ügyész által előzetesen jóváhagyott, átvizsgálást elrendelő végzés kivételével – kifogással élhet. A kifogást az adóhatóság felettes szerve a benyújtástól számított tizenöt napon belül elbírálja. A kifogásnak az intézkedés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

113. § [Hatósági zár alkalmazása]

(1) Ha kockázati tényezők indokolják – az élőállatot, valamint a gyorsan romló termékeket szállító szállítóeszköz kivételével – az állami adó- és vámhatóság a szállítóeszközön a termék azonosságának biztosítása érdekében hatósági zárat alkalmazhat. Az állami adó- és vámhatóság az alkalmazott hatósági zár sértetlenségét belföldön ellenőrizheti, illetve a hatósági zár alkalmazása indokának megszűnése esetén intézkedik annak eltávolítása iránt.

(2) A fuvarozó köteles az állami adó- és vámhatóság által felhelyezett hatósági zárat annak felhelyezésétől az állami adó- és vámhatóság által történő levételéig sértetlen állapotban megőrizni.

(3) Ha a közúti fuvarozással járó tevékenység során a hatósági zár baleset vagy egyéb tevékenységi körén kívül álló elháríthatatlan ok miatt megsérült, vagy az áru megrongálódott, illetve megsemmisült, a fuvarozó köteles erről az állami adó- és vámhatóságot haladéktalanul értesíteni.

(4) A hatósági zár alkalmazása ellen az adózó, valamint az, akinek jogát, jogos érdekét az intézkedés sérti, az intézkedéstől számított nyolc napon belül kifogással élhet, amelyet a felettes szerv bírál el. A kifogásnak az intézkedés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

114. § [Hatósági zár megőrzési kötelezettség megsértésének következménye]

(1) Ha a fuvarozó a hatósági zár megőrzési kötelezettségének nem tesz eleget, az állami adó- és vámhatóság a természetes személy fuvarozó terhére legalább kétszázezer forint, legfeljebb ötszázezer forint, természetes személynek nem minősülő fuvarozó terhére legalább ötszázezer forint, legfeljebb egymillió forint mulasztási bírságot szabhat ki.

(2) A mulasztási bírság kiszabásánál az adóhatóság mérlegeli az eset összes körülményét, a fuvarozó jogellenes magatartásának (tevékenységének vagy mulasztásának) súlyát, gyakoriságát, továbbá azt, hogy az adott helyzetben a tőle elvárható körütekintéssel járt-e el. A körülmények mérlegelése alapján az adóhatóság a mulasztás súlyához igazodó bírságot szab ki.

44. Az ellenőrzés befejezése

115. § [Az ellenőrzés befejezése]

(1) Az adóhatóság a megállapításait – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – jegyzőkönyvbe foglalja. Ha az ellenőrzés a vállalkozási tevékenységben résztvevők alkalmazásával összefüggésben tartalmaz megállapítást, a jegyzőkönyv tartalmazza a természetes személyek azonosításához szükséges adatokat is. Az ellenőrzés a jegyzőkönyv átadásával fejeződik be. Ha a jegyzőkönyvet kézbesíteni kell, az ellenőrzés a postára adás, illetve a tárhelyen elhelyezés napjával zárul.

(2) Ha az adóhatóság büntetőeljárást kezdeményez, külön jegyzőkönyvet készít. A büntetőeljárást kezdeményező jegyzőkönyvet az adóhatóság az adózónak nem adja át.

116. § [Kiegészítő ellenőrzés]

Az ellenőrzést az adózó észrevétele alapján az észrevétel beérkezésétől, szóban előterjesztett észrevétel esetén annak jegyzőkönyvbe foglalásától számított legfeljebb harminc napig, jogkövetési vizsgálat esetében legfeljebb tizenöt napig lehet folytatni. Az ellenőrzést az ellenőrzés befejezésétől számított harminc napon belül, az ok felmerülésétől számított tizenöt napig akkor is lehet folytatni, ha a határozat meghozatalához a tényállás tisztázása válik szükségessé. Az adóhatóság az adózót a kiegészítő ellenőrzésről a kiegészítő ellenőrzés kezdő napjának megjelölésével haladéktalanul értesíti. A kiegészítő ellenőrzésről kiegészítő jegyzőkönyvet kell készíteni.

117. § [Határozathozatal az ellenőrzési megállapításokról]

(1) Adóellenőrzés esetén az adóhatóság az ellenőrzés eredményétől függetlenül a megállapításokról határozatot hoz (utólagos adómegállapítás).

(2) Egyéb esetben határozatot csak akkor hoz az adóhatóság, ha valamilyen kötelezettség teljesítését írja elő, vagy jogkövetkezményt állapít meg.

VI. Fejezet

Jogorvoslat

118. § [A jogorvoslathoz való jog]

Az adóhatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye. Az adóhatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény megengedi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható.

119. § [Jogorvoslati eljárások]

(1) Kérelemre induló jogorvoslati eljárások:

- a) a fellebbezési eljárás,
- b) a felügyeleti eljárás, és
- c) a közigazgatási per.

(2) Hivatalból induló jogorvoslati eljárások:

- a) a döntés módosítása vagy visszavonása az adóhatóság saját hatáskörében,
- b) az ügyészségről szóló törvény szerinti ügyészi felhívás és fellépés nyomán indított, és
- c) a felügyeleti eljárás.

45. A döntés módosítása vagy visszavonása

120. § [A döntés módosítása vagy visszavonása]

(1) Az adóhatóság a felettes szerv vagy a közigazgatási bíróság által még el nem bírált jogszabálysértő döntését, illetve a közigazgatási perrel érintett döntést hozó adóhatóság a bíróság által még el nem bírált jogszabálysértő döntésrészét módosítja vagy visszavonja. Az adóhatóság a döntést az adózó terhére egy alkalommal módosíthatja.

(2) A módosító vagy visszavonó döntés kiadmányozására az adózó terhére a döntés véglegessé válásától számított egy éven belül, az adózó javára az adó megállapításához való jog elévüléséig van lehetőség. A súlyosítási határidő leteltét követően nem lehet az adózó javára szóló visszavont döntéssel azonos jogalapon nyugvó, az adózó terhére szóló új döntést hozni.

(3) Az adóhatóság az adó megállapításához, a költségvetési támogatás igényléséhez, a túlfizetés visszaigényléséhez való jog elévüléséig módosítja vagy visszavonja a döntését, ha azt törvény előírja. E rendelkezést alkalmazni kell a fellebbezési eljárásban is.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt, az adózó terhére történő módosítás korlátozása nem érvényesül, ha

- a) a bíróság a büntetőügyben hozott jogerős ítéletével megállapította, hogy az adózó adókötelezettsége teljesítésével összefüggésben csalást, költségvetési csalást, adócsalást, illetve munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalást követett el,
- b) a döntést hozó adóhatóság dolgozója a kötelességét a büntetőtörvénybe ütköző módon szegte meg úgy, hogy ez a döntés meghozatalát befolyásolta, és ezt a bíróság büntetőügyben hozott jogerős ítélete megállapította,
- c) az adózó rosszhiszemű volt.

(5) A rosszhiszeműséget az adóhatóságnak kell bizonyítania.

(6) Az adóhatóság – az eljárás megszüntetését mellőzve – visszavonja döntését, ha az adózó vagy az adó megfizetésére kötelezett személy a döntés véglegessé válása előtt elhunyt, vagy jogutód nélkül megszűnt. Az e tárgyban hozott döntés a kiadmányozás napján végleges és végrehajtható.

46. Fellebbezés

121. § [A fellebbezésre jogosult személyek]

Fellebbezés benyújtására az jogosult, akire a döntés rendelkezést tartalmaz.

122. § [A fellebbezéssel támadható döntések]

- (1) A fellebbezésre jogosult az adóhatóság elsőfokú határozata ellen fellebbezhet.
- (2) A határozathozatalt megelőző eljárás során hozott végzés a határozat ellen benyújtott fellebbezésben támadható meg, kivéve, ha az önálló fellebbezést törvény megengedi.
- (3) Önálló fellebbezésnek van helye az első fokon hozott,
  - a) az eljárást megszüntető,
  - b) a kérelmet visszautasító,
  - c) a bevallás, a bejelentés, a fellebbezés vagy egyéb jogorvoslat határidejének elmulasztásával kapcsolatban benyújtott igazolási kérelmet elutasító,
  - d) az iratbetekintési jog korlátozását elrendelő,
  - e) az adózó ismételt ellenőrzésre irányuló kérelmét elutasító,
  - f) a biztosítási intézkedés, illetve az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendeléséről szóló,
  - g) az eljárási bírságot kiszabó,
  - h) a többletköltségek megtérítésére kötelező,
  - i) az eljárási költség viselésével kapcsolatos, a költségmentességi kérelmet elutasító,
  - j) a kézbesítési kifogás tárgyában hozott elutasító, valamint
  - k) az áru hatósági felügyelet alá vonását elrendelő

végzés ellen.

- (4) A visszavonó, illetve a módosító döntés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint amilyen a visszavont, illetve a módosított döntés ellen volt.
- (5) A végleges elsőfokú döntés módosítása esetén fellebbezni csak a módosító döntés ellen lehet.

123. § [Az adó megfizetésére kötelezett személy fellebbezési joga]

- (1) Az adó megfizetésére kötelezett a helytállási kötelezettségét megállapító – az adózás rendjéről szóló 2017. évi ... törvény (a továbbiakban: Art.) 60. § (1) bekezdés e) pontja és az Art. 61. § (1) bekezdése alapján meghozott – első fokú adóhatósági határozat elleni fellebbezésben vitathatja a helytállási kötelezettségét megalapozó, utólagos adómegállapítás tárgyában kiadott határozatot, amennyiben azt bíróság nem vizsgálta felül. Ez a jogosultság akkor is megilleti az adó megfizetésére kötelezettet, ha a vitatott kötelezettség tekintetében az adómegállapításhoz való jog már elévült.
- (2) Az adóhatóság – az Art. 60. § (1) bekezdés e) pontja és az Art. 61. § (1) bekezdése alapján meghozott első fokú határozat közlésével egyidejűleg – az adó megfizetésére kötelezettnek megküldi a helytállási kötelezettséget megalapozó, utólagos adómegállapítás tárgyában kiadott első- és - amennyiben másodfokú határozat meghozatalára sor került - a másodfokú határozatot, valamint az utólagos adóellenőrzés megállapításairól felvett jegyzőkönyvet.
- (3) Amennyiben az adó megfizetésére kötelezett a helytállási kötelezettségét megalapozó utólagos adómegállapítás tárgyában hozott határozatot az (1) bekezdés szerinti fellebbezésben vitatja, a fellebbezést elbíráló másodfokú adóhatóság elsőként az utólagos adómegállapítás jogszerűsége kérdésében dönt. Ha a felettes szerv megállapítja, hogy az utólagos adómegállapítás részben vagy egészben jogszabálysértő, a fellebbezést benyújtó adó megfizetésére kötelezettel szemben a jogszabálysértő adómegállapítás tekintetében az adóvégrehajtáshoz való jogot korlátozza vagy megszünteti. Az utólagos adómegállapítás jogszerűsége, a végrehajtási jog korlátozása és az adó megfizetésére kötelezés tárgyában a

másodfokú adóhatóság egy határozatban dönt. A határozat meghozatalára nyitva álló határidő az iratoknak a másodfokú adóhatósághoz történő megérkezését követő naptól számított hatvan nap.

124. § [A fellebbezési jog gyakorlása]

(1) A fellebbezést és a fellebbezést alátámasztó bizonyítékokat az írásba foglalt döntés közlésétől számított tizenöt napon belül, utólagos adómegállapítás esetén harminc napon belül lehet előterjeszteni. E rendelkezés vonatkozik a fellebbezés elektronikus úton történő benyújtására is.

(2) A fellebbezést a megtámadott döntést hozó adóhatóságnál kell előterjeszteni. A fellebbezési határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha a határidőben benyújtott fellebbezés iránti kérelmet nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervnél terjesztették elő.

(3) A fellebbezésben és a fellebbezés alapján indult eljárásban – semmisségi okon kívül – nem lehet olyan új tényt állítani, illetve olyan új bizonyítékra hivatkozni, amelyről a fellebbezésre jogosultnak az elsőfokú döntés meghozatala előtt tudomása volt, azonban a bizonyítékot az adóhatóság felhívása ellenére nem terjesztette elő, a tényre nem hivatkozott.

(4) A (3) bekezdés szerinti felhívásnak tartalmaznia kell azokat a megállapításoknak és körülményeknek a bemutatását, amelyekkel összefüggésben az adóhatóság az adózót a bizonyítékok előterjesztésére felhívja, valamint tartalmaznia kell a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetést.

(5) A fellebbezésre jogosult a fellebbezési határidőn belül a fellebbezési jogáról lemondhat. A fellebbezési jogról való lemondást tartalmazó nyilatkozat nem vonható vissza.

(6) E § alkalmazásában új tény, illetve új bizonyíték az adózó által nem hivatkozott és az elsőfokú adóhatóság által a döntéshozatalkor nem ismert tény, illetve bizonyíték, valamint az adózó által hivatkozott, de a döntéshozatalig az elsőfokú adóhatósághoz meg nem érkezett bizonyíték.

125. § [A fellebbezés joghatása]

Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

126. § [Az elsőfokú adóhatóság eljárása a fellebbezés során]

(1) Ha a fellebbezés nem egyértelmű vagy ellentmondásos tartalmú, az elsőfokú adóhatóság – a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – nyolc napos határidő tűzésével felhívja a fellebbezésre jogosultat az egyértelmű kérelem benyújtására. A hiánypótlási felhívás személyes átadása, postára adása vagy elküldése és a határidő letelte közötti időtartam a felterjesztés határidejébe nem számít bele. Ha a fellebbezésre jogosult határidőn belül nem nyilatkozik, az elsőfokú adóhatóság a fellebbezést visszautasítja.

(2) Ha a fellebbezés elkésett, és a fellebbezés benyújtásával egyidejűleg a fellebbezésre jogosult igazolási kérelmet nem terjesztett elő, az elsőfokú adóhatóság – a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – nyolc napos határidő tűzésével a fellebbezésre jogosultat igazolási kérelem előterjesztésére hívja fel. A felhívás személyes átadása, postára adása vagy elküldése és a határidő letelte közötti időtartam a felterjesztés határidejébe nem számít bele. Ha a fellebbezésre jogosult személy határidőn belül nem nyújt be igazolási kérelmet, az elsőfokú adóhatóság a fellebbezést visszautasítja.

(3) A (2) bekezdésben szabályozott felhívást követően a fellebbezési határidő kimentésére előterjesztett igazolási kérelemre az egyidejűsége vonatkozó előírást nem kell alkalmazni.

(4) A fellebbezést az ügy összes iratával a fellebbezés beérkezésének napjától számított tizenöt napon belül fel kell terjeszteni a felettes szervhez. A felterjesztés során az elsőfokú adóhatóság ismerteti a fellebbezésről kialakított álláspontját.

(5) A fellebbezéssel egyidejűleg, illetve e törvény szerint meghatározott határidőben benyújtott igazolási kérelem esetén a felterjesztési határidő a helyt adó végzés kiadmányozásának napján kezdődik.

(6) Az elsőfokú adóhatóság a felterjesztést mellőzi, ha

- a) a jogszabálysértő döntést visszavonja, a fellebbezésnek teljes mértékben megfelelően módosítja, kijavítja vagy kiegészíti,
- b) a fellebbezést visszautasítja, vagy
- c) az eljárást megszünteti.

(7) A felterjesztést megelőzően az elsőfokú adóhatóság, azt követően a felettes szerv megszünteti az eljárást, ha valamennyi fellebbező a fellebbezési kérelmet visszavonta. A fellebbezési kérelmet visszavonó nyilatkozat nem vonható vissza.

127. § [A felettes szerv eljárása a fellebbezés során]

(1) Ha az elsőfokú adóhatóság a fellebbezést felterjeszti, a felettes szerv a fellebbezéssel megtámadott döntést és a döntéshozatalt megelőző eljárást megvizsgálja, tekintet nélkül arra, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

(2) A fellebbezési eljárást a 93. § (4) bekezdésében meghatározott kivétellel az elsőfokú adóhatóság felettes szerve folytatja le.

(3) Az utólagos adómegállapítás tárgyában hozott határozat ellen benyújtott fellebbezés esetén a határozat meghozatalára nyitva álló határidő az iratok felettes szervhez történő érkezését követő hatvan nap.

(4) A határozat ellen irányuló fellebbezést határozattal, a végzés ellen irányuló fellebbezést végzéssel kell elbírálni. A vizsgálat eredményeként a felettes szerv a döntést helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.

(5) A felettes szerv, ha a döntéshozatalhoz nincs elég adat, vagy a tényállás további tisztázása szükséges,

a) a döntés megsemmisítése mellett az ügyben első fokon eljáró adóhatóságot új eljárásra utasíthatja, vagy

b) a tényállás kiegészítése iránt maga intézkedik, melynek keretében az első fokon eljáró adóhatóságot – érdemi döntés meghozatala nélkül – a szükséges eljárési cselekmények elvégzésére utasíthatja.

(6) Ha a felettes szerv az (5) bekezdés b) pontja szerint jár el, az adózót az eljárásról, annak kezdő napjának megjelölésével az első fokon eljáró adóhatóság útján haladéktalanul értesíti. Az eljárás határideje a felettes szerv utasításának az első fokon eljáró adóhatósághoz érkezését követő kilencven nap. Határidő hosszabbításnak nincsen helye. Az eljárás időtartama a jogorvoslati eljárás határidejébe nem számít bele. Ha a tényállás határidőn belül nem tisztázható, az első fokon eljáró adóhatóság a felettes szervet haladéktalanul értesíti, mely a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.

(7) A fellebbezési eljárás során hozott döntést a fellebbezővel és mindazokkal, akikkel az elsőfokú döntést közölték, az első fokon eljáró adóhatóság útján írásban kell közölni.

47. Felügyeleti intézkedés

128. § [Felügyeleti intézkedés]

(1) A felettes adóhatóság kérelemre vagy hivatalból, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter hivatalból felügyeleti intézkedés tesz, ha az ügyben eljáró adóhatóság határozata, önálló fellebbezéssel megtámadható végzése (intézkedése) jogszabálysértő, vagy a határozat, az önálló fellebbezéssel megtámadható végzés meghozatalára (intézkedésre) jogszabálysértő módon nem került sor.

- (2) Felügyeleti intézkedés iránti kérelem egy alkalommal, a döntés véglegessé válásától számított egy éven belül nyújtható be. A határidő jogvesztő, elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye. Az elkésett kérelmet a felettes adóhatóság visszautasítja. Nincs helye felügyeleti intézkedés iránti kérelemnek, ha az adózó feltételes adóbírság kedvezményt vett igénybe.
- (3) Az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter abban az esetben jár el, ha a felettes adóhatóság az ügyben már döntést hozott.
- (4) A felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter nem tehet felügyeleti intézkedést, ha az adóhatóság döntését, illetve döntésrészét közigazgatási bíróság már elbírálta.
- (5) Az adóhatóság a felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter erre irányuló felhívásától számított tizenöt napon belül köteles az iratokat felterjeszteni.
- (6) Az utólagos adómegállapítással kapcsolatban benyújtott felügyeleti intézkedés iránti kérelem elbírálása esetén az ügyintézési határidő az iratoknak a felügyeleti szervhez történő beérkezését követő naptól számított hatvan nap, kivéve, ha az eljáró szerv a kérelmet visszautasítja.
- (7) Felügyeleti intézkedés iránti kérelem az adópolitikáért felelős miniszterhez, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszterhez nem nyújtható be, a kérelmet az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter, vagy ha a kérelmet az adóhatóságnál nyújtották be, az adóhatóság – a felterjesztés mellőzésével – visszautasítja.
- (8) A felettes adóhatóság a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet visszautasíthatja, ha a döntés ellen közigazgatási per van folyamatban. A felettes adóhatóság a felügyeleti intézkedést mellőzi, ha jogszabálysértést nem állapít meg. A felügyeleti intézkedés iránti kérelem visszautasításáról a felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter, a felügyeleti intézkedés mellőzéséről a felettes adóhatóság az adózót döntés meghozatala nélkül értesíti.
- (9) A felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter a jogszabálysértő határozatot megváltoztatja, megsemmisíti, szükség esetén új eljárás lefolytatását rendeli el, vagy az elsőfokú adóhatóságot eljárás lefolytatására utasítja. A felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter a felügyeleti intézkedésről döntést hoz.
- (10) Felügyeleti intézkedés keretében nem hozható olyan döntés, amely az adókötelezettséget, az adó alapját, az adó összegét, a költségvetési támogatás alapját, összegét az adózó terhére változtatja meg. Ha a felettes adóhatóság vagy az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter megállapítása szerint a felülvizsgált határozat súlyosításának lenne helye, akkor a jogszabálysértő határozatot megsemmisíti, és új eljárás lefolytatását rendeli el.

48. Új eljárásra utasítás

129. § [Új eljárásra utasítás]

- (1) Ha a jogorvoslati kérelemmel megtámadott döntés részben jogszabálysértő, és ezért új eljárásra utasításnak van helye, a jogorvoslati kérelmet elbíráló felettes szerv – ha az ügy körülményei ezt lehetővé teszik – csak a jogszabálysértő megállapítások (intézkedések) tekintetében rendeli el az új eljárást, egyebekben a döntést helyben hagyja vagy megváltoztatja.

(2) Új eljárásra utasítás esetén a felettes szerv döntésében meghatározza az új eljárásban vizsgálandó körülményeket, illetve az adót, költségvetési támogatást és bevallási időszakot, melyre az új eljárás kiterjed.

(3) Az adóhatóság a felettes szerve vagy a bíróság által elrendelt új eljárásban az új eljárás elrendelésére okot adó körülményeket, illetve az ezekkel összefüggő tényállási elemeket vizsgálhatja.

(4) Az adóhatóságot a felettes szerv döntésének és a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a döntéshozatal során annak megfelelően jár el.

(5) Az új eljárás során – semmisségi okon kívül – nem lehet olyan új tényt állítani, illetve olyan új bizonyítékot előadni, amelyről az eljárás alanyának a megelőző eljárásban hozott elsőfokú döntés meghozatala előtt tudomása volt, azonban azt az adóhatóság felhívása ellenére nem terjesztette elő. Az adóhatóság felhívásának tartalmaznia kell a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetést. Iratpótlás elmulasztása esetén további feltétel, hogy az elsőfokú adóhatóság az ellenőrzés, kiegészítő ellenőrzés során az ellenőrzés akadályozása miatt mulasztási bírságot szabjon ki.

49. Közigazgatási per

130. § [Közigazgatási per]

(1) Az adózó – az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével – a véglegessé vált döntés ellen indíthat közigazgatási pert. Fellebbezéssel támadható döntés esetén közigazgatási per akkor indítható, ha az arra jogosultak valamelyike fellebbezett és a fellebbezést elbírálták.

(2) Ha a jogsértés megszüntetésére felszólító ügyészi felhívásban megállapított határidő eredménytelenül eltelt, az ügyész közigazgatási pert indíthat az adóhatóság véglegessé vált döntése ellen, vagy az adóhatóság eljárási kötelezettségének elmulasztása esetén az adóhatóság eljárásra kötelezése iránt.

(3) Az adóhatósági döntés elleni közigazgatási perben egyezségnek nincs helye.

50. Ügyészi felhívás és fellépés

131. § [Az ügyészi felhívás és fellépés]

Ha az ügyész az ügyészségről szóló törvény alapján felhívással él, vagy sikertelen felhívás esetén fellép, az adóhatóság az ügyész által kifogásolt döntését korlátozás nélkül módosíthatja (megváltoztathatja), illetve visszavonhatja (megsemmisítheti), akkor is, ha jogszabály ezt egyébként korlátozza, vagy nem teszi lehetővé.

51. Semmisség

132. § [Semmisség]

(1) Az adóhatóság döntését meg kell semmisíteni, illetve vissza kell vonni, és szükség esetén új eljárást kell lefolytatni, ha

a) – az ideiglenes intézkedést kivéve – az ügy nem tartozik az eljáró adóhatóság hatáskörébe,

b) annak tartalmát bűncselekmény befolyásolta, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet megállapította, vagy ilyen ítélet meghozatalát nem a bizonyítottság hiánya zárja ki,

c) annak tartalmát bűncselekmény befolyásolta, feltéve, hogy az ügyész a vádemelést elhalasztotta és annak tartalma eredményesen telt el,

d) a tartalma a közigazgatási bíróság adott ügyben hozott jogerős határozatával ellentétes, vagy

e) annak meghozatala során törvényben semmisségi oknak minősített súlyos eljárási jogszabálysértést követtek el.

(2) A döntés – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – semmisségi ok esetén sem semmisíthető meg, ha

a) az az adózó jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogát sértené, és a döntés véglegessé válása óta három év eltelt, vagy

b) a kötelezettséget megállapító döntés véglegessé válásától, vagy ha az hosszabb, a teljesítési határidő utolsó napjától, a folyamatos kötelezettséget megállapító döntés esetén az utolsó teljesítéstől számított öt év eltelt.

(3) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában foglalt semmisségi ok esetében a döntés időkorlátozás nélkül megsemmisíthető, ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot nem érint.

133. § [Súlyosítási tilalom a hatósági eljárásban]

(1) Ha a korábbi ellenőrzés eredményeként határozatot hoztak, a határozat véglegessé válásától, ha pedig az ellenőrzés hatósági eljárás megindítása nélkül befejeződött, a befejezéstől számított egy éven túl olyan új határozat, amely az adókötelezettséget, az adó alapját, az adó összegét, a költségvetési támogatás alapját és összegét az adózó terhére változtatja meg, még akkor sem hozható, ha az alapeljárásban hozott határozatot a felettes adóhatóság megsemmisítette és új eljárás lefolytatását rendelte el, vagy a határozatot az elsőfokú adóhatóság visszavonta. Ha az új határozat meghozatalát ellenőrzés (felülellenőrzés) előzi meg, és az ellenőrzésről (felülellenőrzésről) készült jegyzőkönyvet az egy éves időtartamon belül átadják vagy postára adják, az adózóra terhesebb megállapításokat tartalmazó határozat az egy éves időtartam leteltét követően is, de legkésőbb tizennyolc hónapon belül hozható meg. Az egy éves időtartam vizsgálatánál az átadás és a postára adás tekintetében csak a 115. § (1) bekezdésében meghatározott, az ellenőrzés (felülellenőrzés) megállapításait tartalmazó jegyzőkönyv minősül ellenőrzésről (felülellenőrzésről) készült jegyzőkönyvnek.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni

a) a bíróság jogerős ítéletében megállapított költségvetési csalás, adócsalás, munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás, illetve az adókötelezettség teljesítésével összefüggésben elkövetett csalás esetén,

b) a bíróság által elrendelt új eljárás esetén,

c) ha az ellenőrzést az adópolitikáért felelős miniszter vagy az Állami Számvevőszék elnöke – önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adó esetén az önkormányzati képviselő-testület határozata – rendelte el,

d) ha az ismételt ellenőrzés eredménye ellátási jogosultságot teremt,

e) ha az adóhatóság olyan, az adó megállapítását befolyásoló új tényről, adatról, bizonyítékról szerez tudomást, amely a korábbi ellenőrzéskor nem volt ismert, és az ellenőrzés lefolytatására az állami adó- és vámhatóság vezetője, az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adó esetén az önkormányzati adóhatóság döntései elleni fellebbezések elbírálására jogosult hatóság vezetője utasítást ad.

VII. Fejezet

Eljárási költség

52. Az eljárási költség viselése, költségmentesség

134. § [Az eljárási költség viselésének általános szabályai]

- (1) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az adóztatás és az adóigazgatási eljárás költségeit – a lefoglalt dolog elszállításának és megőrzésének, valamint a végrehajtás költségeinek kivételével – az állam, illetve az önkormányzat viseli.
- (2) Ha az eljárás során az adózó rosszhiszeműen gyakorolta a jogait, és emiatt az eljárásban az állam, illetve az önkormányzat terhére további költségek merültek fel, azt az adózónak kell megfizetnie. A rosszhiszemű joggyakorlást az adóhatóságnak kell bizonyítania.
- (3) Az adózó költségeit az adózó viseli.
- (4) Az (1) és (2) bekezdés szerinti költségek viseléséről – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az adóhatóság határozatában (végzésében) rendelkezik.

135. § [Költségmentesség]

- (1) Az adóhatóság annak a természetes személy adózónak, aki kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai miatt az eljárási költséget vagy egy részét nem képes viselni, jogai érvényesítésének megkönnyítésére, vagy törvényben meghatározott más fontos okból költségmentességet engedélyezhet.
- (2) A költségmentesség az eljárási költség előlegezése és viselése alóli teljes vagy részleges mentességet jelent.
- (3) A költségmentesség a kérelem előterjesztésétől kezdve az eljárás egész tartamára és a végrehajtási eljárásra terjed ki. Az adóhatóság előlegezi az adózó első alkalommal előterjesztett költségmentesség iránti kérelme benyújtásától az arról szóló döntés véglegessé válásáig terjedő időszakban felmerült olyan eljárási költséget, amelynek előlegezése az adózót terhelné.
- (4) A költségmentességet engedélyező, a költségmentesség módosításáról és visszavonásáról szóló végzést az adóhatóság közli az eljárásban részt vevő azon hatóságokkal, amelyek eljárása illeték- vagy díjfizetési kötelezettség alá esik.
- (5) Ha az adózó az eljárás során költségmentesség iránti kérelmet terjeszt elő, a kérelemről az elsőfokú adóhatóság dönt azzal, hogy a kérelem elbírálása a folyamatban lévő eljárás lefolytatását nem érinti.

VIII. Fejezet

Záró rendelkezések

53. Felhatalmazó rendelkezések

136. § [A Kormány számára adott felhatalmazás]

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg

- a) egyes adóügyek elektronikus intézésének részletszabályait;
- b) az állami adó- és vámhatóság hatáskörének és illetékességének szabályait;
- c) az önkormányzati adóhatóság hatáskörének szabályait;
- d) az ellenőrzésre vonatkozó részletes szabályokat;
- e) a hatósági zár alkalmazásának részletes szabályait.

54. Hatálybalépés

137. § [Hatálybalépés]

Ez a törvény 2018. január 1-jén lép hatályba.

138. § [Hatályon kívül helyező rendelkezés]

Hatályát veszti az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény.

55. Átmeneti rendelkezések

139. § [Átmeneti rendelkezések]

(1) E törvény rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

(2) E törvény rendelkezéseit a hatálybalépést követően esedékessé váló kötelezettségekre kell alkalmazni.

(3) Ha a jogszabálysértés elkövetésének időpontjában hatályos rendelkezések az adózóra összességében kevésbé terhes bírság-, illetve pótlékfeltételeket határoztak meg, a kötelezettségre legfeljebb az elkövetéskor hatályos törvényben meghatározott legmagasabb mérték alkalmazható.

(4) E törvény rendelkezései nem érintik a 2017. december 31-ig hatályos rendelkezések alapján hozott, a törvény hatálybalépésekor jogerős határozatokat.

(5) E törvény alkalmazásában a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel (egyezménnyel) esik egy tekintet alá a hatálybalépést megelőzően más jogszabállyal kihirdetett nemzetközi szerződés (egyezmény) is.

56. Az Európai Unió jogának való megfelelés

140. § [Az Európai Unió jogának való megfelelés]

(1) A 20. § a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) A törvény 20. §-ának a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikk (7) bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

57. A törvény hivatalos rövid megjelölése

141. § [A törvény hivatalos rövid megjelölése]

E törvénynek más jogszabályban alkalmazandó rövid megjelölése: Air.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Kormány 2016. április 4-i ülésén tárgyalt és elfogadott Art. koncepció szerint az újraszabályozás célja

- a lehetőségekhez mérten **rövid, átlátható, közérthető és könnyen követhető szabályozási környezet** megteremtése,
- **az adóhatóság szolgáltató jellegének erősítése,**
- **az önkéntes jogkövetők intézményesített támogatása** kötelezettségeik teljesítésében,
- az eljárási határidők és a jogorvoslati rend felülvizsgálatával **olyan eljárások kialakítása, melyek ésszerű időn belül lezárhatóak;**
- az adóhatóság rendelkezésére álló információk, adatok hatékonyabb felhasználásával **az adózókkal való személyes kapcsolatfelvétel esetköreinek szűkítése,**
- **az adózók adminisztrációs terheinek csökkentése, az adókötelezettségeik teljesítésének megkönnyítése.**

A Törvényjavaslat ezen célkitűzésekre figyelemmel az alábbi főbb módosításokat tartalmazza:

I. Ellenőrzés

- Egyszerűsödik az ellenőrzési struktúra, a korábbi hét ellenőrzési típussal szemben a Törvényjavaslat csak **két ellenőrzés fajtát** nevesít:
A jogkövetési vizsgálat keretében az adóhatóság ellenőrizheti, hogy az adózó eleget tett-e a törvényekben előírt egyes adminisztratív adókötelezettségeinek, adatokat gyűjthet, vizsgálhatja a gazdasági események valódiságát.
Az adóellenőrzés során az adóhatóság az adózó adómegállapítási, bevallási kötelezettségének teljesítését adónként, támogatásonként és időszakonként vizsgálja.
- Valamennyi adózót érintően bekerült a Törvényjavaslatba egy objektív ellenőrzési határidő, mely szerint **az adóellenőrzés időtartama nem haladhatja meg a 365 napot.** A cégbejegyzésre nem kötelezett adózók tekintetében megmarad a hatályos törvény szerinti 180 napos maximális ellenőrzési határidő, mely csak abban az esetben léphető túl, ha az adózó az ellenőrzést akadályozza.
Az alap ellenőrzési határidők (adóellenőrzés 90/120 nap, jogkövetési vizsgálat 30 nap) változatlanok.
Megszűnik minden ellenőrzési határidő nyugvási ok, így a Törvényjavaslat szerint nem fog szünetelni az ellenőrzési határidő pl. a kapcsolódó vizsgálat és a külföldi megkeresés időtartama alatt.
*Az ellenőrzési határidő meghosszabbíthatja indokolt esetben az ellenőrzést végző adóhatóság vezetője 90 nappal, a felettes szerv 90 nappal, valamint a NAV vezetője, illetve önkormányzati adóhatóság esetén a nemzetgazdasági miniszter 90 nappal. **Az ellenőrzés határidő azonban a meghosszabbítása esetén sem haladhatja meg a 365 napot.***

II. Jogorvoslat

- A hatályos szabályoknak megfelelően fennmarad a fellebbezés lehetősége az adóhatóság határozatai, végzései ellen. Lényeges változás azonban, hogy **a fellebbezésben,** illetve a fellebbezés alapján indult eljárásban a Törvényjavaslat szerint **nem lehet olyan új tényt**

állítani, illetve olyan új bizonyítékot előadni, amelyről a fellebbezésre jogosultnak az elsőfokú döntés meghozatala előtt tudomása volt, azonban azt az adóhatóság felhívása ellenére nem terjesztette elő. Az ellenőrzések mielőbbi lezárásában ugyanis az adózók sok esetben ellenérdekeltek. Minél jobban elhúzzák az eljárást, minél később terjesztenek elő érdemi bizonyítékokat – sok esetben már csak a bírósági eljárásban, melynek így az adóhatóság új eljárásra utasítása a következménye – annál több az esély a vizsgált adómegállapítási időszak elévülésére, amikor az adóhatóság már nem tehet megállapítást.

- Bővül a felettes szerv intézkedési lehetősége az elsőfokú döntés felülvizsgálata körében. A Törvényjavaslat szerint ha a fellebbezés alapján eljáró másodfokú adóhatóságnak a döntéshozatalhoz nem áll elég adat a rendelkezésére, vagy a tényállás további tisztázása szükséges, nem kell feltétlenül megsemmisítenie a felülvizsgált határozatot és az első fokon eljárt adóhatóságot új eljárásra utasítani, **lehetőség lesz arra, hogy a felettes szerv a tényállás kiegészítése érdekében maga intézkedjen**, melynek keretében az első fokon eljárt adóhatóságot a szükséges eljárási cselekmények elvégzésére utasíthatja anélkül, hogy az egész eljárás újra kezdődne.
- Jelenleg rendkívüli jogorvoslati lehetőségként bármely adóügyben benyújtható felügyeleti intézkedés iránti kérelem az adóhatósághoz az elévülési időn belül bármikor, ugyanazon ügyben akár többször is. Annak érdekében, hogy az eljárások mielőbb végérvényesen lezáruljanak, a Törvényjavaslat szűkíti a felügyeleti intézkedés iránti kérelmek benyújtási lehetőségét mind tárgyában, mind idejében. Felügyeleti intézkedés iránti **kérelem** ugyanazon határozat, illetve végzés ellen **csak egy alkalommal, a döntés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül nyújtható be.**

III. Kapcsolattartás az adózókkal

- Jelenleg csak a törvényben nevesített adóügyekben van lehetőség az elektronikus ügyintézésre. **A Törvényjavaslat** az elektronikus ügyintézésről szóló törvénnyel összhangban **teljes körűvé tenné az elektronikus ügyintézés lehetőségét.**
- **Az eseti meghatalmazások tekintetében** – néhány kötelező szakmai képvisellel járó ügy kivételével – **kikerülnének a törvényből a képviselővel szemben támasztott szakmai követelmények**, megkönnyítendő ezzel az adózók számára a képviselő útján történő eljárást. Az állandó meghatalmazással eljárók tekintetében továbbra is meghatározná a törvény azt a szakmai kört, akik jogosultak képviseletet ellátni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

I. Fejezet

Alapelvek és a törvény hatálya

Az Art. első fejezete határozza meg azokat a normatív tartalommal bíró, túlnyomórészt az adóhatóságra, azonban az adózókra és az eljárás egyéb résztvevőire is egyes esetekben vonatkozó követelményeket, amelyeket az eljárás során valamennyi adóügyben alkalmazni kell.

1. Alapelvek

Az Alapelvek címszó alatt a törvényjavaslat meghatározza azokat a normatív tartalommal bíró, mind az adóhatóságra, mind az adózókra és az eljárás egyéb résztvevőire is vonatkozó követelményeket, amelyek a törvény alkalmazása során mindvégig, az eljárás minden fázisában és minden szereplő által követendők. Az alapelvek egy része az adózókat, vagy az eljárás egyéb résztvevőit megillető jogokat és kötelezettségeket fejezik ki, illetve az adóhatóság hatáskör gyakorlásával kapcsolatos kötelezettségeinek általános jogelveit testesítik meg. Az alapelvek az egyedi eljárási szabályok alkalmazása során segítik az adott normák értelmezését, ugyanakkor normatív rendelkezésként közvetlenül jogalkalmazási döntés alapját képezhetik.

Az Alapelveket jelen törvényjavaslatban átfogóan szabályozza, azaz minden olyan alapelve, amely eljárásjogi értelemben az adóigazgatási eljárásban alkalmazandó, azt e pont tartalmazza. Ezen átfogó szabályozást az indokolja, hogy az adóigazgatási eljárás önálló eljárásjogi kódexszé válik, hiszen az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) hatálya az adóigazgatási eljárásra nem terjed ki, így ezen elvekről szükséges külön rendelkezni.

a(z) 1. §-hoz

A törvényjavaslat hangsúlyozza a törvényesség (legalitás) elvét, azaz mind az adóhatóságnak, mind az adózónak egyaránt kötelessége a törvényeknek megfelelő eljárás. A legalitás elve az adóhatóság szempontjából a normához kötöttséget jelenti, azaz az adóhatóság eljárása keretében kizárólag a jogszabályban meghatározott módon járhat el, és az eljárása során csak az ott rögzített jogkövetkezményeket alkalmazhatja. Az adózók szempontjából a legalitás elve azt írja elő, hogy a jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során kizárólag a jogszabályok szabta keretek között járhatnak el.

a(z) 2. §-hoz

A szakszerű és hatékony eljárás elve olyan célokat fogalmaz meg, amelyek az adóhatóságot bizonyos szervezési munkára kötelezik a költségtakarékosság és a hatékonyság érdekében. Az alapelv legfontosabb célja szerint az adóeljárást úgy szükséges lefolytatni, hogy az adóhatóságnak, illetve az adózónak a lehető legkevesebb adminisztratív terhet, költséget okozza. A hatékonyság és a költségtakarékosság érdekében azonban az adóhatóság nem lépheti át a törvényesség és szakszerűség elvét.

a(z) 3. §-hoz

A törvényjavaslat általánosságban tiltja a pozitív és negatív diszkriminációt. A megkülönböztetés és „részrehajlás” tilalma és az egyenlő elbánás alapelve alapján az adóhatóság megkülönböztetés nélkül köteles eljárni. Ezen alapelvvel nem ellentétes a méltányosság gyakorlása, ha annak alkalmazására a törvény felhatalmazza az adóhatóságot.

a(z) 4. §-hoz

A törvényjavaslat bevezeti az egyedi elbírálás elvét. Ezen alapelv szerint jogszerű döntést az adóhatóság valóságghú tényállás feltárása alapján tud hozni. Az adóhatóságnak feladata, hogy az ügy eldöntéséhez szükséges bizonyítékokat, adatokat összegyűjtse, a bizonyítékokat számba vegye, azokat súlyuknak megfelelően értékelje és az ügy körülményeinek gondos mérlegelésével megalapozott döntést hozzon.

a(z) 5. §-hoz

E § tartalmazza a méltányos eljáráshoz való elvet. A méltányosság a jelen rendelkezésben kettős értelemben jelenik meg, hiszen a méltányosságot a tervezet egyrészt általános eljárási normává teszi, azaz a törvényi rendelkezések egységes érvényesítése során a körültekintő és „igazságos” ügyintézés követelményét, másrészt meghatározott feltételek mellett kifejezett méltányossági jogkört biztosít az adóhatóság számára, amely egyedi esetekben lehetőséget ad az enyhítésre a törvény szigorával szemben.

a(z) 6. §-hoz

A törvényjavaslat meghatározza a tájékoztatási kötelezettséget, az adózói jogok gyakorlásának előmozdításának elvét. Az adóhatóság feladata az adózók jogkövető magatartásának elősegítése, így alapelvi szintű kötelezettsége az ehhez szükséges tájékoztatás megadása. A törvényjavaslat az adóhatóság figyelmeztetési kötelezettségét is előírja azért, hogy az adózó a jogszabály által biztosított jogokkal élni tudjon.

a(z) 7. §-hoz

A közérthetőség elvének hangsúlyozása azt a célt szolgálja, hogy az adóigazgatási eljárásokban az adóhatóság egyszerű, közérthető nyelvezet alkalmazására törekedjen az adózókkal való kapcsolattartás során. Ennek az alapelvnek kiemelt szerepe van abban, hogy az adózók olyan tájékoztatást kapjanak, amely ténylegesen elősegíti adókötelezettségeik teljesítését. A közérthetőség alapelve következtében nem elegendő, hogy az adóhatóság a hatályos jogszabályi kötelezettségeket ismerteti az adózóval, hanem azt közérthetően kell megtennie.

a(z) 8. §-hoz

A törvényjavaslat kiemeli az adózó és az eljárás egyéb résztvevője jóhiszemű és együttműködő magatartásának követelményét. A jóhiszemű joggyakorlás és a közreműködés az adóhatóságot, az adózót és az eljárás egyéb résztvevőjét terhelő kötelezettség. E szabály gyakorlati jelentősége különösen az ellenőrzés és a tényállás tisztázása, a bizonyítás során kiemelkedő. A jóhiszemű joggyakorlás azt jelenti, hogy az adózó a jogintézményekkel célhoz és tartalomhoz kötötten élhet, azaz az adózó jogait rendeltetésszerűen gyakorolhatja, és magatartása az adóigazgatási eljárások során az adókötelezettségeinek megfelelő, tisztességes teljesítésére kell, hogy irányuljon. Ennek következtében az adózó és az eljárás egyéb résztvevője mind az adóhatósági eljárásában, mind az adókötelezettségei teljesítése során köteles jóhiszeműen eljárni. Az együttműködési kötelezettség keretében az adózó köteles az adóhatóság feladatainak végrehajtását, megvalósulását elősegíteni.

2. A törvény hatálya

a(z) 9. §-hoz

A törvényjavaslat bevezeti az adóigazgatási eljárás fogalmát, amely keretében az adóhatóság van feljogosítva arra, hogy az adózó jogait és kötelezettségeit megállapítsa, valamint ellenőrizze azokat teljesítését. Emellett az adóigazgatási eljárás fogalmában beletartozik a

nyilvántartás-vezetési kötelezettség az adózást érintő tényekről, adatokról, körülményekről, valamint a nyilvántartásban szereplő adatról az adóhatóság igazolást is kiállít. Az adóigazgatási eljárás során hozott döntéseket az adóhatóság érvényesíti is.

a(z) 10. §-hoz

A törvényjavaslat megállapítja, hogy az adóhatóságok felügyeleti jogkörét ellátó miniszter (adópolitikáért felelős miniszter és az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter) adóügyben történő eljárása esetén az adóhatóságra vonatkozó jogok és kötelezettségek megilletik.

II. Fejezet

Az adózó és az adóhatóságok, az adózó képvisellete

3. Az adózó

a(z) 11. §-hoz

A rendelkezés meghatározza az adózó adóeljárási fogalmát. Adózónak minősül, akit anyagi jogi jogszabály adóalanyként tekint. Az adóalanyok köre – azok a személyek, akikre a törvények adókötelezettséget vagy legalábbis adófizetési kötelezettséget írnak elő – az adót és a költségvetési támogatást megállapító törvényekben meghatározásra kerülnek. Ezen felül az adózó fogalma alá tartoznak mindazok, akikre az egyes adótörvények vagy e törvényjavaslat valamilyen adókötelezettséget ír elő.

A bizalmi vagyonkezelés szabályait a 2014. március 15. napjától hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) vezette be. A Ptk.-ban szereplő jogintézmény lényege, hogy a bizalmi vagyonkezelői szerződés alapján az egyik jogalany (a vagyonrendelő) vagyonát képező meghatározott dolgok, jogok és követelések (együtt: kezelt vagyon) tulajdonjogát egy másik jogalany (a vagyonkezelő) részére átengedi, aki az így megkapott döntési jogosultság gyakorlásával kell, hogy a rábízott vagyont egy harmadik személy (a kedvezményezett) javára hasznosítsa. A vagyonrendelő ezért díj fizetésére köteles. A bizalmi vagyonkezelés intézményének adóeljárási szabályozási alapja, hogy a kezelt vagyont adózóként határozza meg a törvényjavaslat.

Az adó megfizetésére kötelezett a törvényjavaslat szerint nem adózó. Az adó megfizetésére kötelezettet kizárólag az adó megfizetésének kötelezettsége terheli, garanciális szabály azonban, hogy e személyek gyakorolhatják az adózókat megillető jogokat.

a(z) 12. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti, hogy polgári jog szerinti jogutódot megilletik mindazon jogok, amelyek a jogelődjét, valamint teljesítenie kell a jogelőd által nem teljesített kötelezettségeket. A kötelezettségeket vagyonarányosan teljesítik, szintén vagyonarányosan jogosultak a költségvetési támogatásokra is. Abban az esetben, ha a jogutódok nem teljesítenek, a tartozásokért a jogelőd és a jogutód egyetemlegesen felel.

a(z) 13. §-hoz

Az eljárási képességre vonatkozó szabályokat az adóigazgatási eljárás során alkalmazni kell. Az adózó abban az esetben rendelkezik eljárási képességgel, ha az ügy tárgyára vonatkozóan cselekvőképesnek minősül.

4. Képvisellete

a(z) 14. §-hoz

A képviselő igénybevétele érdekében biztosítja az adózó vagy az adó megfizetésére kötelezett személy számára, hogy ha nem kíván, vagy nem tud személyesen eljárni, akkor képviselőt vehet igénybe. Ha e törvényjavaslat előírásai szerint az adózó személyes részvételre köteles valamely eljárási cselekmény során, akkor képviselő igénybevétele nincs lehetőség.

a(z) 15. §-hoz

Az adóigazgatási eljárásokban a meghatalmazáson alapuló képviselő állandó vagy eseti képviselő lehet. A korábbi szabályozáshoz képest a törvényjavaslat az eseti meghatalmazás tekintetében – néhány kötelező szakmai képviselővel járó ügy kivételével – megszünteti a képviselővel szemben támasztott szakmai követelményeket, megkönnyíti ezzel az adózók számára a képviselő útján történő eljárást. A törvényjavaslat taxatív felsorolja, hogy jogi személyt és egyéb szervezetet az adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium előtt állandó meghatalmazással ki képviselhet. Az állandó meghatalmazással eljárók tekintetében továbbra is meghatározza a törvényjavaslat azt a szakmai kört, akik jogosultak képviselőt ellátni. A törvényjavaslat a korábbi szabályozáshoz képest a visszaélések megelőzése érdekében egyértelműen kizárja a képviselőre jogosultak köréből azon természetes személyeket, akiket a cégbíróság vagy büntető bíróság jogerősen eltiltott a vezető tisztségviselői tisztség gyakorlásától.

a(z) 16. §-hoz

A törvényjavaslat meghatározza mely eljárások esetében kötelező az adózónak szakmai képviselőt igénybe vennie.

a(z) 17. §-hoz

A törvényjavaslat taxatív felsorolja, hogy jogi személyt és egyéb szervezetet az adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium előtt állandó meghatalmazással ki képviselhet. Természetes személyt képviselőre alkalmas nagykorú személy képviselhet állandó meghatalmazással.

a(z) 18. §-hoz

A törvényjavaslat egy speciális szabályt fogalmaz meg az általános forgalmi adó törvény szerinti áfa-visszatérítési eljárásban a képviselői szabályokra vonatkozóan.

a(z) 19. §-hoz

A külföldi székhelyű vállalkozás a rá vonatkozó törvény alapján gazdasági tevékenységet Magyarországon fióktelep útján végezhet. E szakaszban kerültek szabályozásra a fióktelepre, mint adózási ügyvivőre vonatkozó speciális rendelkezések. Az adózási ügyvivőként fióktelep teljesíti a külföldi vállalkozás belföldi adókötelezettségeit, és gyakorolja az adózót megillető jogokat. Több fióktelep esetén az egyes fióktelepeken folytatott gazdasági tevékenységével összefüggő adókötelezettségeket a fióktelepek önállóan teljesítik, azonban olyan jognyilatkozatokat csak együttesen tehetnek meg, amelyek a külföldi vállalkozás más belföldi fióktelepeinek adózására is kihatnak.

a(z) 20. §-hoz

A törvényjavaslat lehetőségként biztosítja a külföldi vállalkozásoknak, hogy magyarországi adókötelezettségeiket pénzügyi képviselő útján teljesítsék. Pénzügyi képviselőt belföldi adókötelezettségeinek teljesítésére az a külföldi vállalkozás bízhat meg, amely a belföldi gazdasági tevékenységével összefüggésben gazdasági célú letelepedésre nem köteles. A rendelkezés meghatározza a pénzügyi képviselői minőséghez kapcsolódó speciális

szabályokat, így például a pénzügyi képviselői minőséghez szükséges feltételeket, a pénzügyi képviselő bejelentési kötelezettségét, a pénzügyi képviselő bevallási és irat megőrzési kötelezettségeit

a(z) 21. §-hoz

A kezelt vagyona vonatkozó képviselői szabályok értelmében a bizalmi vagyongazdálkodó jár el a kezelt vagyona adózása tekintetében. E rendelkezés meghatározza a bizalmi vagyongazdálkodó speciális jogait és kötelezettségeit az adóeljárás során (pl.: elkülönült irat megőrzési kötelezettség).

5. Az adóhatóságok

a(z) 22. §-hoz

A törvényjavaslat taxatív módon sorolja fel az adóhatóságokat. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV), mint az állami adóhatóság és vámhatóság. A NAV 2011. január 1-jei létrejöttével egyidejűleg az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal és a Vám- és Pénzügyőrség megszűnt, és általános jogutódja a NAV lett. A NAV 2015. december 31-ig az Országgyűlés által törvényben létrehozott és a miniszterelnök által alapított, jogi személyiséggel rendelkező, kormányhivatalként működő központi költségvetési szervként működött. A NAV tevékenysége három szakmai ág köré szerveződött – az adóigazgatás, a vámigazgatás és a bünyügyi tevékenység –, melyeket központi, közép- és alsó fokú szervei útján látott el. A NAV kormányhivatali státusza 2016. január 1-jétől megváltozott. A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (NAV tv.) rendelkezései alapján a NAV államigazgatási és fegyveres rendvédelmi feladatokat ellátó központi hivatalként működő központi költségvetési szervként működik tovább. Ezzel egyidejűleg megvalósult a vám- és az adóterület integrációja az első fokú szervek szintjén is, amire a NAV 2011-es felállítása óta nem került sor.

Önkormányzati adóhatóságként az önkormányzat jegyzője jár el.

Adóhatóság a fővárosi és megyei kormányhivatal is, ha az önkormányzati adóhatóság felettes szerveként (vagyis másodfokon) jár el. A fővárosi és megyei kormányhivatal kizárólag annyiban minősül adóhatóságnak, ha az önkormányzati adóhatóság felettes szerveként jár el.

a(z) 23. §-hoz

E § rendelkezik a felettes szervekről.

a(z) 24. §-hoz

Jelen rendelkezés az önkormányzati adóhatóságok felügyeletével kapcsolatos hatásköri feladatokat határozza meg. A törvényjavaslatban meghatározásra került, hogy az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adóztatás törvényességének, az önkormányzati adóhatóságok irányításának, valamint a törvények és más jogszabályok végrehajtásának ellenőrzése egy át nem ruházható hatáskör.

III. Fejezet

Eljárási kötelezettség, hatáskör és illetékesség vizsgálata

6. Eljárási kötelezettség

a(z) 25. §-hoz

A törvényjavaslat szabályozza az eljárási kötelezettség szabályait. Ha az adóhatóság a hatáskörébe tartozó ügyben nem jár el, akkor erre felettes szerve utasíthatja. Továbbá a

közigazgatási perrendtartástól szóló törvény szerint a közigazgatási bíróság is kötelezheti erre az adóhatóságot mulasztási per keretében. Ez utóbbi eljárásról nem a törvényjavaslat, hanem a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény 22. fejezete rendelkezik.

A törvényjavaslat továbbá a hatáskörelvonás tilalmát is megállapítja, azaz olyan ügy nem vonható el az adóhatóságtól, amely a hatáskörébe tartozik.

7. Hatáskör és illetékesség vizsgálata

a(z) 26. §-hoz

A hatáskör és az illetékesség vizsgálatának követelményét a törvényjavaslat előírja, azzal, hogy az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező adóhatóság ennek hiányában a kérelmet visszautasítja vagy az eljárást megszünteti, az e cselekményekre irányadó feltételek szerint. Az áttétel jogintézményét fenntartja a törvényjavaslat, azonban alkalmazási körét a jogalkalmazásban felmerült problémák kiküszöbölése érdekében a teljesen egyértelmű esetekre szűkíti.

a(z) 27. §-hoz

A törvényjavaslat bevezeti a megelőzés intézményét. A megelőzés szabályai alapján megállapítható, hogy az ügyben az a szerv jár el, amelynél az eljárás előbb indult.

a(z) 28. §-hoz

A törvényjavaslat a hatásköri és illetékességi vita tárgyában egyeztetési kötelezettséget ír elő az adóhatóságok között, ami gyors és megnyugtató megoldást biztosíthat a felügyeleti szerv bevonásának mellőzésével.

IV. Fejezet

Az adóigazgatási eljárás általános szabályai

8. Az adóigazgatási eljárás megindítása

a(z) 29. §-hoz

Az adóigazgatási eljárás megindításának módját szabályozza, miszerint kérelemre és hivatalból is indulhat eljárás.

9. Nyelvhasználat

a(z) 30. §-hoz

a(z) 31. §-hoz

A törvényjavaslat a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájával, továbbá a nemzetiségek jogairól szóló törvény anyanyelv-használati szabályaival összhangban állapítja meg az adóigazgatási eljárásban a nyelvhasználat szabályait. A hatósági bizonyítvány kiállítására és a hatósági nyilvántartásba történő bejegyzés módjára jogszabály az általánostól eltérő nyelvhasználati szabályokat állapít meg. A törvényjavaslat azért ebben az alcímben helyezte el ezt az eltérést engedő szabályt, mert az jellegét tekintve a nyelvhasználattal szorosan összefüggő rendelkezés.

10. Kizárás

a(z) 32. §-hoz

a(z) 33. §-hoz

a(z) 34. §-hoz

A kizárás az ügy elfogulatlan intézéséhez fűződő érdek biztosítéka. A kizárásra vonatkozó szabályokat a törvényjavaslat a jogalkalmazási tapasztalatok figyelembevételével továbbfejleszti, és újragondolva meghatározza a jogintézmény szabályainak logikai rendjét. A legáltalánosabb szabályként első helyen rögzíti, hogy az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akitől nem várható el az ügy tárgyilagos megítélése. Ez az ügyintéző és a döntéshozó személyében rejlő szubjektív ok, amely mindenkor mérlegelés tárgya, a törvényjavaslat ilyenek tekinti például a hozzátartozói viszonyt.

Ettől elkülönítve tárgyalja a törvényjavaslat azokat az eseteket, amelyekben a törvényjavaslat objektíve – az érintett személy tudati viszonyulásától függetlenül – érdekeltnek tekinti az ügyintéző és a döntéshozó személyt, akik így a törvény erejénél fogva kizárás alá esnek. Meghatározza ugyanakkor azokat az ésszerű kivételeket is, amikor a kizárás érvényesítése azért nem indokolt, mert a döntéshozónak a szervezeti rendszerben elfoglalt helye vagy az eljárásban hozható döntés jellege nem jár olyan érintettséggel, amely a döntéshozó bármilyen, az ügyre kiható elfogultságához vezetne.

Új rendelkezés, hogy a kizárásról végzéssel csak akkor kell dönten, ha a kizárást az adózó kéri, ugyanis az ügyintéző általi bejelentés esete a hatóság belső munkaszervezési, ügyelosztási döntési körébe tartozik, amit nem indokolt formális aktushoz kötni (ahogy pl. az ügyek szignálása sem formális aktus). Az adózó kizárási kezdeményezése azonban már az adózói jogokat közvetlenül érintő döntést tesz szükségessé, amelynek végzési formája garanciális okból indokolt.

A kizárásról és az eljáró ügyintéző vagy hatóság kijelöléséről szóló döntés tekintetében meg kell jegyezni, hogy a hatáskör gyakorlója az a hatóság, amelyet az adott ügyben a jogszabályi rendelkezések alapján eljárási kötelezettség terhel.

11. Megkeresés

a(z) 35. §-hoz

A törvényjavaslat a megkeresett szerv fogalmát használja a megkeresett hatóság helyett, mivel az a törvény szervi hatályánál (hatóság) szélesebb kört fed le, így megkeresni nem csak hatóságot, hanem hatóságnak nem minősülő szervezetet vagy személyt (külföldieket is) lehet. A törvényjavaslat – visszatérve a hagyományos és a gyakorlatban rögzült elnevezéshez – megkeresésnek nevezi a belföldi jogsegélyt, elsősorban, mivel a nemzetközi jogsegélyt sem szabályozza, így a megkülönböztetés ilyen elnevezést nem indokol. A tapasztalatok szerint a jogsegély elnevezés nem vált be, valójában az ma is a megkeresést takarja, ezért terminológiai egyszerűsítést jelent a hagyományos megjelölés visszaállítása. További változás, hogy egyrészt mellőzi a technikai részletkérdések szabályozását, másrészt nem szabályozza azt az esetet, ha a megkereső hatóság illetékességi területén kívül kell valamely eljárási cselekményt elvégezni, és azonos hatáskörű szerv nincs. Ilyen esetben ugyanis az illetékességi területen kívüli eljárás szabályai irányadók. Továbbá a megkeresett hatóság által történő áttétel esetén a törvényjavaslat nem rendelkezik külön a megkereső hatóság értesítéséről, hiszen – mivel az áttételről végzés születik – az általános közlési szabályok alapján vele is közölni kell az arról szóló döntést. Garanciális okokból továbbá rögzíti a törvényjavaslat, hogy a megkeresés teljesítésére legalább öt napos határidőt kell biztosítani.

12. A kapcsolattartás általános szabályai

a(z) 36. §-hoz

E § az adóhatóság és az adózó, valamint az eljárás egyéb résztvevői közötti kapcsolattartás általános szabályait határozza meg. Az adóhatóság az adózókkal írásban, továbbá személyesen, szóban tart kapcsolatot. A kapcsolattartás formáját az adózó választja meg, hatósági tájékoztatást követően. Életveszély vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetében a kapcsolattartás megválasztására a hatóság jogosult.

Kiemelendő, hogy az elektronikus kapcsolattartásra az Eüsztv. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az adókötelezettségeiket kötelezően elektronikus úton teljesítő adózók a jövőben is elektronikus kapcsolattartásra lesznek kötelezettek.

13. Adatok zárt kezelése

a(z) 37. §-hoz

Fontos újítás, hogy az adatok zárt kezelésére hivatalból is sor kerülhet, ezzel biztosítandó az adózók mind teljesebb védelme, adott esetben a tanú befolyásolhatóságának megakadályozása.

14. A kiskorú, a cselekvő képtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, valamint a fogyatékossgal élő személy eljárási védelme

a(z) 38. §-hoz

a(z) 39. §-hoz

a(z) 40. §-hoz

A törvényjavaslat külön szabályokat és követelményeket állapít meg az eljárási jogaik gyakorlásában személyi körülményeik folytán korlátozott vagy akadályozott személyek fokozottabb védelme érdekében, pozitív megkülönböztetést alkalmazva a hátrányos helyzetük ellensúlyozása céljából, összhangban az Alaptörvény XV. cikkében említett csoportok védelmére vonatkozó szabályozási követelménnyel. A törvényjavaslat a különböző csoportok (a kiskorúak, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorúak és a fogyatékossgal élő személyek) korlátozottságának vagy hátrányos helyzetének jellegéhez igazodó kivételes bánásmódot ír elő, és a hatóság számára proaktív intézkedési kötelezettséget is teremt, így az adatok zárt kezelésének és az iratbetekintési jog korlátozásának, az idézés sajátos szabályainak meghatározásával, vagy általában az adózói jogok gyakorlásának elősegítése terén.

15. A támogató

a(z) 41. §-hoz

A támogatott döntéshozatal jogintézményét az új Ptk. vezette be. Arra hivatott, hogy azok a személyek, akik bár nincsenek gondnokság alá helyezve, de támogatásra szorulnak, döntéseiket egy számukra biztonságot, támogatást nyújtó személy társaságában, a kérdéseket vele megvitatva hozhassák meg, és tehessenek jognyilatkozatokat. A jogintézmény azonban nem befolyásolja az illető személy cselekvőképességét, és nem ad önálló eljárási jogosultságot a támogatónak, vagyis a támogató önmagában a támogatói minőségére tekintettel nem számít képviselőnek (ugyanakkor természetesen a meghatalmazotti képviselet szabályai alapján a támogatott személy képviseleti jogosultságot is biztosíthat támogatójának, de ez a támogatott döntéshozatal jogintézményétől független lehetőség).

A törvényjavaslat mindössze a támogató jogintézménye és az adóigazgatási eljárás kapcsolódási pontját teremti meg, tekintettel arra, hogy a támogatóra vonatkozó részletszabályokat a támogatott döntéshozatalról szóló 2013. évi CLV. törvény tartalmazza.

16. Betekintés az eljárás irataiba

a(z) 42. §-hoz

Az adózásra vonatkozó iratok esetében az iratbetekintési jog megilleti az adózót, az adó megfizetésére kötelezett személyt. A betekintés mellett az arra jogosult másolatot is készíthet vagy kérhet azokról az iratokról, amelyek jogainak érvényesítéséhez, kötelezettségeinek teljesítéséhez szükségesek. Az iratbetekintés más személyek adatainak megismeréséhez nem vezethet.

Az iratbetekintési jog megilleti továbbá a tanút és a szemletárgy birtokosát is, a rájuk vonatkozó dokumentumok tekintetében. Más személy az iratokba csak abban az esetben jogosult, ha az joga érvényesítéséhez szüksége, illetve ha jogszabályi, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges.

a(z) 43. §-hoz

E § az iratbetekintés korlátait szabályozza. A törvényjavaslat taxatív módon sorolja fel azon dokumentumokat, amelyek esetében az iratbetekintés kizárt. A korlátozás célozhatja egyes védett adatokhoz történő hozzáférés korlátozását, vagy az adóhatósági tevékenység eredményességét. Az iratbetekintés korlátozható az ellenőrzés megkezdéséig az adatszolgáltatásra vonatkozó iratok tekintetében abban az esetben is, ha valószínűsíthető, hogy azok tartalmának megismerése a későbbi ellenőrzést megghiúsítaná. Erről végzéssel dönt az adóhatóság.

Új iratbetekintési korlát jelenik meg a törvényjavaslatban a nemzetközi információcsere keretében más államból érkező megkereséseket érintően. A korlátozás indoka, hogy az ügy ura a megkereséssel érintett eljárást folytató más, a megkereső állam hatósága, így a megkereséssel érintett iratokba történő betekintést az adott állam jogszabályai alapján a megkereső hatóság engedélyezheti. A magyar adóhatóság által küldött megkeresés esetén a nemzetközi információcsere irataiba (a megkeresésbe, illetve válaszbá) az adózó a válasz megérkezését követően betekinthez.

17. A kérelem

a(z) 44. §-hoz

A kérelem előterjesztésének módját a törvényjavaslat a lehető legszélesebben határozza meg: arra személyesen és bármilyen írásbeli formában lehetőség van (az írásbeliség a kapcsolattartásra vonatkozó szabályok értelmében magában foglalja a törvényjavaslat szerinti elektronikus utat is). Indokolt azonban biztosítani annak lehetőségét, hogy egyes eljárásokban a kérelem előterjesztésének módját különös eljárási szabály határozza meg, és szükség szerint az adózó személyes megjelenését (pl. egyes hatósági igazolványok kiállítása iránt előterjesztett kérelem), vagy éppen – meghatározott tartalmú és formájú – írásbeli előterjesztést kívánjon meg.

A törvényjavaslat meghatározza a kérelem definícióját. Az általános fogalom alapján azon nyilatkozatokat tekinti kérelemnek, amelyek tárgyában az adóhatóság köteles döntést hozni, mivel az alanyi jogon illeti meg a kérelmezőt.

A kérelem felett előterjesztőjének rendelkezési joga van; azt módosíthatja, visszavonhatja stb. Ezen jogosultsággal élni a kérelem tárgyában hozott döntés véglegessé válásáig van lehetőség.

a(z) 45. §-hoz

E § kötelező adatszerzést ír elő az adóhatóság részére kérelemre indult eljárások esetén olyan adatok tekintetében, amely akár nyilvános, akár közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell. Szakhatósági állásfoglalás csatolása sem kérhető az adózótól.

Az adózó más szerv megkeresését nem kérheti az adóhatóságtól.

a(z) 46. §-hoz

E § a kérelmek tartalom szerinti elbírálásának elvét mondja ki. Ez azt jelenti, hogy a kérelemben foglaltak alapján és nem a beadvány elnevezése szerint kell az adott intézkedéseket elvégezni.

Szintén e § mondja ki, hogy az illetékfizetés elmaradásának ténye nem akadályozza a kérelem elbírálását.

18. Hiánypótlás

a(z) 47. §-hoz

A törvényjavaslat értelmében a hiánypótlás kiadására egy eljárás keretében egy alkalommal kerülhet sor ugyanazon tényállás mellett.

19. A kérelem visszautasítása

a(z) 48. §-hoz

E § a kérelem visszautasításának eseteit taxatív módon sorolja fel. A kérelem abban az esetben kerül elutasításra, ha az adóhatóságnak nem jogosult az ügyben eljárni, ha a kérelemben megfogalmazott cél lehetetlen, ha nincs jogszabályi lehetőség a kérelem benyújtására, ha az elkésett, ha a kérelem változatlan tényállás mellett egyszer már elbírálásra került (res iudicata elv), illetve ha nyilvánvaló, hogy a kérelem nem az előterjesztésre jogosulttól származik. Ezekben az esetekben az adóhatóságnak nincs mérlegelési lehetősége, a törvényjavaslat alapján a kérelmet el kell utasítani.

20. Az eljárás megszüntetése

a(z) 49. §-hoz

E § tartalmazza az eljárás megszüntetésére vonatkozó szabályokat. Speciális rendelkezésként a törvényjavaslat több esetet is rögzít. Így szükséges megszüntetni az eljárást abban az esetben is, ha az adózó a megszabott határidőn belül nem gondoskodik megfelelő képviselőről, illetve ha a határidő alatt költségviselési kötelezettségének nem tesz eleget, valamint ha e törvényjavaslat az eljárás megszüntetését előírja. Abban az esetben, ha az adóhatóság megállapítja, hogy az ügyben más adóhatóság már eljár, vagy más adóhatóság kijelölésére került sor, szükség esetén a döntését visszavonja, és erről szóló döntést a korábban eljáró vagy kijelölt adóhatósággal is közli.

21. Ügyintézési határidő

a(z) 50. §-hoz

E § meghatározza az ügyintézési határidőt és annak számítását befolyásoló tényezőket. Az általános ügyintézési határidő harminc nap, amely harminc nappal meghosszabbítható. E § tartalmazza a határidő meghosszabbítását megalapozó körülményeket is. A határidőn belül kell gondoskodni a döntés közléséről is. A határidő számítása a kérelem eljárásra feljogosított adóhatósághoz való megérkezésétől, hivatalból indult eljárás esetén az első eljárási cselekmény elvégzésének napjától számít.

a(z) 51. §-hoz

E § alapján, ha az ügyintézési határidő túllépése másnak – adózónak, egyéb résztvevőnek – nem felróható okból történik, akkor az adóhatóság köteles a befizetett illetéket, díjat visszafizetni. A törvényjavaslat súlyosabb szankciót ír elő akkor, ha az adóhatóság az irányadó határidő kétszeresét is túllépi, mert ilyenkor az adózót a befizetésének duplája illeti meg. Kiemelendő, hogy attól, hogy az adózó az illeték megfizetése alól részben vagy egészben mentesült, az adóhatóság visszafizetési kötelezettsége fennáll, az így esedékes összeget a központi költségvetés számára kell megfizetni. Abban az esetben, ha az adózó jogszabály alapján nem köteles illeték fizetésére, az illetékekről szóló törvény szerinti általános tételű eljárási illetéknek megfelelő összeget vagy annak kétszeresét fizeti meg az adóhatóság a központi költségvetés részére. A visszafizetésre a döntés véglegessé válásától számított nyolc nap áll az adóhatóság rendelkezésére.

a(z) 52. §-hoz

Az ügyintézési határidő számítása körében azok kezdő időpontját az eljárás megindulásához köti. Az eljárási határidő kezdő időpontjánál azonban eltérést enged.

22. Igazolási kérelem

a(z) 53. §-hoz

A törvényjavaslat igazolási kérelemre vonatkozó szabályai szerint a bevallási határidő elmulasztása esetén mulasztásról való tudomásszerzést vagy az akadály megszűnését követő tizenöt napon belül, a bevallás pótlásával egyidejűleg lehet előterjeszteni, valamint további eltérés hogy, a jogorvoslatra megállapított határidő elmulasztásával kapcsolatos igazolási kérelmet az elsőfokú döntést hozó hatóság bírálja el.

23. Idézés

a(z) 54. §-hoz

a(z) 55. §-hoz

a(z) 56. §-hoz

Az idézés szabályait a törvényjavaslat a magyar eljárásjogi hagyományokra és a jogalkalmazási gyakorlatra támaszkodva jelentősen egyszerűsítve és ésszerűsítve állapítja meg.

Lényeges azonban, hogy a törvényjavaslat kimondja: azt, akinek személyes meghallgatása az eljárás során szükséges, a hatóság kötelezi, hogy a megjelölt helyen jelenjen meg. Ez a szabályozás lehetőséget biztosít a hatóságnak arra, hogy ha az idézett személy kora, egészségügyi állapota, mozgásszervi fogyatékosága vagy más, méltányolható körülmény miatt szükséges, a hatóság előtt megjelenni nem képes személyt a lakóhelyén is meghallgathassa. Másfelől nem tesz különbséget a kérelmező adózó és más adózók között, hiszen a megjelenési kötelezettség a tényállás tisztázását szolgálja, akkor is, ha adott esetben a kérelmező adózónak nem érdeke a megjelenés. Ugyanakkor lehetővé teszi, hogy ha az adózó jelenléte nem feltétlenül szükséges az eljárási cselekményhez, akkor arról a hatóság csak értesíti az adózót. Ez biztosítja az adózói jogok gyakorlásának lehetőségét, a megjelenési kötelezettség mellőzésével. Változást jelent a hatályos jogszabályi környezethez képest, hogy az idézést – egységesen az értesítésre vonatkozó szabályokkal – úgy kell közölni, hogy azt öt nappal korábban kapja meg az érintett. Ha az idézett a szabályszerű idézésnek nem tesz eleget, akkor elővezetethető, valamint mulasztási bírsággal sújtható.

24. Értesítés eljárási cselekményről

a(z) 57. §-hoz

Ha nem szükséges az adózó idézése, akkor az adóhatóság értesíti, hogy az eljárási cselekményen részt vehet, de részvétele nem kötelező (pl. tanú meghallgatás, szemle). Az adózóval szerződéses kapcsolatban állt, vagy álló személy nyilatkoztatása, illetve az adatok zártan történő kezelésekor az adózót az eljárási cselekmény elvégzéséről értesíteni nem kell.

25. A tényállás tisztázása

a(z) 58. §-hoz

A hatósági eljárás során az ellenőrzés során feltárt tényállást veszi alapul az adóhatóság, Ha a tényállás tisztázásához szükséges bizonyítást kell lefolytatni.

26. Nyilatkozattétel

a(z) 59. §-hoz

Az eljárás során az adózó egyik alapvető joga, hogy saját ügyében nyilatkozatot tehessen, vagy azt megtagadja. Az adóhatóságnak az eljárás során a tényállás tisztázása érdekében lehetősége van nyilatkozattételre felhívni az adózót.

a(z) 60. §-hoz

Az adóhatóság által az adózó, illetve az adózónak nem minősülő természetes személy nyilatkozattételre szólítható fel – az általa ismert, illetve nyilvántartásában szereplő olyan adatról, tényről, körülményről, – a felhívásban megnevezett, vele szerződéses kapcsolatban állt vagy álló adózó adókötelezettségének, adóalapjának, adókedvezményének megállapítása, ellenőrzése, illetve törvényben meghatározott eljárás lefolytatása érdekében. A nyilatkozattétel abban az esetben megtagadható, ha az adózó a tanúvallomást megtagadhatná vagy tanúkénti meghallgatására nem lenne jogszabályi lehetőség.

A nyilatkozattevőt a nyilatkozat megtétele előtt ki kell oktatni jogairól, kötelezettségeiről, valamint a nyilatkozattétel megtagadásának következményeiről.

27. Irat

a(z) 61. §-hoz

A törvényjavaslat jelentősen egyszerűsíti az irat felhasználására vonatkozó szabályokat. Egyértelművé válik, hogy irat bemutatására abban az esetben lehet kötelezni az adózót, ha annak beszerzése az elektronikus ügyintézés szabályai szerint nem lehetséges. Fontos újítás továbbá, hogy a külföldön kiállított közokirat felülhitelesítését sem általános jelleggel követeli meg, hanem azt az adóhatóság akkor kérheti, ha a közokirat eredetiségével vagy tartalmával kapcsolatban kételye merül fel. Az eljárás gyorsítását szolgálja az a rendelkezés, amely szerint, ha az adózó a nem magyar nyelven kiállított irat mellé annak magyar nyelvű hiteles fordítását is csatolja, az adóhatóság azt a fordítás szerinti tartalommal fogadja el, vagyis annak az eljárás során fordítása már nem lesz szükséges.

28. Tanú

a(z) 62. §-hoz

a(z) 63. §-hoz

Az egyik leggyakrabban igénybe vett bizonyítási eszközként a hatóság az ügyre vonatkozó valamely tényt ismerő személyeket tanúként hallgatja meg. A tanúvallomás-tétel kötelezettség, azonban vannak olyan esetek, amikor valaki nem hallgatható meg tanúként

(abszolút akadály), vagy a vallomástételt megtagadhatja (relatív tanúzási akadály). Ha a törvény szerint valaki nem hallgatható meg tanúként, akkor sem tehet tanúvallomást, ha egyébként azt felajánlja. A tanúvallomás megtagadásáról – megfelelő, a megtagadás lehetőségére, valamint a hamis tanúzás jogkövetkezményeire is kiterjedő kitanítás után – az érintett dönt. Ha megtagadja a vallomástételt, erre nem kötelezhető, és ezért nem is szankcionálható. Ha viszont tanúvallomást tesz, igazmondási kötelezettség terheli.

A védett adat védelmét szolgálja, hogy a tanú meghallgatásán nem lehet jelen az adózó és az eljárás egyéb résztvevője, ha a tanú védett adatról tesz vallomást. Ezzel szemben a tanú védelmét biztosítja, hogy ha a hatóság elrendelte a tanú természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését, meghallgatásán az ő érdekében eljárókon kívül csak a hatóság lehet jelen.

29. Szemle

a(z) 64. §-hoz

a(z) 65. §-hoz

Abban az esetben, ha a tényállás teljes körű tisztázásához szükséges bármely ingó, ingatlan vagy személy megtekintése, megfigyelése, az adóhatóság szemlét rendel el, amelyről előzetesen az adózót értesíti, aki az eljárási cselekménynél jelen lehet – kivéve, ha a szemletárgy birtokosa adatainak zártan történő kezelését rendelték el. A szemletárgy birtokosának távolmaradása esetében a szemlét meg lehet tartani, lefolytatásának nincs akadálya. Szemle keretében az adóhatóság jogosult a szemlével érintett területre belépni, felvilágosítást kérni, mintát venni, munkafolyamatokat megvizsgálni.

30. Szakértő

a(z) 66. §-hoz

E § szabályozza a szakértő kirendelésére vonatkozó szabályokat. Ha jogszabály meghatározott szakértő kirendelését írja elő, úgy azt az intézményt, testületet, személyt kell kirendelni. A kirendelt szakértő bírsággal sújtható, díja csökkenthető, ha feladatait határidőre nem teljesíti.

31. Tolmács

a(z) 67. §-hoz

Ha az eljárás során a tényállás tisztázása érdekében szükséges, lehetőség van a helyszínen tartózkodó idegen nyelvet beszélő személyt tolmácként igénybe venni. Ilyen esetben szükséges jogairól és kötelezettségeiről kioktatni, amely tényt jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

32. Tárgyalás

a(z) 68. §-hoz

A felek együttes meghallgatása sok olyan információhoz juttathatja a hatóságot, amelyek relevánsak az ügy eldöntése szempontjából, így a jogintézmény alkalmazását minél szélesebb körben teszi lehetővé a törvényjavaslat. Tárgyalás tartása továbbra sem lesz kötelező, de minden esetben – ha szükség van a felek együttes meghallgatására vagy azt az ügy természete megengedi – dönthet úgy a hatóság, hogy akár jogvitás, akár ellenérdekű adózók részvételével zajló eljárásban tárgyalást tart. Az adóhatóság tárgyalást tart, ha a tényállás tisztázásához szükség van az eljárásban résztvevő személyek együttes meghallgatására. Mindezen körülmények alapos mérlegelése a hatóság feladata és felelőssége, ha egy ügyben nem várható az adózók együttműködése, úgy természetesen a hatóságnak nem kötelező a jogintézményt alkalmazni.

33. Az eljárás akadályozásának következményei

a(z) 69. §-hoz

Az adóigazgatási hatósági szabályozás egyik kulcskérdése, miként tudja az eljárások időszerűségét biztosítani. A tapasztalatok szerint az eljárások elhúzódásának egyik meghatározó oka lehet, ha az adózó, vagy az eljárás bármely résztvevője azt akadályozza. Indokolt ezért olyan rendelkezéseket is megállapítani, amelyek a gyakorlatban is alkalmasak lehetnek az eljárást akadályozó magatartások visszaszorítására. A törvényjavaslat több ponton is átalakítja a hatályos szabályozást: így nem egyszerűen a kiszabott eljárási bírság mellett biztosít lehetőséget az okozott eljárási többletköltségek megtérítésére, hanem – ha azt az adózó vagy az eljárásban résztvevő bármely személy vagy szerv önhibájából eljárási kötelezettségzegése okozta – az okozott többletköltségek megtérítésére kötelezést kivételt nem tűrő szabállyá teszi, és emellett biztosítja az eljárási bírság kiszabásának lehetőségét.

A törvényjavaslat megállapítja emellett az eljárási bírság legalacsonyabb és legmagasabb mértékét, és a kiszabás során értékelendő szempontokat. Az eljárási bírság maximális mértéke tekintetében törvény eltérhet, hiszen más összegű szankció jelent hatékony fellépési lehetőséget egy versenyfelügyeleti, avagy éppen egy szociális eljárásban. Annak pedig természetesen továbbra sincs akadálya, hogy az ágazati joganyag az adott ügyfajta sajátosságaihoz igazodó, további mérlegelési szempontot – mint kiegészítő szabály – állapítson meg.

34. Az eljárási cselekmények rögzítése

a(z) 70. §-hoz

Az egyes eljárási cselekmények eredményének és lefolyásának dokumentálása a hatósági eljárás egyik kulcskérdése. Ha az eljárási cselekmény nem rekonstruálható, vagy annak eredménye nem állapítható meg, vagy mindezekkel összefüggésben bármilyen kétely merül fel, az az eljárás tisztességét veszélyeztetné, és a döntés megalapozottságára is kihatna.

A törvényjavaslat meghatározza, hogy mikor, és milyen tartalommal kell jegyzőkönyvet, vagy feljegyzést készíteni. Kiemelendő, hogy a törvényjavaslat tudatosan használja e helyütt az eljárás más résztvevője fordulatot, ugyanis indokolt a jegyzőkönyv előírását nem pusztán az adózó és eljárás egyéb résztvevőinek részvételével zajló eljárási cselekményekre korlátozni, hanem az akkor is szükséges, ha az pl. úgy zajlott a rendőrség részvételével, hogy azon a szemletárgy birtokosa nem volt jelen. Emellett a technikai haladásra is figyelemmel, egyszerűsíti a kép- és hangfelvétel készítésére vonatkozó szabályokat, amikor kimondja, hogy ilyen esetben a jegyzőkönyvben csak az eljárási cselekményen résztvevő személyek azonosításához szükséges adatokat, az elkészítés helyét, idejét, valamint a kép- és hangfelvétel készítésének tényét kell feltüntetni.

a(z) 71. §-hoz

A hatósági tanú az eljárási cselekmény során történt eseményeket és az általa tapasztalt tényeket igazolja. A közreműködésre senki sem kötelezhető. A kizáró okokat a hatósági tanú esetében is vizsgálni kell, valamint a hatósági tanú is ki kell okítani a jogairól és kötelezettségeiről.

35. Az adóhatóság döntései

a(z) 72. §-hoz

a(z) 73. §-hoz

Az adóügy érdemében az adóhatóság határozattal dönt. Az ügy érdeméhez tartozik az adókötelezettséget érintő, az adózó, valamint az adó megfizetésére kötelezett személy jogát és kötelezettségét érintő döntés. Határozatnak minősül a fizetési meghagyás is. Minden egyéb kérdésben az adóhatóság végzést hoz.

A döntésnek tartalmaznia kell az eljáró adóhatóság és az adózó beazonosításához szükséges minden adatot. Abban az esetben ha az adóhatóság az adózó által benyújtott kérelemnek teljes egészében helyt ad, egyszerűsített döntés hozható, amely nem tartalmazza a jogorvoslatról szóló tájékoztatást, illetve a döntés alapjául szolgáló jogszabályhelyekre történő utalást tartalmazza csak.

a(z) 74. §-hoz

Osztva a német közigazgatás-tudomány egyöntetű álláspontját, amely különbséget tesz bíróság döntéséhez kapcsolódó jogerő (Rechtskraft) és a közigazgatási hatósági döntéshez kapcsolódó ún. Bestandskraft között, a törvényjavaslat szakít a közigazgatási jogerő fogalmával, akárcsak az Ákr. Az anyagi jogerő (tehát a döntés megtámadhatatlansága és megváltoztathatatlansága) ugyanis kizárólag a bíróság döntéséhez kapcsolódhat. Összhangban tehát az Ákr. szabályaival, a törvényjavaslat a jelenlegi alaki jogerő helyett a döntés véglegessége fogalmat használja, kifejezésre juttatva, hogy a végleges döntés a hatósági eljárás befejezése, azt már a hatóság nem módosíthatja, abból jogok és kötelezettségek fakadnak, tehát a hatóság döntési joga tekintetében véglegesnek minősül.

a(z) 75. §-hoz

A törvényjavaslat lehetőséget biztosít a döntés kijavítására és kiegészítésére.

A döntés kijavítása és kiegészítése kérelemre is történhet. Indokolt ugyanis biztosítani, hogy ha a kijavítás vagy a kiegészítés feltételei fennállnak, a hatóságot akkor is döntési kötelezettség kell, hogy terhelje, ha erre az adózó hívja fel a figyelmét. A törvényjavaslat értelmében, a kijavítással érintett döntésrészszel szemben ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint amilyenek az alapul fekvő döntés ellen volt. Így megelőzhető, hogy bizonyos – kirívóan súlyos esetekben – a hatóságok érdemi hibák kijavítására használják azt a jogintézményt, amely ellen eddig nem volt helye jogorvoslatnak.

36. A döntés közlése

a(z) 76. §-hoz

A döntést az adóhatóság az adózóval, valamint azzal közli, akinek jogát vagy jogos érdekét érinti. Abban az esetben, ha az adózóval írásbeli alapon történik a kapcsolattartás, az adóhatóság a döntést az Eüsztv.-ben meghatározott módon, illetve hivatalos iratként közli.

a(z) 77. §-hoz

Az adóhatósági irat saját kézbesítő útján is kézbesíthető. Az iratot kézbesítettnek kell tekinteni, ha kézbesítő útján történő kézbesítés során az adózó az irat átvételét megtagadta.

a(z) 78. §-hoz

Ha törvény több adózó fizetési kötelezettségét állapítja meg, akkor az adóhatóság a határozatot a közös képviselőjüknek kézbesíti. Ha közös képviselővel nem rendelkeznek az adóhatóság köteles valamennyi adózónak külön-külön kézbesíteni az adómegállapításról szóló határozatot.

A kézbesítés a meghatalmazott mellett az adózó részére is történhet. Ennek feltétele, hogy az irat postára adása, illetve az adózó tárhelyén történő elhelyezése mind a két személy részére ugyanazon a napon történjen.

Abban az esetben, ha az adózónak több meghatalmazott képviselője van, az iratok átvételére kijelölt képviselő részére kézbesítik az adóhatósági iratokat. Ilyen kijelölés hiányában az adóhatóság által kiválasztott meghatalmazott részére kerülnek kézbesítésre az adóhatósági iratok.

a(z) 79. §-hoz

a(z) 80. §-hoz

Az eljárás hatékonysága érdekében vannak olyan esetek, amikor szükséges, hogy a törvény vélelmet állítson fel a kézbesítés megtörténtével kapcsolatban. A törvényjavaslat rendelkezése szerint kézbesítettnek minősül az irat, amikor az adóhatósági küldemény bármely okból a kézbesítés eredménytelensége okán érkezik vissza. Ha az adózó az adóhatósági iratot kézbesítésének második megkísérlését követően sem kereste, a második kézbesítési kísérletet követő 5. munkanapon kell kézbesítettnek tekinteni az iratot.

Elektronikus úton történő kézbesítés esetén kézbesítettnek minősül az irat abban az esetben, ha a rendszer az irat kézhezvételét igazolja vissza. Az irat az elektronikus kézbesítési tárhelyen történő ismételt elhelyezésétől számított ötödik napot követő munkanapon tekinthető kézbesítettnek.

Az adóhatóság nem köteles a kézbesítésről értesíteni az adózót. Ez alól kivételt képez az az eset, ha a kézbesítés vélelem alapján áll be – ide nem értve az átvétel megtagadásának esetét – és az adóhatóság honlapján tizenöt nap időtartamra közzéteszi az adózó adóazonosító számát és azt a telefonos elérhetőséget, ahol az irat átvételéről tájékozódhatnak.

a(z) 81. §-hoz

Kézbesítési kifogást a nem természetes személy adózó akkor terjeszthet elő, ha a kézbesítés a jogszabályi előírások megsértésével történt. Természetes személy adózó, illetve az eljárásban résztvevő egyéb személyek abban az esetben is előterjeszthet kézbesítési kifogást, ha önhibájukon kívüli okból nem vehették át az iratot.

A kézbesítési kifogás előterjesztésére tizenöt nap áll az adózók rendelkezésére, a tudomásszerzéstől számítva, azonban a kézbesítéstől számított negyvenöt napos jogvesztő határidőn belül. Ez alól kivételként határozza meg a törvényjavaslat, hogy ha az adózó az adóhatóság végrehajtási eljárását megelőző fizetési felszólításból vagy a végrehajtási eljárás megindulása alapján szerez tudomást a kézbesítés következtében véglegessé vált kötelezettségéről, a kézbesítési kifogás a fizetési felszólítás kézhezvételétől, illetve a végrehajtási eljárásról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül akkor is előterjeszthető, ha a kézbesítéstől számított negyvenöt napos objektív határidő már eltelt.

További kivétel az internetes honlapon történő közzététel esetében lehetséges, ugyanis az adózó kifogását akkor is előterjeszthet tizenöt napon belül a közzétételtől számítva, ha a kézbesítési kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő már eltelt vagy abból tizenöt nappal kevesebb van hátra.

A kézbesítési kifogásnak az eljárás lefolytatására, illetve a végrehajtásra halasztó hatálya nincs.

Abban az esetben, ha a végrehajtási kifogásban foglaltaknak az adóhatóság helyt ad, a kézbesítést követően tett intézkedéseket a szükséges mértékben kell megismételni.

37. Biztosítási intézkedés, ideiglenes biztosítási intézkedés

a(z) 82. §-hoz

A biztosítási intézkedés nem önálló hatósági ügy, hanem az adóhatóság azonnal végrehajtható cselekvése a törvényben foglalt esetekben és feltételek mellett. Az adóhatóság biztosítási intézkedésként végzéssel elrendeli a pénzkövetelés biztosítását, ha valószínűsíthető – tehát a körülmények arra utalnak –, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyeztetve van. Elrendelésére az az adóhatóság jogosult, amelyik a fizetési kötelezettségről szóló döntést hozta. A biztosítási intézkedés elrendelésének oka megszűnt, mert az eljárás alapjául szolgáló döntést megsemmisítették, az elrendelést meg kell szüntetni. A biztosítási intézkedés elrendelése esetén lehetősége van az adózónak a fellebbezni, azonban ennek a végrehajtásra nincs halasztó hatálya.

a(z) 83. §-hoz

Az ideiglenes biztosítási intézkedés körében a törvényjavaslat egyértelművé teszi, hogy annak alkalmazása nem függhet a hatóság szabad mérlegelésétől, arra csakis akkor van lehetőség, ha megalapozottan feltételezhető, hogy az érdemi döntésben elrendelhető kötelezettség nem teljesítésének a veszélye áll fenn. Az ideiglenes biztosítási intézkedés elrendelésre a döntéshozatal előtt kerül sor. A jogintézményre a biztosítási intézkedésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

a(z) 84. §-hoz

A törvényjavaslat a hatályos szabályozáshoz képest egy új jogintézménnyel bővíti az ideiglenes biztosítási intézkedés szabályait, melyet kizárólag az állami adó- és vámhatóság által az adóellenőrzés során ideiglenes biztosítási intézkedés keretében elrendelt számlazárolással összefüggésben lehet alkalmazni.

Az állami adó- és vámhatóság az adózó erre irányuló kérelmére engedélyezheti meghatározott összegek, arra jogosult személyek részére történő közvetlen kifizetését. A közvetlen jelleg abban nyilvánul meg, hogy az állami adó- és vámhatóság engedélye alapján a kifizetés nem az adózó részére történik, hanem azt az adózó zárt fizetési számláját vezető pénzforgalmi szolgáltató teljesíti közvetlenül a jogosult személyek számára. A kifizetés engedélyezése mellett az állami adó- és vámhatóság mérlegelési jogkörében eljárva dönt a kifizetések sorrendjéről és összegszerűségéről is.

A kifizetések fontosságára is tekintettel az engedélyezési eljárás lefolytatására a törvényjavaslat rövid, tizenöt napos ügyintézési határidőt biztosít. Az engedélyezés kérdésében az állami adó- és vámhatóság végzés formájában dönt, melyek közül a kifizetés engedélyezését elutasító végzés, illetve a kifizetést részben engedélyező végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. Természetéből adódóan a kérelemnek teljes egészében helyt adó döntéssel szemben nem indokolt biztosítani sem önálló, sem egyéb fellebbezési jogosultságot, így a végzés a döntés közlésével véglegessé válik és ennek következtében korábban végrehajtható.

A kifizetések teljesítése abban az esetben engedélyezhető, ha az adózó a törvényjavaslatban meghatározott módon igazolja, hogy a zárt vagyonán kívüli forrásból nem képes a kifizetéseit teljesíteni, vagy azzal a tevékenysége aránytalan korlátozást szenvedne.

V. Fejezet

Ellenőrzés

38. Általános szabályok

a(z) 85. §-hoz

a(z) 86. §-hoz

Az ellenőrzés célja az adótörvényekben és más jogszabályokban előírt kötelezettségek teljesítésének vagy megsértésének megállapítása, a kötelezettségek teljesítésének előmozdítása.

a(z) 87. §-hoz

E § határozza meg a kötelező ellenőrzés eseteit.

a(z) 88. §-hoz

Kötelező ellenőrzéseken felül célzott kiválasztási rendszerek alkalmazásával és egyedi kockázatelemzési eljárással történik az adózók ellenőrzésre kiválasztása.

39. Az ellenőrzés fajtái

a(z) 89. §-hoz

E § határozza meg az ellenőrzés fajtáit. Az ellenőrzések két típusát különböztetjük meg:

- az ellenőrzéssel lezárt időszakot teremtő adóellenőrzést, valamint
- az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló, ellenőrzéssel lezárt időszakot nem keletkeztető jogkövetési vizsgálatot.

Ismételt ellenőrzésre kerül sor, ha ellenőrzésre ellenőrzéssel lezárt időszak tekintetében kerül sor.

a(z) 90. §-hoz

Az adózó adómegállapítási, bevallási kötelezettségét az adóhatóság meghatározott adókra és időszakokra vonatkozóan utólagosan ellenőrzi. Az adóellenőrzés történhet adónként, támogatásonként, egyes időszakonként vagy meghatározott időszakra több adó és támogatás együttes vizsgálataként.

Az adózó által igényelt költségvetési támogatást, adó-visszatérítést, adó-visszaigénylést a bevallási időszak ellenőrzéssel történt lezárásának hatályával a kiutalást megelőzően is vizsgálhatja az adóhatóság.

a(z) 91. §-hoz

Jogkövetési vizsgálat keretében az adóhatóság a bevallási időszak lezárását megelőzően is ellenőrizheti, hogy az adózók eleget tettek-e a törvényjavaslatban előírt adókötelezettségeiknek, adatokat gyűjthet a nyilvántartásában szereplő adatok hitelességének megállapítása vagy becslési adatbázis felépítése érdekében, illetve vizsgálhatja a gazdasági események valóságát.

A jogkövetési vizsgálat lefolytatására adóellenőrzés során is lehetőség van.

Abban az esetben, ha a jogkövetési vizsgálat hibákat, hiányosságokat tár fel, ezek megszüntetését határozatban írja elő az adóhatóság. Mulasztási bírság kiszabására is lehetőség van a határozatban.

Ha a feltárt tények, illetve a körülmények indokolttá teszik, az adóhatóság a bevallási időszakot adóellenőrzés alá vonja.

a(z) 92. §-hoz

Ismételt adóellenőrzésre a törvényjavaslatban meghatározott feltételek fennállása esetén kerülhet sor.

a(z) 93. §-hoz

Felülebenőrzésre a törvényjavaslatban meghatározott feltételek fennállása esetén kerülhet sor.

40. Határidők az ellenőrzési eljárásban

a(z) 94. §-hoz

E § határozza meg az ellenőrzés lefolytatására nyitva álló határidőket. Az ellenőrzés határideje kilencven, a legnagyobb adóteljesítménnyel rendelkező adózók esetében százhusz nap, jogkövetési vizsgálat esetén harminc nap. A törvényjavaslat objektív határidőt határoz meg, amely szerint az ellenőrzés nem tarthat háromszázhatvanöt napnál tovább. Cégbejegyzésre nem kötelezett személyek esetében – a csoportos adóalanyok és az áfa-regisztrált adóalany kivételével – az ellenőrzésre rendelkezésre álló maximális határidő száznolcvan nap. Ez a rendelkezés azonban nem alkalmazható, ha az adózó a magatartásával akadályozza az ellenőrzést.

A határidő a megbízólevél átadásával, kézbesítésével, bemutatásával kezdődik, illetve az új ellenőrzés lefolytatása esetén az új ellenőrzés megkezdéséről szóló értesítés átadásától, postára adásától, illetve tárhelyen elhelyezésétől kell számítani.

a(z) 95. §-hoz

Az ellenőrzés határideje indokolt esetben további kilencven nappal meghosszabbítható az ellenőrzést végző adóhatóság vezetőjének utasítására (jogkövetési vizsgálat esetén legfeljebb harminc napig terjedő időtartammal hosszabbítható az eljárás). E § tartalmazza a határidő hosszabbításra okot adó körülményeket is. A meghosszabbított ellenőrzési határidőt rendkívüli körülmények által indokolt esetben, az ellenőrzést végző adóhatóság indokolt kérelmére a felettes szerv egyszer, legfeljebb kilencven napig terjedő időtartammal meghosszabbíthatja, továbbá a felettes szerv által meghosszabbított ellenőrzési határidőt rendkívüli körülmények által indokolt esetben az ellenőrzést végző adóhatóság felettes szerve által jóváhagyott, indokolt kérelmére az állami adó- és vámhatóság vezetője egyszer, további legfeljebb kilencven napig terjedő időtartammal meghosszabbíthatja.

Önkormányzatok esetében a felettes szerv által meghosszabbított határidőt az adópolitikáért felelős miniszter legfeljebb kilencven nappal megtoldhatja.

Erről végzésben kell dönten. Az ellenőrzési határidő lejártát követően ellenőrzési cselekmények lefolytatására nincs lehetőség.

41. Az ellenőrzés megindítása

a(z) 96. §-hoz

Az ellenőrzés megkezdésének időpontját általános jelleggel határozza meg a törvényjavaslat, hiszen kimondja, hogy az ellenőrzés az erről szóló előzetes értesítés kézbesítésével, ennek mellőzése esetén megbízólevél kézbesítésével, egy példányának átadásával vagy az általános megbízólevél bemutatásával kezdődik. Elektronikusan kézbesíthető az előzetes értesítés, az új eljárás megkezdéséről szóló értesítés és a megbízólevél is. Új eljárás lefolytatása esetén megbízólevél kiállítására ismételtelen nem kerül sor, az ellenőrzés az új eljárás megkezdéséről szóló értesítés postára adásával, postai kézbesítés mellőzése esetén az értesítés átadásával kezdődik. Az ellenőrzés megindítására az új eljárást elrendelő határozat véglegessé emelkedésétől számított hatvan napon belül sort kell keríteni

Ha az adózó vagy képviselője, meghatalmazottja, foglalkoztatottja a megbízólevél átvételét megtagadja az ellenőrzés két hatósági tanú jelenlétében az erről szóló jegyzőkönyv felvételével és aláírásával megkezdődik. Így nem merülhet fel, hogy a megbízólevél átvételének megtagadása miatt az adóhatóság nem tudja megkezdeni az ellenőrzést.

42. Az adózási jogok és kötelezettségek az ellenőrzési eljárásban

a(z) 97. §-hoz

Az adózó jogait határozza meg e §. Az adózónak joga van az adóellenőrök személyazonosságáról, megbízatásukról meggyőződni, ellenőrzési cselekménynél jelen lenni, képviselőjéről gondoskodni, az eljárás irataiba betekinteni, felvilágosítást kérni.

A kapcsolódó vizsgálatok során feltárt adatokat, bizonyítékokat az adózóval ismertetni kell.

Abban az esetben, ha az adózó álláspontja szerint az ellenőrzési határidő túllépése az adóhatóságnak felróható okból történt, kifogással élhet.

Természetes személy abban az esetben, ha jogainak gyakorlásában akadályozott egy alkalommal kérheti az ellenőrzés megkezdésének vagy ellenőrzési cselekmények elvégzésének elhalasztását.

a(z) 98. §-hoz

E § az adózónak az adóellenőrzés keretében teljesítendő kötelezettségeit sorolja fel. Az adózó köteles az eljárás során az adóhatósággal együttműködni, az ellenőrzés feltételeit biztosítani. Az adózó az adómentesség, illetve adókedvezményre való jogosultságot köteles igazolni.

43. Az ellenőrzés különös szabályai

a(z) 99. §-hoz

Általános szabály, hogy az adóhatóság köteles tisztázni és bizonyítani a tényállást, kivéve, ha ezt a törvényjavaslat az adózó kötelezettségévé teszi. Az adózó javára és terhére szolgáló tényeket egyaránt fel kell tárni.

a(z) 100. §-hoz

E § a jogviszony eltérő minősítésének tilalmát rögzíti. Ez a garanciális szabály kimondja, hogy egy adott jogviszony alanyainak ellenőrzése során az egyik alanynál már minősített jogviszonyt az adóhatóság a másik alanynál nem minősítheti másként, a már korábban tett megállapításokat hivatalból köteles figyelembe venni.

a(z) 101. §-hoz

Az ellenőrzés során az adóhatóság szakértőt vehet igénybe.

a(z) 102. §-hoz

A természetes személy lakásában az adóellenőr akkor jogosult az ellenőrzést lefolytatni, ha az adókötelezettség a lakással, mint vagyontárggyal kapcsolatos, vagy a jövedelem annak hasznosításából származik.

a(z) 103. §-hoz

Az ellenőrzés alapjául szolgáló iratok a bizonylatok, könyvek, nyilvántartások, elektronikus formában is, ezek feldolgozásához használt szoftverek, informatikai rendszerek. Az adózó ezeket az adóhatóság felhívására az adóhatóság rendelkezésére bocsátja, megismerésüket biztosítja.

a(z) 104. §-hoz

Ha indokolt, az adózót az adóhatóság az iratok rendezésére hívja fel.

a(z) 105. §-hoz

E § meghatározza, hogy az adózó a tényállás tisztázásához szükséges idegen nyelvű – ide nem értve az angol, német és francia nyelvű – iratai szakfordítását, számla (egyszerűsített számla), illetve bizonylat esetében annak hiteles magyar nyelvű fordítását köteles felhívásra az adóhatóság részére átadni.

a(z) 106. §-hoz

E § a személyi jövedelemadó becsléssel történő megállapítása esetére szabályozza az ún. teljességi nyilatkozatot, mely az adózónak az adóalap megállapítása szempontjából lényeges vagyoni, jövedelmi körülményeire vonatkozik. Az adóellenőrzés során az adóhatóság az eljárás megindítását követő tizenöt napon belül, tizenöt napos határidő tűzésével – mely határidő további tizenöt nappal az adózó kérelmére meghosszabbítható – felhívja az adózót, hogy vonatkozó teljességi nyilatkozatot küldje meg az adóhatóság részére. Ezt az adózó részben vagy egészben megtagadhatja, ebben az esetben az eljárás a rendelkezésre álló adatok alapján kerül lefolytatásra.

a(z) 107. §-hoz

E § az adóhatóságnak a próbavásárlásra vonatkozó jogosultságát állapítja meg. A jogintézményre vonatkozó részletszabályok, mint az adóellenőrzésre vonatkozó rendelkezések a kormányrendeletben jelennek meg.

a(z) 108. §-hoz

E § a mintavételre vonatkozó szabályokat határozza meg. A mintavételhez szükséges feltételeket az adózó köteles biztosítani.

a(z) 109. §-hoz

E § alapján becslés alkalmazható, vagyonszerzési illeték alapjának megállapításánál, továbbá ha az adózó az ellenőrzéshez szükséges iratanyagok nem bocsátja az adóhatóság rendelkezésére, vagy az iratanyagról megállapítható, hogy nem alkalmasak a valós adó, illetve költségvetési támogatás megállapítására, ha a természetes személy adózó bevallása nyilatkozata hiányos, nem valós, vagy ha az adózó bevételszerző tevékenységét bejelenteni elmulasztotta.

A becslés olyan bizonyítási módszer, amely a valós adó, illetve költségvetési támogatás alapját valószínűsíti.

Ha a becslés feltételei fennállnak, akkor megfordul a bizonyítási teher, mert a becslés alapjaként számított adóalaptól való eltérést az adózó hitelt érdemlő adatokkal bizonyíthatja.

a(z) 110. §-hoz

Az adóhatóság abban az esetben, ha a körülmények alapján megállapítja, hogy az adózó adóköteles tevékenységet folytat vagy abban közreműködik, felhívhatja személyazonosságának igazolására, aki köteles hitelt érdemlően igazolni magát.

a(z) 111. §-hoz

Az ellenőrzés zavartalan lefolytatása érdekében rendőri intézkedés kezdeményezhető vagy a NAV hivatásos állományú tagjai is igénybe vehetők.

a(z) 112. §-hoz

Az adóellenőr jogosult a vállalkozási tevékenységgel összefüggésbe hozható helyszín, helyiség és jármű átvizsgálására, valamint a helyszínen talált jármű rakományának ellenőrzésére, ha feltételezhető, hogy adózó jelentős tárgyi bizonyítékokat elrejt, megsemmisít, vagy a vállalkozás körülményeit leplezi. Az átvizsgálást az ellenőrzést folytató adóhatóság rendeli el. Az átvizsgálás lefolytatásához az ügyész előzetes jóváhagyása szükséges, kivéve, ha alapos okkal feltehető, hogy az átvizsgálás késedelmes lefolytatása az ellenőrzés céljának megghiúsulását eredményezné. Az ügyészi jóváhagyással nem rendelkező intézkedések ellen jogszabálysértésre hivatkozással az adózó nyolc napon belül panasszal élhet, amely kivizsgálására az adóhatóságnak tizenöt nap áll a rendelkezésére. A kifogásnak az intézkedés végrehajtására halasztó hatálya nincs. Az átvizsgálás megkezdése előtt az adózót az adóhatóság a keresett tárgyak átadására szólítja fel. A talált tárgyakat a törvényjavaslatban foglalt kivételekkel az adóhatóság lefoglalhatja.

Az adózó vagy képviselője a lefoglalt iratokba betekinhet. Ha a lefoglalás szükségessége már nem áll fenn, akkor azt meg kell szüntetni.

a(z) 113. §-hoz

Kockázati tényezők indokoltsága esetén az adóhatóságnak lehetősége van hatósági zár alkalmazására.

a(z) 114. §-hoz

A hatósági zár sértetlen állapotban történő megőrzéséről a fuvarozó köteles gondoskodni. Baleset vagy egyéb elháríthatatlan ok bekövetkezését követően az adóhatóság értesítésére haladéktalanul sort kell keríteni.

44. Az ellenőrzés befejezése

a(z) 115. §-hoz

Minden esetben az ellenőrzés során tett megállapításokat jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A jegyzőkönyv átadásának vagy postára adásának napjával zárul az ellenőrzés. A büntetőeljárás kezdeményezéséről külön jegyzőkönyvet kell felvenni.

a(z) 116. §-hoz

E § rögzíti, hogy az ellenőrzés befejezését követően az adózó észrevétele alapján lehetőség van kiegészítő ellenőrzés lefolytatására, adóellenőrzés esetén az észrevételtől számított harminc, jogkövetési vizsgálat esetén tizenöt napig. A kiegészítő ellenőrzés szintén jegyzőkönyvvel zárul.

a(z) 117. §-hoz

Az adóhatóság az adóellenőrzés eredményére tekintet nélkül köteles a megállapításokról határozatot hozni. Egyebekben hatósági eljárásra csak akkor kerül sor, ha valamilyen kötelezettség teljesítésének előírására vagy jogkövetkezmény megállapítására kerül sor.

VI. Fejezet

Jogorvoslat

a(z) 118. §-hoz

a(z) 119. §-hoz

E §-ok rendelkeznek a jogorvoslathoz való jogról, és a jogorvoslati eljárásokról.

45. A döntés módosítás vagy visszavonása

a(z) 120. §-hoz

Az adóhatóság saját hatáskörben is jogosult a döntésének módosítására, visszavonására egy alkalommal, ha a döntést felette szerv vagy a közigazgatási bíróság még nem bírálta el. Időbeli korlát is tartozik ehhez az adóhatósági jogosultsághoz, azaz az adózó terhére kizárólag a véglegessé válástól számított egy éven belül van erre lehetőség.

Az adózó terhére való módosítás egy éves korlátozása áttörhető, például ha az adózó rosszhiszeműen járt el. Azonban ebben az esetben az adózó rosszhiszeműségét az adóhatóságnak kell bizonyítania.

Az adóhatóság hivatalból vonja vissza döntését, ha annak véglegessé válása előtt az adózó elhalálozik, vagy jogutód nélkül megszűnik.

46. Fellebbezés

a(z) 121. §-hoz

E § határozza meg a fellebbezésre jogosultak körét.

a(z) 122. §-hoz

A fellebbezés a legáltalánosabb jogorvoslati forma. Fellebbezni – főszabályként – az elsőfokú határozat ellen lehet.

Az eljárás során, a határozathozatalt megelőzően hozott végzések csak a határozat ellen benyújtott fellebbezésben vitathatóak. Ez alól a szabály alól kivételt határoz meg a törvényjavaslat és felsorolja azon végzéseket, melyekkel szemben az adózók önállóan is élhetnek fellebbezéssel. Ez azt jelenti, hogy ezen végzések esetében nem kell az eljárást lezáró határozat meghozatalát megvárni, hanem a törvényjavaslat által előírt határidőben – a folyamatban lévő eljárás során – a végzéssel szemben kell a fellebbezést benyújtani.

a(z) 123. §-hoz

E § rendelkezik a mögöttes felelős fellebbezési jogáról.

a(z) 124. §-hoz

A fellebbezés előterjesztésére vonatkozó feltételeket állapítja meg e §. Ehhez kapcsolódóan kiemelten indokolt arra kitérni, hogy a fellebbezésben és a fellebbezés alapján indult eljárásban - semmisségi okon kívül - nem lehet olyan új tényt állítani, illetve olyan új bizonyítékot előadni, amelyről a fellebbezésre jogosultnak az elsőfokú döntés meghozatala előtt tudomása volt, azonban azt az adóhatóság felhívása ellenére nem terjesztette elő.

a(z) 125. §-hoz

E § alapján a fellebbezés előterjesztésének az a joghatása, hogy a fellebbezéssel érintett döntés végrehajtása halasztódik.

a(z) 126. §-hoz

A fellebbezést változatlanul az elsőfokú adóhatósághoz kell előterjeszteni. E § szabályozza az elsőfokú adóhatósági eljárását a fellebbezés elbírálása során.

a(z) 127. §-hoz

A felettes szerv által alkalmazható intézkedéseket szabályozza e §, amely jogszabályhely keretében arra is kitér a törvényjavaslat, hogy a felettes szerv maga is intézkedhet a tényállás kiegészítés iránt.

47. Felügyeleti intézkedés

a(z) 128. §-hoz

A felügyeleti intézkedés iránti kérelem rendkívüli jogorvoslat. A felettes adóhatóság, az adópolitikaért felelős, illetve a NAV felügyeletére kijelölt miniszter felügyeleti intézkedést tesz, ha az ügyben eljáró adóhatóság határozata, önálló fellebbezéssel megtámadható végzése (intézkedés) jogszabálysértő, vagy azok meghozatalára jogszabálysértő módon nem került sor.

A törvényjavaslat szűkíti a felügyeleti intézkedés iránti kérelem benyújtásának lehetőségét. Míg az Art. szerint felügyeleti intézkedés iránti kérelmet az elévülési időn belül tetszés szerinti alkalommal benyújthat az adózó, addig a törvényjavaslat szerint erre egy alkalommal, a döntés véglegessé válásától számított egy éven belül van lehetőség. A módosítás indoka a jogorvoslati eljárások belátható időn belüli lezárása iránti igény, illetve a felügyeleti intézkedés iránti eljárás rendkívüli jogorvoslati jellegének erősítése és az adózók motiválása arra, hogy a fellebbezést, mint rendes jogorvoslatot vegyék igénybe, annál is inkább, mivel a közigazgatási per indításának lehetősége csak a másodfokú végleges döntés esetén biztosított.

48. Új eljárásra utasítás

a(z) 129. §-hoz

Az adóigazgatási eljárásokban részjogerőre akkor emelkedik egy döntés, ha a határozat (végzés) felülvizsgálata során a felettes szerv nem a teljes döntés, hanem csak egy bizonyos része tekintetében állapítja meg a jogszabálysértést – mellyel kapcsolatban új eljárást rendel el, – egyebekben azonban a döntés többi részét helybenhagyja vagy megváltoztatja. A rendelkezés célja, hogy a részjogerőre emelkedett rész tekintetében a kötelezettségek végrehajthatóvá váljanak.

A felettes szerv az új eljárásra utasító döntésében pontosan meghatározza az új eljárás során vizsgálandó körülményeket, az adó, bevallási időszak és költségvetési támogatás, bevallási időszak megjelölésére kiterjedően. Korlátot jelent az első fokon eljáró hatóság részére, hogy az új eljárás során a másodfokú döntésben meghatározott körülményeket és ezekkel szorosan összefüggő tényállási elemeket vizsgálhatja.

49. Közigazgatási per

a(z) 130. §-hoz

A véglegessé vált másodfokú döntés közigazgatási perben való megtámadására abban az esetben van lehetőség, ha annak jogszerűségét az adózó vitatja. A törvényjavaslat szerint a közigazgatási pert kezdeményező keresetlevelet az elsőfokú adóhatósághoz kell előterjeszteni tekintettel a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 39. § (1) bekezdésére, amely szerint többfokú közigazgatási eljárásban hozott cselekmény esetén a keresetlevelet az elsőfokon eljáró közigazgatási szervnél kell benyújtani, amelytől nem enged eltérni a törvény.

50. Ügyészi felhívás és fellépés

a(z) 131. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti az ügyészi felhívás – illetve annak eredménytelensége esetén az ügyészi fellépés – alapján fennálló, a hatóságot terhelő kötelezettségeket. A közérdek védelmét biztosítandó, ügyészi közreműködés esetén időkorlátozás nélkül lehetőség van a döntés korrigálására, akár saját hatáskörben történő döntés módosítással vagy visszavonással (megsemmisítéssel), akár felügyeleti jogkörben abban az esetben is, ha egyébként a hatósági eljárásra vonatkozó szabályok azt már nem tennék lehetővé.

51. Semmisség

a(z) 132. §-hoz

Ha a semmisség bűncselekmény következménye, a semmisség megállapításához véglegessé vált, bűnösséget kimondó bírói ítélet szükséges, ami a vádemelés elhalasztása esetén hiányzik. Ilyen esetben a hatályos szabályozás alapján a semmisség közigazgatási jogi jogkövetkezménye sem vonható le. A vádemelés elhalasztása intézménye esetén a vádhatóság meg van győződve a terhelt bűnösségéről, azonban a bűncselekmény súlyára, és a rendkívüli enyhítő körülményekre figyelemmel a vádemelést határozattal elhalaszthatja, ha ennek a gyanúsított jövőbeni magatartásában mutatkozó kedvező hatása feltételezhető. Az a körülmény azonban, hogy az adott büntetőügyben az állam lemond büntetőigényének érvényesítéséről, nem eredményezheti azt, hogy – a nyilvánosság számára is felismerhető módon – bűncselekmény elkövetése által befolyásolt hatósági eljárásokban született döntések ne legyenek megsemmisíthetőek. A vádemelés elhalasztásának időtartama természetesen eredményesen el kell, hogy teljen, hiszen ellenkező esetben előfordulhatna, hogy egy későbbi bírósági ítélet, amely bűnösséget nem állapít meg, felülírná a korábbi vádemelés alapján történő megsemmisítés, illetve visszavonás, új eljárás jogalapját.

a(z) 133. §-hoz

A súlyosítási tilalom egyfajta védelmet biztosít az adózók részére, az őket érintő határozatok módosíthatóságának időbeliségét illetően.

A határozattal lezárt ellenőrzés esetén a határozat véglegessé válásától, határozat nélkül lezárult ellenőrzés esetén annak befejezésétől számított egy éven túl az adózóra nézve hátrányosabb rendelkezéseket tartalmazó döntés kiadására már nincs mód. Annak meghatározásához, hogy mi minősül az adózóra nézve hátrányosabbnak, a határozatot összességében kell megítélni. Az egyes adónemek szerinti kedvezőtlenebb megállapítás nem kifogásolható akkor, ha valamennyi adókülönbözet összesített egyenlege az adózóra nézve kedvezőbb.

VII.

Eljárási költség

52. Az eljárási költség viselése, költségmentesség

a(z) 134. §-hoz

A törvényjavaslat szerint az eljárási költséget elsősorban az állam és az önkormányzatok viselik. Azonban ha az adózó rosszhiszemű magatartása többlet költséget eredményez, akkor annak viselésére az adózó kötelezhető, és ebben az esetben a rosszhiszeműséget az adóhatóságnak kell bizonyítania. Az adóztatás és az adóigazgatási eljárás során az adózó költségeit magának kell viselnie. Ha az adóhatóság a költségek viselésére az adózót kötelezi, akkor arról határozatban kell rendelkeznie.

a(z) 135. §-hoz

E § tartalmazza a költségmentességre vonatkozó rendelkezéseket.

VIII. Fejezet

Záró rendelkezések

53. Felhatalmazó rendelkezések

a(z) 136. §-hoz

A törvényjavaslatához kapcsolódóan a Kormány részére adott felhatalmazások szerepelnek e §-ban.

54. Hatálybalépés

a(z) 137. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

a(z) 138. §-hoz

E § hatályon kívül helyezi az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvényt.

55. Átmeneti rendelkezések

a(z) 139. §-hoz

A törvényjavaslat hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti rendelkezések szerepelnek e §-ban.

56. Az Európai Unió jogának való megfelelés

a(z) 140. §-hoz

E § tartalmazza a pénzügyi képviseletre vonatkozó. szolgáltatási irányelv szerinti bejelentési záradékot.

57. A törvény hivatalos rövid megjelölése

a(z) 141. §-hoz

E § tartalmazza a törvényjavaslat hivatalos rövidítését.